

Razvojni program
občine Žirovnica
2009 - 2016
z elementi do leta 2020
Novelacija 1

maj 2009, novelacija maj 2014

OBČINA ŽIROVNICA

naročnik:

Občina Žirovnica
Breznica 3
4274 Žirovnica
e-mail: obcina@zirovnica.si
www.zirovnica.si
Tel.: 04 580 91 00
Fax: 04 580 91 09

predmet:

RAZVOJNI PROGRAM OBČINE ŽIROVNICA 2009 – 2016 z elementi do leta 2020

Novelacija za obdobje 2014 – 2020

Odgovorna oseba:

Leopold Pogačar, župan

Posvetovalna skupina:

- župan in podžupan,
- občinski svetniki
- predsedniki odborov občinskega sveta,
- predsedniki vaških odborov,
- direktorji javnih zavodov.

Projektna skupina za novelacijo
razvojnega programa:

Leopold Pogačar, župan
Monika Kusterle, direktorica občinske uprave
Petra Žvan, višja svetovalka
Marija Lužnik, višja svetovalka

Zunanje strokovne sodelavke:

K&Z, Svetovanje za razvoj d.o.o., Kranjska c. 4, Radovljica
Mag. Slavka Zupan
Boža Kovač, univ.dipl. ekon.

Datum:

maj 2009, novelacija maj 2014

Novelacija dokumenta je bila sprejeta na 25. seji občinskega sveta Občine Žirovnica, dne 19.6.2014.

Kazalo

0.	Uvodne besede	3
1.	Namen in metodologija priprave razvojnega programa	4
2.	Občina Žirovnica danes	8
2.1.	Osnovni podatki o občini Žirovnica	9
2.2.	Okolje in infrastruktura	14
2.3.	Ljudje: demografija, znanje, zdravje in sociala	17
2.4.	Podjetništvo in kmetijstvo	24
2.5.	Turizem in kultura	28
2.6.	Analiza javnih storitev in institucionalnega okvira	33
2.7.	Analiza finančnega potenciala za razvoj občine	34
2.8.	SWOT Analiza prednosti , slabosti, priložnosti in tveganj	36
2.10	Zaključki analize in smeri za ukrepanje	37
3.	Strategija: vizija, poslanstvo, cilji in prednostne usmeritve	39
3.6.	Vizija, poslanstvo in vrednote	39
3.6.1.	Vizija	39
3.6.2.	Naše vrednote	39
3.6.3.	Poslanstvo občine	39
3.7.	Cilji in prednostne usmeritve	40
3.8.	Strateške naložbe občine po letih 2009 – 2020	41
3.9.	Prednostne usmeritve z ukrepi, programi in projekti	41
3.9.1.	Prednostna usmeritev: Kultura in turizem	42
3.9.2.	Prednostna usmeritev: Okoljska infrastruktura in skrbno urejanje prostora	50
3.9.3.	Prednostna usmeritev: Medgeneracijsko povezana skupnost	58
3.9.4.	Prednostna usmeritev: Prijazna in učinkovita občina	63
3.10.	Novi ukrepi in projekti po tipih in ciljnih skupinah	66
4.	Finančni okvir	67
5.	Organizacijski okvir za izvedbo	70
	Priloge	71

0. Uvodne besede

Občina Žirovnica je leta 2009 sprejela »Razvojni program občine 2009-2016 z elementi do 2020«. S programom smo načrtali razvojne cilje in prednostne ukrepe za dolgo obdobje. Po petih letih izvajanja programa in na prelomu nove finančne perspektive Evropske unije smo se odločili pristopiti k vmesni oceni doseženih rezultatov in posledično novelaciji razvojnega programa.

Na tej točki ugotavljamo, da smo na manj kot polovici obdobja izvajanja razvojnega programa uresničili pomemben del načrtovanega in že dosegli nekatere ciljne razvojne kazalnike. Po drugi strani pa se je izkazalo, da bo potrebno določene naložbe in ukrepe glede na spremenjene razvojne trende, usmeritve države in EU prilagoditi novim okoliščinam. Z noveliranim razvojnim programom smo zato prikazali obseg dosežane realizacije in ažurirali statistične podatke. Na osnovi analize vmesnega stanja, posvetovanja s ključnimi deležniki in proučitve strateških dokumentov regije in države za obdobje 2014-2020, smo pripravili predlog sprememb razvojnega programa.

Kot boste razbrali iz dokumenta, razvojno vizijo občine in cilje postavljene leta 2009 bistveno ne spreminjamo, saj smo osnovno strategijo razvoja načrtovali odprto, z mislijo na kakovost življenja in bivanja današnjih in prihodnjih generacij. O tem smo v fazi njene zasnove leta 2009 dosegli tudi široko soglasje vseh vključenih interesnih skupin.

Z novelacijo za drugo obdobje veljavnosti razvojnega programa, t.j. za obdobje 2014-2020 predlagamo nekatere izboljšave in dopolnitve ter izločitev projektov, ki glede na pričakovane finančne zmožnosti občine in države v naslednjih sedmih letih niso izvedljivi.

Tako kot v času priprave leta 2009, smo tudi v procesu vmesne novelacije, spremembe načrtovali na podlagi potreb občanov in naših podjetij ter hkrati pazili na ohranjanje tradicije (turizem, kultura, kmetijstvo) in na okoljevarstvene vidike (ohranjanje narave, biotske raznolikosti, vode, zraka...). Vse to smo poskušali vnesti v prednostne projekte občine do konca tega desetletja, obenem pa izkoristiti obstoječe resurse in možnosti. Istočasno smo upoštevali tudi skladnost z veljavnim občinskim prostorskim načrtom, ki določa rabo prostora in vplive na okolje. Brez skladnosti obeh strateških dokumentov, nobeden od njiju ne bi bil izvedljiv.

Za resno obravnavo in načrtovanje razvoja občine bomo usmeritve iz razvojnega programa operativno načrtovali z Načrtom razvojnih programov (NRP), ki je sestavni del vsakoletnih občinskih proračunov.

Moja želja je, da bi razvojni program občine služil, ne samo, kot osnova razvoja tega območja, županu, občinski upravi in občinskemu svetu ter bil podlaga za načrtovanja porabe občinskih sredstev in operacionalizacije projektov, temveč, da bi ga lokalna skupnost »vzela za svojega«. Le takrat, sem prepričan, bo v celoti zaživel in prinesel to čemur je namenjen:

S čim večjim konsenzom vseh, ki živijo ali delajo v naši občini doseči razvoj in napredek občine na področjih, ki jih program vsebuje.

Na tem mestu bi se iskreno zahvalil vsem posameznikom in skupinam, občinski upravi, svetnicam in svetnikom, gospodarskim subjektom ter pripravljavkam iz podjetja K&Z za vse ideje, vizije, trud in požrtvovalnost tako v času priprave osnovnega razvojnega programa kot tudi sedaj ob njegovi novelaciji. Tudi zaradi vas je pred nami dokument, ki ima vsebino, realne plane in je izvedljiv. Čisti užitek je bilo sodelovati z Vami.

Leopold POGAČAR
ŽUPAN

1. Namen in metodologija priprave razvojnega programa

■ Namen

Ena izmed temeljnih nalog lokalne samouprave je skrb za usklajen in trajnostni razvoj. Izdelava, postopki in sprejem razvojnega programa občine niso zakonsko predpisani. Odločitev o izdelavi celovite strategije razvoja oz. razvojnega programa je stvar vsake lokalne skupnosti same. Občina Žirovnica svoj razvoj načrtuje že vse od leta 2000, ko je v sodelovanju s podjetjem NOV'NA izdelala Razvojni program za obdobje 2000-2005 z elementi do leta 2010. Občina Žirovnica s pričujočim dokumentom za obdobje do leta 2020 opredeljuje dolgoročne družbene, gospodarske in okoljske cilje. Svoje razvojne ambicije temelji na lastnih ljudeh in potencialih, priložnostih in konkurenčnih prednostih v širšem okolju ter jih usklajuje z zmožnostmi in viri, ki nam bodo v naslednjih letih na voljo.

■ Obdobje veljavnosti: 2009 – 2016 oz. 2020

Pričujoči razvojni program občine Žirovnica je pripravljen za obdobje do leta 2016 z elementi do leta 2020, saj vključuje nekaj strateških projektov, katerih realizacija terja velika finančna sredstva, zahtevna prehodna pripravljalna dela in usklajevanja z vidika prostora, modela financiranja in upravljanja. Strateške projekte je mogoče izvesti le s konsenzom partnerjev in kontinuiteto politike čez več mandatnih obdobj. **V času od septembra 2013 do maja 2014 smo izdelali predlog novelacije razvojnega programa za obdobje od leta 2014 do leta 2020.**

■ Vloga razvojnega programa občine med drugimi dokumenti Občine Žirovnica

Razvojni program občine Žirovnica je najvišji strateški dokument v hierarhiji razvojnih dokumentov, zato mu morajo ostali sektorski dokumenti slediti. Razvojni program je nastajal v usklajenosti z občinskim prostorskim načrtom in je podlaga za pripravo vsakokratnega Načrta razvojnih programov proračuna občine.

■ Proces in metodologija priprave razvojnega programa

Odločitev o pristopu k izdelavi razvojnega programa občine Žirovnica je sprejel Občinski svet Občine Žirovnica 11.5.2008. Metodologijo izdelave smo prilagodili postavljenim izhodiščem:

- dokument naj bo kratek, jasen in ciljno osredotočen,
- poudarek je na izvedljivosti in na ključnih projektih ter aktiviranju čim širšega kroga nosilcev razvoja v občini,
- uravnotežiti je treba dolgoročno finančno sposobnost občine, prednostne potrebe in prostorske možnosti,
- kjer je možno in smiselno se pritegne zasebni kapital v uresničevanje strategije oz. projektov,
- proces izdelave naj bo odprt, zato je potrebno vključiti ključne osebe iz politike, podjetništva, civilne družbe ter tiste, ki bodo strategijo tudi izvajali.

Proces izdelave osnovnega dokumenta je potekal od aprila 2008 do februarja 2009 v okviru 3 osrednjih delovnih skupin (strateško razvojni svet, projektna skupina, razvojni nosilci) in ločenih tematskih skupinah (šport, kultura). V delovne skupine smo povabili predstavnike društev, vaških odborov, podjetij ter občinskih zavodov. Na 7 delavnicah smo analizirali razvojno situacijo, razmišljali o razvojni viziji in ciljih občine ter podali ukrepe. Vzporedno smo med občani izvedli tudi vprašalnik, na katerega je odgovorilo 38 občanov. V celoti je bilo v proces razvojnega načrtovanja vključenih več kot 100 občanov in občank.

Za potrebe novelacije razvojnega programa je župan občine jeseni 2013 določil operativno projektno skupino predstavnikov občinske uprave in sklical širšo posvetovalno skupino sestavljeno iz članov občinskega sveta, predsednikov odborov občinskega sveta, predsednikov vaških odborov in direktorjev javnih zavodov za pridobitev mnenja in usmeritev ključnih deležnikov. Projektna skupina je bila zadolžena za oceno vmesnega stanja izvajanja razvojnega programa, ažuriranje analize stanja in pripravo predloga sprememb programa za obdobje od leta 2014 do leta 2020 glede na nove razvojne in finančne okoliščine ter izhodišča in predloge podane s strani posvetovalne skupine.

Tabela 1 Struktura udeležencev procesa priprave razvojnega programa leta 2008

Sodelujoči/-či	Moški	Ženske	Skupaj
v anketi	55	17	72
na delavnicah	17	13	30
Skupaj	72	30	102

Tabela 2 Organizacijska struktura za pripravo razvojnega programa leta 2008

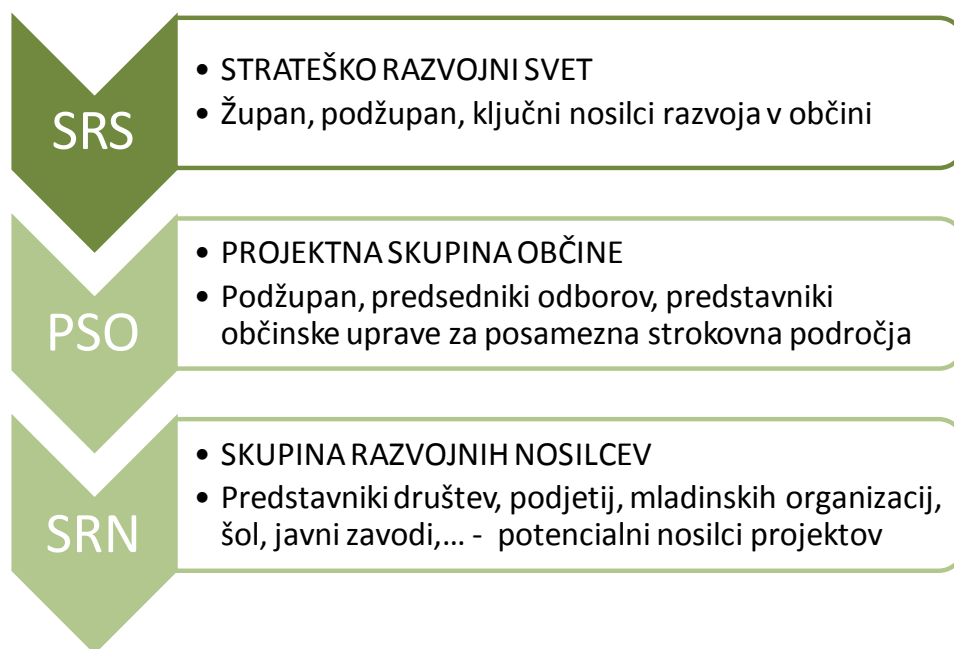

Tabela 3 Postopek novelacije razvojnega programa leta 2013/2014

■ Vmesna ocena o izvajanju razvojnega programa 2013

V letu 2013 je Občina Žirovnica izdelala podrobnejšo vmesno analizo uresničevanja Razvojnega programa občine Žirovnica v obdobju od let 2009 do leta 2013. Analiza je obsegala pregled stopnje uresničevanja posameznih projektov, oceno finančne realizacije ter vpliv vseh razvojnih aktivnosti na doseganja načrtovanih razvojnih kazalnikov. Rezultati vmesnega vrednotenja so prikazani v tem dokumentu in sicer v analizi doseženega razvojnega položaja občine (ažurirano poglavje 2) kot tudi v pregledu realizacije projektov v poglavju 3.9. Z vmesno oceno ugotavljamo, da smo v petih letih uresničevanja razvojnega programa občine, od leta 2009 - 2013:

- sledili usmeritvam zastavljenim v sprejetem razvojnem programu,
- dosegli postavljene vmesne cilje na področju okolja in urejanja prostora ter družbenih dejavnosti,
- na področju razvoja turizma, kulture in podeželja v zaostanku za načrtovanimi cilji,
- v obdobju 2009 – 2013 realizirali **29 ali 54% projektov od 54 načrtovanih do leta 2020**; med njimi je 18 projektov oz. ukrepov programskega značaja, zato se bodo nadaljevali tudi še v naslednjih letih,
- do konca leta 2013 (realizacija proračuna) realizirali projekte iz razvojnega programa v skupni vrednosti **10.221.233 €** in zanje v obdobju 2009 – 2013 pridobili 33% ali **2.665.441 €** dodatnih sredstev iz programov EU in proračuna RS.

Tabela 4 Vmesna finančna realizacija projektov načrtovanih v razvojnem programu občine Žirovnica 2009 – 2016 z elementi do leta 2020, stanje december 2013 (Vir: Občina Žirovnica)

	Prednostna usmeritev	Načrtovano do 2020	Realizacija 2009 – 2013				Indeks realizacija/plan
		Ocenjena vrednost (občinski del)	Skupaj	Drugi viri	Lastna sredstva	%	
	VSE SKUPAJ v EUR	23.307.638	10.221.233	2.665.441	7.555.792	100%	44%
1	Kultura, turizem in podeželje	3.280.077	1.420.226	423.190	997.036	14%	43%
2	Okoljske naložbe in skrbno urejanje prostora	13.681.646	4.794.589	1.095.014	3.699.575	47%	35%
3	Aktivna in medgeneracijsko povezana skupnost	5.970.133	3.369.197	1.064.071	2.305.126	33%	56%
4	Prijazna in učinkovita občina	375.782	637.221	83.166	554.055	6%	170%

Tabela 5 Vmesna realizacija projektov načrtovanih v razvojnem programu občine Žirovnica 2009 – 2016 z elementi do leta 2020, stanje december 2013 (Vir: Občina Žirovnica)

	Prednostna usmeritev	Načrtovano do 2020	Realizacija 2009 – 2013, stanje oktober 2013				Delež realiziranih projektov (DA in DA→)	Število ukinitvev in nadomestitev projektov
		Število projektov	DA zaključen	DA →	DEL	NE		
1	Kultura, turizem in podeželje	17	3	7	1	6	59%	1
2	Okoljske naložbe in skrbno urejanje prostora	20	6	2	7	5	40%	2+1nov
3	Aktivna in medgeneracijsko povezana skupnost	11	1	5	2	3	55%	1
4	Prijazna in učinkovita občina	6	1	4	1	0	100%	0
	Skupaj število	54	11	18	11	14	54%	
	Skupaj delež	100%	20%	34%	20%	26%		

Vsak projekt je glede na stopnjo izvedbe umeščen v eno izmed skupin:

- DA - ZAKLJUČEN: projekt je v celoti realiziran in zaključen,
- DA – SE NADALJUJE: projekt se je začel izvajati, a se bo zaradi svoje programskega značaja nadaljeval do konca trajanja projekta (**DA ➔**),
- DELNO REALIZIRAN: gre za investicijski projekt, kjer je realizirana ena faza projekta oz. se zanj pripravlja projektno tehnična dokumentacija oz. so že v teku gradbena dela),
- NE – ŠE NI REALIZIRAN: aktivnosti na projektu še ni, ker projekt v obdobju 2009 - 2013 še ni bil predviden za izvedbo ali pa je bil iz določenega razloga prestavljen ali se morda celo predlaga njegova ukinitve,
- ŠTEVILO UKINITEV in NADOMESTITEV: za šest od 54 projektov se z novelacijo predlaga ukinitve ; na njihovo mesto smo uvrstili nove projekte, ki sodijo v isto prednostno usmeritev, niso pa nujno neposredno povezani z ukinjenim projektom.

Vsebinsko je realizacija posameznega ukrepa oz. projekta glede na dosežen stanje konec leta 2013 predstavljena v poglavju 3.9.

■ Prva novelacija razvojnega programa za obdobje 2014 - 2020

Novelacija razvojnega programa 2013/2014 vključuje naslednje bistvene spremembe:

- ažuriranje podatkov v poglavju »2. Občina Žirovnica danes« vključno z novelacijo analize prednosti, slabosti, priložnosti in tveganj,
 - Pri tem bi želeli poudariti, da so **v poglavju analiza stanja upoštevani zadnji javno dostopni podatki**. Žal Statistični urad Republike Slovenije (v nadaljevanju SURS) posameznih kazalnikov ne spremlja tekoče, spremljanje nekaterih podatkov pa je v času od priprave razvojnega programa do danes celo opustilo. Zaradi navedenega ni mogoče v vseh delih analize zagotoviti enakovredne kakovosti in ustrezne sledljivosti trendov med letoma 2009 in danes. Primerjave smo izdelali za vsa področja, kjer je bilo mogoče pridobiti podatke, ki niso starejši od 2 let. Izhodiščne podatke, večinoma za leto 2008, smo v noveliranem dokumentu ohranili, ker omogočajo sledenje sprememb. **Izhodiščni (stari) podatki iz osnovne strategije leta 2009 so navedeni v oklepaju.**
 - V analitičnem delu je razširjeno poglavje Turizem in kultura, v delu kulture. Z novelacijo razvojnega programa občine le tega **usklajujemo tudi z zahtevami sprememb Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Ur.l. RS, št. 111/2013)**, ki predvideva pripravo lokalnih programov za kulturo kot samostojnih dokumentov ali v sestavi razvojnega programa občine.
- spremembe opredelitve ali vrednosti posameznih kazalnikov ciljev v poglavju 3.7. glede na dosežene vmesne rezultate in pričakovane trende, ob dejstvu, da se vizija, cilji in prednostne usmeritve ne spreminjajo (pr. znižanje kazalnika obiska rojstnih hiš);
- novelacijo nabora strateških naložb občine (poglavje 3.8.) in ostalih ukrepov in projektov (poglavje 3.9.) za obdobje med letom 2014 in letom 2020 ob upoštevanju spremenjenih finančnih razmer in novih razvojnih usmeritev države, Gorenjske in EU v finančni perspektivi 2014 – 2020; pomembnejše spremembe so pojasnjene v spodnji tabeli;
- prilagoditev finančnega in organizacijskega okvira pričakovanim spremenjenim okoliščinam (poglavji 4 in 5);
 - Finančni načrt za obdobje 2014 – 2020 smo prikazali na novo, saj je bilo mogoče nekatere vrednosti projektov opredeliti natančneje, ker se je v vmesnem času že izdelala projektna dokumentacija. Po drugi strani pa smo iz finančnega načrta izločili vrednosti projektov, ki so se nanašale na druge investitorje ali nosilce (npr. Državo, razvojno agencijo,...) ter s tem zagotovili večjo transparentnost glede na podatke proračuna in povečali uporabnost razvojnega programa za načrtovanje NRP in drugih programov regije, države ali sektorjev.

Tabela 6 Pregled vsebinskih sprememb ukrepov in projektov uvedenih z novelacijo razvojnega programa 2013/2014

Št.	Projekt/ ukrep	Opis spremembe	Utemeljitev
9	Sava: urejanje režimov in vstopov v Savo Dolinke	- Projekt se vsebinsko razširi v »Akcije za ohranjanje biotske pestrosti in predstavljanja in urejanja območij naravnih vrednot«	Razširitev namena glede na nove potrebe in pričakovane prednostne usmeritve EU v novi finančni perspektivi 2014-2020
11	"Kašarija" - doživetje podeželja kot spremljajoči ITP	- Projekt se ukine, vsebine pa prenesejo v projekt 10 Pot kulturne dediščine kot ITP in blagovna znamka - Pod zap. Št. 11 se doda nov ukrep »Podpora širjenju namestitvenih zmogljivosti (apartmaji, sobodajalstvo, turistične kmetije,...)«	Izkazalo se je, da je neracionalno razvijati dve blagovni znamki občine, zato smo projekt »Kašarija" - doživetje podeželja kot spremljajoči ITP – združili s projektom 10 –Pot kulturne dediščine, kamor smo smiselno prenesli vsebine projekta »Kašarija«. Občina je izrazito podhranjena po obsegu, kakovosti in raznovrstnosti namestitvenih zmogljivosti, zato bo občina v prihodnje z mikro subvencijami spodbujala sobodajalstvo, ureditev apartmajev, družinskih penzionov in podobno za aktiviranje obstoječega stavbnega fonda.
30	Pločnik Breznica - Smokuč - Rodine	Projekt se razdeli v 2 podprojekta: - 30.1. Pločnik Breznica - Smokuč - Rodine - 30.2. Parkirišče Rodine	Vaško središče Rodine se sooča s pomanjkanjem parkirnih površin, zato se doda nov podprojekt.
32	Obvoznica Breznica z rekonstrukcijo državne ceste	- Sprememba poimenovanja: Pločnik Zabreznica – Breznica z rekonstrukcijo državne ceste	V finančni del noveliranega programa vključujemo samo del naložbe, ki se financira iz občinskega proračuna (pločnik,...), medtem, ko je izgradnja državne ceste predmet države in njenega proračuna. Vsebinsko se ekonstrukcija državne ceste spreminja.
34	Izven nivojsko križanje z železnico v Žirovnici	- Projekt 34.1. je izveden z v drugačni racionalizirani obliki, na njegovo mesto se predlaga nov projekt 34.2. Pločnik Moste.	Namesto izven nivojskega križišča je bilo urejeno cestno križišče v Žirovnici, s čimer se je bistveno izboljšala varnost. Glede na poznane načrte države na področju železniške infrastrukture ni realno pričakovati izgradnje izven nivojskega križišča z železniško progo do leta 2020. Na to mesto se predvidi nov projekt izgradnje pločnika Moste na nevarni lokaciji do trgovine Gregor.
35	Obnova železniške postaje Žirovnica	- Projekt 35.1. se ukine, predlaga se nov projekt 35.2. Most čez Savo v Piškovci.	Kljub večletnim prizadevanjem Občine Žirovnica, da bi Agencija za železniški promet RS pristopila k obnovi železniške postaje v Žirovnici se to ni zgodilo. Nasprotno, agencija ponuja objekt v prodajo. V teh okoliščinah je načrtovanje prenove do leta 2020 nerealno. Na to mesto se predvidi nov medobčinski projekt z Občino Bled most čez Savo v

Št.	Projekt/ ukrep	Opis spremembe	Utemeljitev
			Piškovci, ki je pomemben tako za lokalni promet kot za rekreacijo in turizem.
37	Poslovna cona Žirovnica	- Doda se nov projekt 37.2. Širokopasovno optično omrežje	V področje ekonomske infrastrukture se zaradi omogočanja gospodarskega razvoja in kakovosti bivanja občanov doda projekt 37.2. Širokopasovno optično omrežje.
39	Dom starostnikov	- Projekt se vsebinsko razširi. Dom starostnikov, dnevni center in podpora novim projektom neinstitucionalnega varstva starejših in razvoja storitev za starejše	Projekt se vsebinsko razširi. S povečevanjem obsega problematike skrbi za stare se pojavljajo nove oblike storitev za starejše do katerih bo odprta tudi Občina Žirovnica.
45	Dostopnost do znanja in vseživljenjskega učenja	- Projekt 45.1. se ukine, ker se programi vseživljenjskega učenja izvajajo v okviru drugih organizacij (Društvo upokojencev, Knjižnica,...). - Na to mesto se doda nov projekt 35.2. Zagotavljanje varnosti.	Naravne in druge nesreče opozarjajo na potrebo po bolj sistematični skrbi za zagotavljanje varnosti, ustrezni opremljenosti in organiziranosti.
48	Razširitev vrtca	- Novo poimenovanje: Posodobitev vrtca in dela OŠ	Analiza prostorskih zmogljivosti in demografskih trendov je pokazala, da razširitev prostorov vrtca ni potrebna, je pa nujna posodobitev in zagotovitev možnosti fleksibilne in kombinirane rabe prostorov med vrtcem in OŠ.
51	Okrepitev nadzora nad javnimi službami	- Novo poimenovanje: Povečanje učinkovitosti in racionalizacije delovanja javnih služb, zavodov in podjetij	Zaradi pričakovanih zaostritev financiranja občin bo potrebna v prihodnje še večja skrb za učinkovitost poslovanja vseh služb in zavodov občine, zato se predlaga vsebinska razširitev osnovnega ukrepa.

2. Občina Žirovnica danes

2.1.Osnovni podatki o občini Žirovnica

■ Samostojna občina od leta 1998

Občina Žirovnica je nastala leta 1998 z razdružitvijo nekdanje večje občine Jesenice. Pred tem je bila Žirovnica pod imenom občina Breznica samostojna vse od 1849 do konca druge svetovne vojne. Ponovno se je oblikovala leta 1952, vendar se je obdržala le do leta 1962, ker so takrat postale »moderne« velike občine. Od takrat je na istem prostoru delovala krajevna skupnost v sestavi Občine Jesenice. Organi današnje občine so občinski svet s 14 člani, župan in nadzorni odbor. V občini je ustanovljenih tudi 10 vaških odborov, ki so posvetovalna telesa občinskega sveta. S tem je omogočena zastopanost in vključenost vseh naselij v delovanje občine.

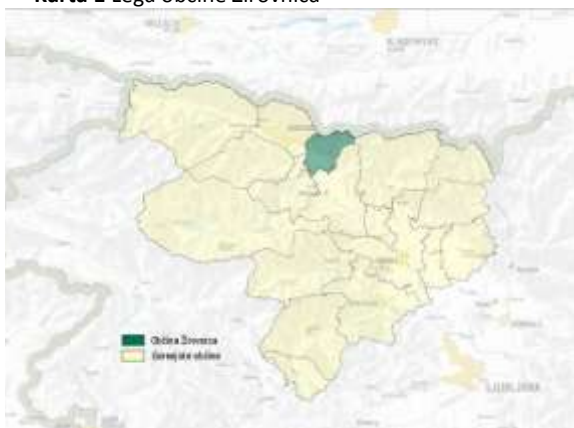
■ Manjša občina: 4.383 (SURS) oz. 4.514 (CRP)¹² prebivalcev v 10 naseljih

Občina meri **42,6 km²** in jo sestavlja **10 naselij**, lociranih ob prometnicah v ravninskem delu občine: Breg, Breznica, Doslovče, Moste, Rodine, Selo pri Žirovnici, Smokuč, Vrba, Zabreznica in Žirovnica. Občina tako po površini kot po številu prebivalcev sodi med manjše slovenske in tudi gorenjske občine. Po površini je občina Žirovnica na 144. mestu med 210 občinami v Sloveniji in na 16. mestu med 18 občinami na Gorenjskem.

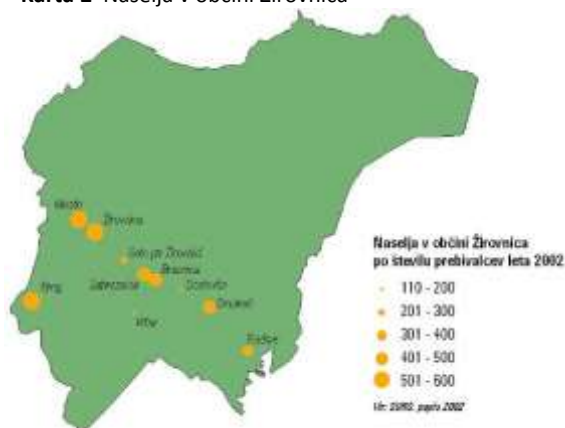
Po podatkih Centralnega registra prebivalcev je imela Občina Žirovnica na dan 3.3.2014 **4.514** prebivalcev stalnim prebivališčem. Po podatkih SURS-a pa je bivalo v občini Žirovnica julija 2013 **4.383** (4.296, junija 2008) ljudi. Slednje predstavlja 0,2 % prebivalcev Slovenije in 2,2% (2,1 %, leta 2008) prebivalcev Gorenjske. Po številu prebivalcev se Občina Žirovnica leta 2013 uvršča na 112. mesto (leta 2008 116.) med slovenskimi in na 15. mesto med gorenjskimi občinami.

Gostota poselitve znaša **102,9** (100,8, leta 2008) **prebivalcev na km²**, kar presega Gorenjsko 95,4 (94,8, leta 2008) preb./km²) in slovensko povprečje 101,6 (100,6, 2008 preb./km²).

Karta 1 Lega občine Žirovnica

Karta 2 Naselja v občini Žirovnica

■ Obmejna občina, bližina turističnega središča Bleda

Občina Žirovnica na severu meji z Avstrijo, na vzhodu oz. jugovzhodu z občinama Trzič in Radovljica ter na zahodu z občinama Bled in Jesenice. Lega naselij ob prometnicah v ravnini prispeva k **prometno ugodni legi in dobri dostopnosti**.

Žirovnica se nahaja v neposredni bližini turističnega središča Bled, srednjeveške Radovljice in športnega letališča Lesce. Od Ljubljane je oddaljena 50 km, od mejnega prehoda z Avstrijo (Karavanke) 10 km, in od mejnega prehoda z Italijo (Trbiž) 40 km.

¹ Centralni register prebivalstva

² Podatki SURS o številu prebivalcev se razlikujejo od podatkov iz Centralnega registra prebivalstva, saj SURS za uradne objave uporablja definicijo prebivalstva, ki sledi Uredbi Evropskega parlamenta in Sveta o statistikah skupnosti o selitvah in mednarodni zaščiti. SURS v kategoriji prebivalci zajema osebe (ne glede na državljanstvo) s prijavljenim prebivališčem v Sloveniji, ki v Sloveniji prebivajo ali imajo namen prebivati eno leto ali več in niso začasno odsotne iz Republike Slovenije eno leto ali več. Tako v posamezno vrednost prebivalstva po SURSu niso vključene osebe, ki so v Sloveniji prijavile prebivališče za čas, krajši od enega leta; to so bili večinoma tujci. Prav tako se med prebivalce posamezne občine ne štejejo osebe, ki so prijavile začasno prebivališče v drugi občini za eno leto ali več. CRP ne omogoča izdelave analiz, zato v nadaljevanju dokumenta uporabljamo podatke SURSa.

Tabela 7 Kazalniki razvoja Občine Žirovnica leta 2008 in 2013

Kazalnik	Vir podatka	Izhodišče 2008			Vmesna analiza 2013		
		Žirovnica	Gorenjska	Slovenija	Žirovnica	Gorenjska	Slovenija
Površina	SURS	42,6 km ²	2 % Gorenjske	0,2 % Slovenije	42,6 km ²	2 % Gorenjske	0,2 % Slovenije
Gostota poselitve (št. prebivalstva/km ²)	SURS, junij 2008, julij 2013	100,8	94,8	100,6	102,9	95,4	101,6
Demografski kazalniki							
Število prebivalstva s stalnim prebivališčem	CRP, 3.3.2014				4.514		
Število prebivalstva	SURS, junij 2008, julij 2013	4.296	2,1%	0,2%	4.383	2,10%	0,20%
% prebivalcev mlajših od 15 let	SURS, junij 2008, julij 2013	14,2%	14,8%	13,8%	14,60%	15,60%	14,50%
% prebivalcev starejših od 65 let	SURS, junij 2008, julij 2013	18,8%	16,2%	16,2%	20,00%	17,50%	17,30%
Indeks staranja	SURS, junij 2008, julij 2013	131,9	109,4	117,1	137,0	118,1	118,9
Delež prebivalstva z visoko izobrazbo	SURS, Popis 2002, 2011	9,3%	8,0%	7,9%	20,70%	16,20%	16,10%
Število gospodinjstev	SURS, Popis 2002, 2011	1.440	67.332	684.847	1.562	76.581	813.531
Število stanovanj	SURS, Popis 2002, 2011	1.608	74.784	777.772	1.788	2,00%	0,20%
Število hišnih števil	SURS, jan. 2008, januar 2014	1.266	46.800	520.632	1.332	49.008	543.374
Kazalniki prometne infrastrukture							
Dolžina državnih cest v km	SURS, 2007, 2010	13,8	586,0	6.474,1	13,1	593,9	6728,2
Dolžina vseh občinskih cest v km	SURS, 2007, 2010	45,8	2675,5	32232,6	45,8	2617	32341,8
Dolžina lokalnih cest v km	SURS, 2007, 2010	5,7	862,5	11.485,6	6,4	851,7	11433,4
Dolžina javnih poti za kolesarje	SURS, 2007, 2010	0 (3,5*)	18,4	53,4	0	15,9	91
Dolžina urejenih sprehajalnih poti v km	Občina Žirovnica	3	-	-	3	-	-
Dolžina urejenih konjeniških poti v km	Občina Žirovnica	0	-	-	0	-	-
Okoljski kazalniki							
Kakovostni razred reke Save, merjeno pri Otočah	ARSO, 2005, ARSO 2009-2010	1-2	-	-	1. dobro, 2. visoko	-	-
Dolžina kanalizacij v km	Jeko-in, nov. 2008, dec. 2013	15,63	-	-	22,278	-	-
Število gospodinjstev priključenih na kanalizacijo	Jeko-in, jan. 2009/ *SURS, 2002, Občina Žirovnica, Dec 2013 (**št. objektov)	193 (15,2%)	36.655 (54,8%)*	360.421 (53,1%)*	653** (49,2%)	-	-
Število objektov priključenih na ČN	Jeko-in, jan. 2009 , Občina Žirovnica, Dec 2013	193 (15,2%)	-	-	524 (39,5%)		

Kazalnik	Vir podatka	Izhodišče 2008			Vmesna analiza 2013		
		Žirovnica	Gorenjska	Slovenija	Žirovnica	Gorenjska	Slovenija
Dolžina vodovodov v km	Jeko-in, jan. 2009, dec 2013	31,71	-	-	32,870	-	-
Število gospodinjstev brez priklopa javni vodovod	Jeko-in, jan. 2009/ *SURS, 2013	3	3.438 (5,1%)*	60.064 (8,8%)*	0	-	-
Število okvar na vodovodnem sistemu letno	JEKO- IN, Poslovno poročilo 2013	12	-	-	13	-	-
Količina odpadkov zbranih z javnim odvozom v tonah/leto/1000 preb.	SURS, 2007, 2012	435,62	428,91	418,04	274,7	302,1	326,32
% NATURA 2000 območij	ZRSVN (*nov podatek)	45,4%	44,4%	34,83%*	46,51%	-	37,16%
Dolžina izgrajenega plinovodnega omrežja v km	Plinstal d.d., letno poročilo 2007, 2012	30,35	-	-	34,65	-	-
Plinovodni priključki (Adria plin, 2008)	Plinstal d.d., letno poročilo 2008, 2012	443	-	-	524	-	-
Kazalniki življenjskega in družbenega standarda občine							
Število otrok vključenih v vrtece	SURS, 2007; 2012	101	5.924	61.395	165	8218	82.888
Delež od vseh otrok starih 1-5 vključenih v vrtec	lasten izračun na podlagi podatkov SURS	56%	60%	67%	70,5%	70,9%	75%
Število otrok v OŠ	OŠ Žirovnica 08/09, 13/1 *SURS 2007 in 2012	373	17.416*	164.768*	380	17.237*	161.051*
Število dijakov v 1. letniku srednje šole	SURS, 2007/08	42	-	-	NP	-	-
Število diplomantov/1000 prebivalcev	SURS, 2007; 2012	9,6	6,9	8,2	13,0	10,8	10,0
Število uporabnikov pomoči na domu	Občina, okt. 2008; december 2013	17	-	-	22	-	-
Število neprofitnih stanovanj v lasti občine	Občina Žirovnica, 2008; jul. 2013	9	-	-	12	-	-
Število pacientov/ splošnega zdravnika	OZ Gorenjske, 2008; 2013	2.190	-	-	2.103	-	-
Število članov krajevne enote knjižnice dr. Matija Čopa v Žirovnici	Občinska knjižnica Jesenice, jan. 09, Letno poročilo 2012	412 (268 na Jesenicah)	-	-	476	-	-
Število zasedenih dni športne dvorane (Partizan – 2008, nova dvorana - 2012)	Občina Žirovnica, 2008; 2013	250	-	-	305	-	-
Število društev (Register društev, MNZ)	UE Jesenice, Register društev, MNZ, sept. 2013	30	1.865	20.865	23	2.022	-
Kazalniki turizma in kulture							
Število obiskovalcev v Prešernovi hiši	SURS, 2008; ZKT 2013	24.248	-	-	16.004	-	-
Število obiskovalcev v hiši F.S. Finžgarja	SURS, 2008; ZKT 2013	7.333	-	-	4.627	-	-
Število obiskovalcev v Čopovi hiši	SURS, 2008; ZKT 2013	6.142	-	-	4.709	-	-
Število kulturnih spomenikov državnega pomena	Register nepremične kulturne dediščine	2	-	-	5	-	299
Število kulturnih spomenikov lokalnega pomena	Register nepremične kulturne dediščine	48	-	-	52	-	7969

Kazalnik	Vir podatka	Izhodišče 2008			Vmesna analiza 2013		
		Žirovnica	Gorenjska	Slovenija	Žirovnica	Gorenjska	Slovenija
Število stalnih ležišč	SURS, 2007, junij 2013	102 (89 v pl.kočah)	0,62%	0,13%	155	0,7%	0,16%
Število turistov	SURS, 2007; 2013 - začasni podatki	686	0,13%	0,03%	2.260	668.241	3.320.073
Število prenočitev turistov	SURS, 2007; 2013 - začasni podatki	2.003	0,14%	0,02%	2.947	1.701.616	9.387.675
Gospodarski kazalniki							
Število delovno aktivnega prebivalstva po občini prebivališča	SURS, okt. 2008; december 2013	1.795	87.299	888.111	1.754	80.128	791.323
Število delovno aktivnega prebivalstva po kraju dela (število delovnih mest)	SURS, okt. 2008; junij 2013	688	74.673	888.111	622	68.0224	796.461
Število zaposlenih	SURS, okt. 2008; junij 2013	564	67.489	798.533	445	59.745	701.480
Število samozaposlenih oseb vključno s kmeti	SURS, okt. 2008; junij 2013	124	7.184	89.578	177	8.479	94.981
Število samozaposlenih oseb brez kmetov	SURS, okt. 2008; junij 2013	105	5348	56.393	135	6.099	60.713
Število samozaposlenih - kmetov	SURS, okt. 2008; junij 2013	19	1836	33.185	42	2380	34.268
Stopnja registrirane brezposelnosti	SURS, okt. 2008; december 2013	3,5%	4,4%	6,6%	9,10%	10,3%	13,50%
Število gospodarskih družb	AJPES, 2007; 2013	79	1,80%	0,16%	96	5.352	0,16%
Število delovnih mest v gospodarskih družbah	AJPES, 2007; 2013	318	0,71%	0,06%	227	37.293	0,05%
Dodana vrednost / zaposlenega v EUR (gosp.dr)	AJPES, 2007; 2013	26.612 €	32.184 €	33.538 €	55.691 €	37.821€	39.011 €
Povprečna mesečna neto plača na zaposlenega v EUR	SURS, okt. 2008; december 2013	939,96 €	888,55 €	917,64 €	983,12 €	991,40 €	1.007,65 €
Poslovne površine v ha	OŽ, 2008; julij 2013	8,8	-	-	8	-	-
Število družinskih kmetij	SURS, Popis 2000, 2011	97	1,93%	0,11%	95	-	-
Število ekoloških kmetij	Inštitut za kontrolo in certifikacijo, 2008, KGZS,	0	14+7 v	156+52 v	2	-	-
Število dopolnilnih dejavnosti	UE Jesenice, feb. 2009, *UE, 2007, julij 2013	4 na 3 kmetijah	464*	-	10 kmetij	-	-
Finančni in premoženjski potencial občine							
Finančni potencial občine za razvoj	OŽ, 2008, proračun 2013	1 mio €	-	-	1,3 mio €	-	-
Nezazidana stavbna zemljišča v lasti občine	OŽ, jan. 2009, julij 2013	12ha	-	-	12 ha	-	-
Površina kmetijskih zemljišč v lasti občine	OŽ, jan. 2009, julij 2013	5,9 ha	-	-	9 ha	-	-
Površina gozdov v lasti občine	OŽ, jan. 2009, julij 2013	0,18 ha	-	-	5,2 ha	-	-
Število neizkoriščenih objektov v lasti občine	OŽ, jan. 2009; julij 2013	0	-	-	0	-	-

NP – podatek ni na voljo

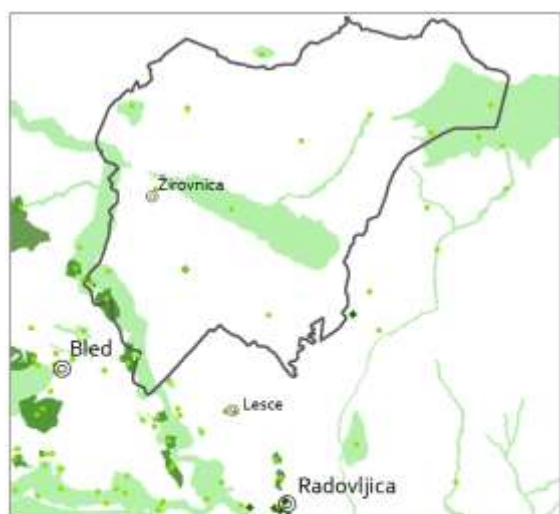
2.2. Okolje in infrastruktura

■ Izjemna alpska krajina

Občina Žirovnica je krajinsko pestra občina. Na severu ji daje izjemno veduto gorati svet Zahodnih Karavank, ki se proti jugu spušča na ravninski svet Savske ravni oz. Dežele, kjer je ob prometnicah lociranih vseh 10 naselij. Prav zaradi stičišča biotsko ohranjenega gorskega sveta in tisočletja poseljenega ravninskega dela je območje občine prostorsko in okoljsko občutljivo. **Območja Natura 2000 v občini Žirovnica obsegajo 1.980 ha (1.932 ha) oz. od leta 2013 kar 46,51% (45,4 %) občine.**

→ *Vmesna ocena 2013: povečanje obsega območij NATURA 2000 glede na 2008*

Karta 3 Območja naravnih vrednot

Legenda:

- zavarovana območja
- naravne vrednote
- zavarovana območja - točke
- naravne vrednote - točke
- območje občine Žirovnica

Merkilo: 1:50.000

Vir: Agencija RS za okolje, Statistični urad Republike Slovenije

Karta 4 Območja NATURA 2000

Legenda:

- območje občine Žirovnica
- Natura 2000

Merkilo: 1:50.000

Vir: Agencija RS za okolje, Statistični urad Republike Slovenije

■ Obremenjenost okolja ne presega mejnih vrednosti

Obremenjenost vodotokov na območju občine Žirovnica po podatkih Atlasa okolja Agencije RS za okolje ne presega mejnih vrednosti. Kakovost reke Save merjeno v Mostah je leta 2010 izkazovala »visoko raven zaupanja« in »dobro« kemijsko stanje. Kemijsko stanje podzemne in pitne vode na območju je dobro (vir: ARSO, Atlas okolja).

Uradni državni monitoring ne izvaja stalnih meritev kakovosti zraka in tal na območju občine Žirovnica, prav tako ne na Jesenicah. Povzemamo ugotovitve javno dostopnih poročil za Občino Jesenice, kjer morajo emisije obratovalnih monitoringov v skladu s predpisi spremljati nekateri industrijski obrati. Zadnje dostopno poročilo ugotavlja, da v nobenem primeru na Jesenicah po letu 2008 ni bilo prekoračenih mejnih vrednosti parametrov onesnaževanja zraka.³

Uradne meritve onesnaženosti tal so bile za Žirovnico nazadnje opravljene leta 1999. Takrat je bilo v vzetem vzorcu od kontroliranih 17 nevarnih snovi, zaznana minimalna presežena mejna vrednost le pri enem elementu. Novejših uradnih podatkov Agencija RS za okolje nima.⁴

³ Poročilo Vzpostavitev mreže za merjenje onesnaženosti zraka in tal v Občini Jesenice, št. 24/2011, 7.11.2011, Marbo d.o.o. Lesce).

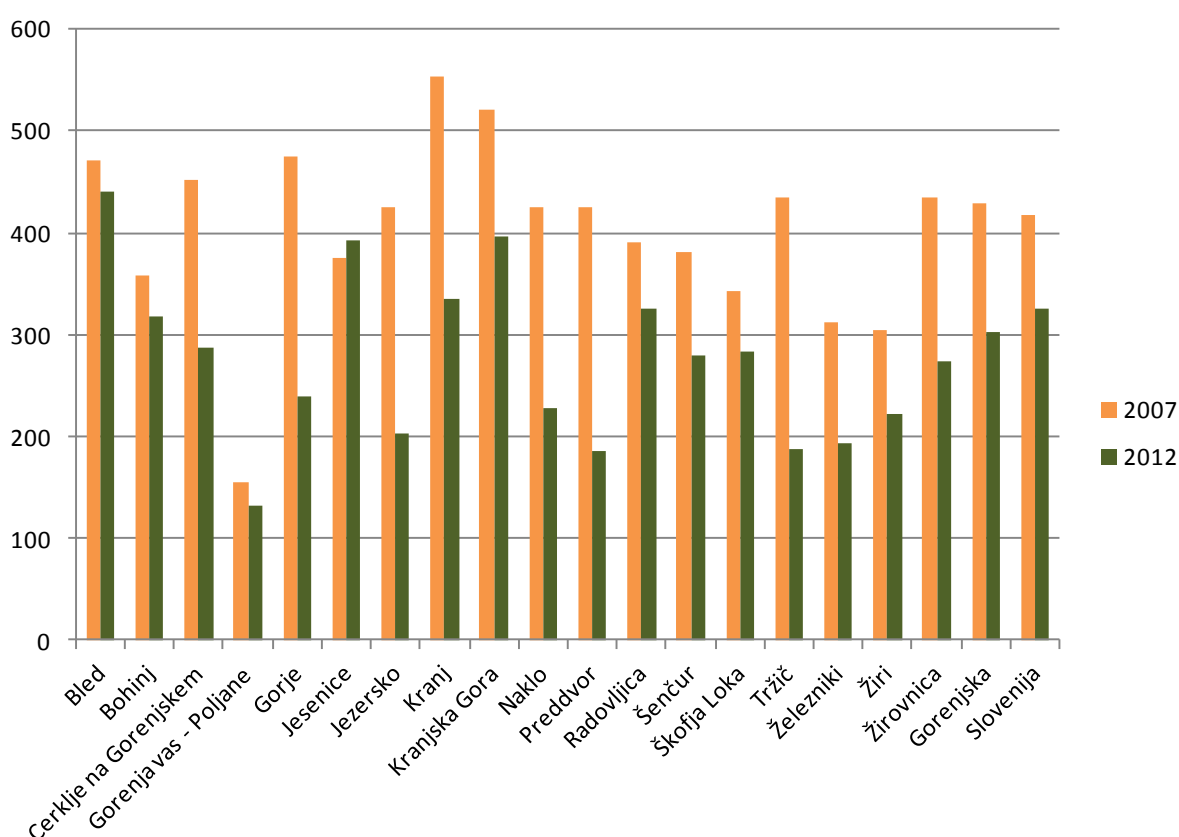
⁴ http://gis.arso.gov.si/related/gis_doc/ROTS/04918.PDF

Največji vir hrupa predstavlja motorni promet iz avtoceste in glavnih cest. Po podatkih kart hrupa (Karta hrupa pomembnih slovenskih cest, 2008) je neposredni pas avtoceste med Lescami in Jesenicami obremenjen z jakostjo hrupa 55 – 60dB. Jakost hrupa se z oddaljenostjo od avtoceste zelo zmanjšuje, tako, da vplivno območje hrupa ne doseže večine naselij pod Stolum.⁵

Občina Žirovnica je od leta 2007 do danes **bistveno zmanjšala odvoz in odlaganje odpadkov na Deponijo mala Mežaklja**. Leta 2012 (2007) je bilo z javnim odvozom na območju občine zbranih 1.209 ton (1.854⁶) ton odpadkov 274 kg/prebivalca (431kg/prebivalca), kar je kar 13% manj (8,5 % več) kot leto prej in predstavlja 1,9% (2,1 %) vseh z javnim odvozom zbranih odpadkov na Gorenjskem. Veliko zmanjšanje odvoza odpadkov je posledica uvedbe ločenega zbiranja in odprtja zbirnega centra v Žirovnici v letu 2012.

→ **Vmesna ocena 2013: pozitiven trend, dosežen viden napreden v zbiranju in sortiranju odpadkov**

Tabela 8 Količina odpadkov (t) na 1000 prebivalcev v občini Žirovnica v primerjavi z gorenjskimi občinami, Gorenjsko in Slovenijo, leta 2007 in 2012 (vir: SURS)

■ Kakovost pitne vode in vodooskrbe

V občini je vodooskrba zagotovljena preko 2 vodovodnih sistemov: Završnica in Ajdna. **Skupno je v občini zgrajenega 32,8 km (31,71 km) vodovodnega omrežja, iz javnega vodovodnega sistema pa je oskrbovanih 100% (leta 2008 99%) vseh prebivalcev občine.** Kakovost vode v vodovodih nadzoruje Zavod za zdravstveno varstvo Kranj. Poročila za zadnje obdobje kažejo na ustrezno kakovost vode v javnem omrežju.

S ciljem boljše in zanesljivejše oskrbe naselij v občini Žirovnica je bil leta 2009 zgrajen nov vodohran nad Smokučem z zmogljivostjo 300 m³, junija 2013 pa izvedene sanacije vodnega zajetja Završnica. Ob izgradnji kanalizacijskega omrežja v letih 2009 – 2011 je bilo v naseljih Doslovče, Smokuč, Rodine, Breznica in Vrba obnovljeno tudi vodovodno omrežje. Ob rekonstrukciji regionalne ceste so bile zamenjane tudi vse stare

⁵ <http://www.arso.gov.si/varstvo%20okolja/hrup/karte/>

⁶ Podatki v oklepaju se nanašajo na analizo stanja razvoja občine izdelano v letu 2008.

azbestne cevi na vodovodu Žirovnica – Begunje, od Žirovnice do Zabreznice. Oktobra 2013 je bila izvedena povezava vodovodnih sistemov Radovljice in Žirovnice. V celotni občini tako ostaja le še dobrih 150 m azbestnih cevi. V letu 2009 je javno komunalno podjetje pričelo z aktivnostmi pri opremljanju – izgradnji telemetričnega sistema na vodovodu v smislu avtomatske regulacije vode in merjenja pretokov.

→ **Vmesna ocena 2013: pozitiven trend, pomembno izboljšanje vodovodnega omrežja za zanesljivejšo in kakovostnejšo vodooskrbo**

■ **Odvajanje in čiščenje voda še ni urejeno na območju celotne občine**

V letih 2009 – 2013 je Občina Žirovnica načrtno izgrajevala kanalizacijsko omrežje. Tako so danes s kanalizacijskim omrežjem in odvajanjem odpadnih voda na čistilno napravo opremljena naselja Rodine, Smokuč in Doslovče, Vrba, Breznica in del naselja Zabreznica. Občina Žirovnica ima tako po stanju december 2013 zgrajenega 22.278 m kanalizacijskega omrežja (7km več kot leta 2008), od katerega 15.945 m predstavlja fekalna kanalizacija, 2.892 meteorna kanalizacija, 3.441 m pa je še mešane kanalizacije. Posledica načrtne gradnje kanalizacijskega omrežja je ukinitev 198 greznic v letih 2009-2013 in 100% povečevanje količin odpadnih voda, ki se odvajajo na čistilno napravo v Radovljici iz naselij Rodine, Smokuč, Doslovče, Breznica, Vrba in dela naselja Zabreznica (34.522 m³ leta 2009 oz. 63.994 m³ leta 2012). (Vir: Občina Žirovnica in Poslovno poročilo Jeko-in).

V naseljih Selo pri Žirovnici, Žirovnica in Moste (del) smo k gradnji kanalizacije pristopili v letu 2013 s pomočjo sredstev EU, kohezijskega sklada. Za del Most in naselje Breg je v izdelavi projektna dokumentacija s ciljem, da postopno večina gospodinjstev preide iz greznic na javni sistem odvajanja in čiščenja odpadnih voda.

→ **Vmesna ocena 2013: pozitiven trend, saj je bilo konec leta 2013 že 524 objektov oz. 39,5% priključenih na kanalizacijsko omrežje in čistilno napravo**

■ **Prometna dostopnost – razvejana prometna mreža v ravninskem delu**

Karta 5 Prometna infrastruktura

Prek ravninskega dela občine potekata X. evropski železniški in avtocestni koridor. Na območju občine je 13,1 km državnih cest, od katerih je 3,7 km avtoceste. Po drugi strani ima občina 45,8 km občinskih, od tega 6,4 km lokalnih cest in 39,4 km javnih poti. Gostota cestne mreže v občini je v primerjavi z drugimi občinami nizka, saj je poselitev v občini zgoščena na ozek ravninski del: 1,4 km/km² v občini Žirovnica (v Sloveniji 1,9 km/km²). (vir: SURS).

Obremenjenost državnih cest je vse od leta 2008 do leta 2011 naraščala, v zadnjih dveh letih pa se rast prometa umirja. Po podatkih štetja prometa s strani Direkcije RS za ceste je povprečna letna dnevna obremenitev prometa na avtocesti (merjeno na relaciji Lipce – Lesce) leta 2012 znašala 18.738 vozil, na državni cesti Žirovnica – Lesce pa povprečno 6.762 vozil dnevno.

Javni promet poteka (avtobus) iz smeri Jesenice, Bled, Radovljica, Begunje ter po železnici iz smeri Jesenice in Ljubljana. Dostopnost v delovnikih je boljša kot konec tedna, ko se število zlasti avtobusnih linij zmanjša oz. ob

nedeljah celo ukine. Vozlišče povezav predstavljajo Moste pri Žirovnici, ki imajo najboljše povezave v smeri Jesenic, Radovljice in Ljubljane ima naselje Žirovnica več dnevnih povezav, ki so časovno ugodnejše od avtobusa.

Tabela 9 Neposredna dostopnost Žirovnice/Moste z različnimi oblikami prevoza (op. merjeno ob delovnikih v času šolskega pouka) v letu 2009 in 2013

ŽIROVNICA/ Moste Prevozno sredstvo		Bled		Jesenice ŽP		Radovljica		Ljubljana center		Rodine	
		razdalja oz. število linij	čas	razdalja oz. število linij	čas	razdalja oz. število linij	čas	razdalja oz. število linij	čas	razdalja oz. število linij	čas
Avto	2009	9,5 km	10 ´	7,5 km	9 ´	8,5 km	8 ´	50 km	45´	4,5 km	6 ´
	2013										
Vlak	2009	-	-	14	10´	14	7-10 ´	12	1h 05 ´	-	-
	2013	-	-	14	8-9 ´	12	7-15 ´	12	1h 05 ´	-	-
Avtobus	2009	6	10 ´	30	10-15 ´	16*	19 ´	16	1h 45´	16*	7´
	2013	7	10 ´	32	12 ´	23	12 ´	16	1h 18 ´	15*	7´

Vir: www.viamichelin.com, www.vozni-red.si, <http://www.slo-zeleznice.si/> (*) Ob nedeljah povezave ni povezave

→ **Vmesna ocena 2013:** opazen **manjši napredek** v povečanju števila linij ob delovnikih in krajšemu potovalnemu času; opazen trend umirjanja rasti motoriziranega prometa.

2.3.Ljudje: demografija, znanje, zdravje in sociala

■ Demografska slika: občina ima 4.514 (CRP) oz. 4.383 (SURs) prebivalcev; prebivalstvo se naglo stara

Po podatkih Centralnega registra prebivalcev je imela občina Žirovnica na dan 3.3.2014 **4.515** prebivalcev s stalnim prebivališčem v občini Žirovnica, 74 prebivalcev z začasnim prebivališčem in 21 tujcev z začasnim prebivališčem. Po uradnih podatkih SURs-a pa število prebivalstva po zadnjih dostopnih podatkih za julij 2013 znašalo **4.383** (4.296, junija 2008).

Tabela 10 Število prebivalcev po naseljih v Občini Žirovnica v obdobju od 1961 do 2013 (Vir: SURs)

Naselje	1961	1991	2002	2008	2013 (Julij)	Indeks 2008/ 1961	Indeks 2008/ 2002	Indeks 2013/ 2002	Indeks 2013/ 2008	% po naseljih (2013)
Občina Žirovnica	2.790	3.879	4.071	4.296	4.383	154,0	105,5	107,7	102,0	100%
Breg	190	537	598	645	673	339,5	107,9	112,5	104,3	15,4%
Breznica	192	425	459	455	463	237,0	99,1	100,9	101,8	10,6%
Doslovče	132	131	110	124	135	93,9	112,7	122,7	108,9	3,1%
Moste	444	519	546	604	626	136,0	110,6	114,7	103,6	14,3%
Rodine	138	326	340	339	344	245,7	99,7	101,7	101,5	7,8%
Selo pri Žirovnici	224	271	294	299	300	133,5	101,7	102,0	100,3	6,8%
Smokuč	240	394	482	511	514	212,9	106,0	106,6	100,6	11,7%
Vrba	253	197	196	200	203	79,1	102,0	103,6	101,5	4,6%
Zabreznica	312	484	496	509	515	163,1	102,6	103,8	101,2	11,7%
Žirovnica	665	595	550	610	610	91,7	110,9	111,0	100,0	13,9%

Število prebivalcev v občini Žirovnica narašča. V zadnjih petih letih je prebivalstvo naraslo za 2,8% (2013-2008), kar je več kot na Gorenjskem (1,1%) oz. v Sloveniji (1,3%), čeprav se rast v zadnjih dveh letih umirja.

Rast je bila posledica tako pozitivnega naravnega kot selitvenega prirasta. Leta 2004 je naravni prirast v občini znašal -2,6 na 1000 prebivalcev (v Sloveniji -0,3), leta 2006 + 1,4 (v Sloveniji 0,4), leta 2007 -1,4 (v Sloveniji 0,6) in leta 2008 + 0,5 (v Sloveniji 1,7). Nihanje naravnega prirasta se je nadaljevalo tudi po letu 2008 in sicer v

pozitivni smeri: leta 2009 - 0,0 (v Sloveniji 1,5), leta 2010 + 8,8 (v Sloveniji 1,8), leta 2011 + 4,6 na 1000 prebivalcev (v Sloveniji 1,6), leta 2012 pa + 1,8 na 1000 prebivalcev (v Sloveniji 1,3).

Skupni prirast prebivalstva (naravni prirast + migracije) v občini Žirovnica je tako leta 2007 znašal 36 oseb oz. 8,5 na 1000 prebivalcev (Slovenija 7,7). Leta 2012 pa je bil skupen prirast negativen - 0,2 na 1000 prebivalcev (v Sloveniji 1,6), predvsem na račun visokega števila odhodov v tujino (kar 15 občanov).

Tabela 11 Gibanje naravnega in selitvenega prirasta po letih 2008 – 2012 (vir: SURS)

	2008	2009	2010	2011	2012
Naravni prirast	2	0	38	20	8
Selitveni prirast s tujino	16	14	3	4	-15
Selitveni prirast med občinami	15	14	-7	29	6
Skupni prirast	33	28	34	53	-1
Skupni prirast na 1000 prebivalcev	7,8	6,5	7,9	12,1	-0,2

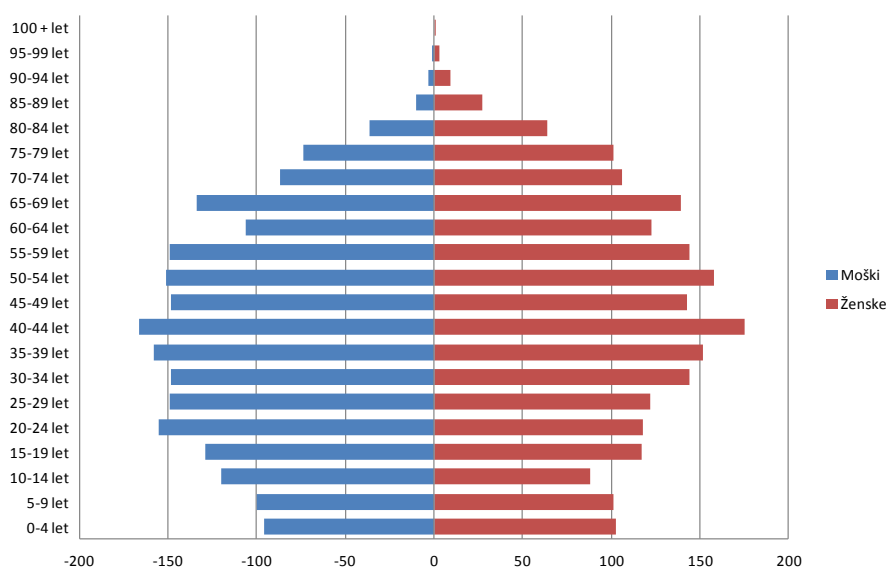
V primerjavi s prejšnjim obdobjem (2002-2008) je v obdobju 2009-2013 število mladih do 14 let naraslo za 6%, hkrati pa je še hitreje raslo število starih 65 let in več (do leta 2008 za 14,5 %, 2009-2013 za 7,6%.

Posledica tega je nadaljnje višanje indeksa staranja⁷, ki je v Občini Žirovnica ves čas nad slovenskim povprečjem. Leta 2000 je znašal še ugodnih 97,1 (v Sloveniji 87,8), leta 2008 je narasel na 131,9 (v Sloveniji 117,1), leta 2013 pa znaša indeks staranja v občini Žirovnica že kar **133,7** (v Sloveniji 118,1). To pomeni, da živi v občini 33% več starejših od 65 kot mlajših od 15 let. Podatki po naseljih za leto 2012 kažejo, da so še najbolj vitalna naselja Breg, Breznica, Doslovče, Moste in Rodine.

Tabela 12 Primerjava idealne in dejanske starostne strukture (vir: SURS)

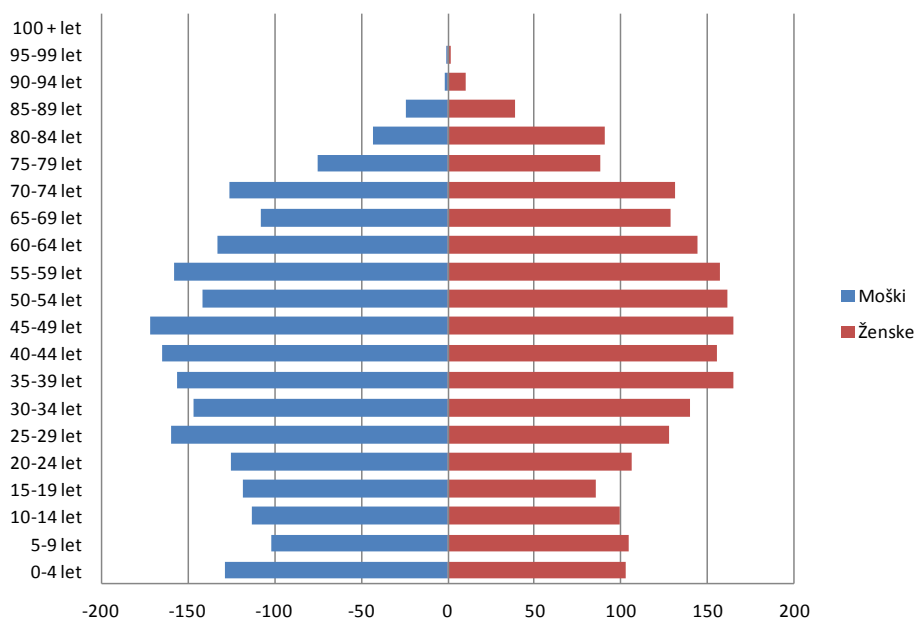
Starostna obdobja	Idealna struktura	Struktura v občini Žirovnica			Struktura v Sloveniji		
		2000	2008	2013	2000	2008	2013
0 – 14 let	25 %	16 %	14 %	15%	16 %	14 %	15%
15 – 65 let	65 %	68 %	67 %	65%	70 %	70 %	65%
65 in več let	10 %	16 %	19 %	20%	14 %	16 %	20%

Tabela 13 Starostna piramida za občino Žirovnica, junij 2008 (vir: SURS)

⁷ Razmerje med prebivalstvom starejšim od 65 let in prebivalstvom mlajšim od 15 let.

Tabela 14 Starostna piramida za občino Žirovnica, januar, 2013 (vir: SURS)

→ **Vmesna ocena 2013: pozitiven trend rasti števila prebivalstva v občini Žirovnica, a veliki meri tudi na račun staranja prebivalstva**

■ **Vrtec v šolskem letu 2013/2014 obiskuje 138 otrok (103; leta 2008)**

Na območju občine Žirovnica deluje 1 osnovna šola in 1 vrtec kot organizacijska enota v okviru šole. V šolskem letu 2013/2014 v vrtec v Žirovnici obiskuje 138 otrok.

V letu 2012 (2008/2009) je bilo v predšolsko vzgojo v domačem vrtcu ali v vrtcih izven občine vključenih 165 otrok s stalnim prebivališčem v občini Žirovnica od 234 otrok (101 leta 2008) v starosti od 1 do 5 let. S tem se je delež vključenih otrok v vrtec dvignil iz 56% leta 2008 na **70% leta 2012**.

→ **Vmesna ocena 2013: pozitiven trend, saj se je delež vključenih otrok v vrtece povišal iz 56% na 70%**

Tabela 15 Projekcija števila m vpisa števila otrok v vrtece in osnovno šolo do leta 2020 (vir: SURS, lastni izračuni)

Število 1.1.2013	Skupaj	Ocena	0 let	1 leto	2 leti	3 leta	4 leta	5 let	6 let	7 let	8 let	9 let	10 let	11 let	12 let	13 let	14 let
			39	51	58	45	39	41	50	41	45	29	37	42	54	39	40
2013/2014	611																
OŠ	428								50	41	45	29	37	42	54	39	40
Vrtec 2-5	183				58	45	39	41									
2014/2015	611																
OŠ	418							41	50	41	45	29	37	42	54	39	40
Vrtec 2-5	193			51	58	45	39										
2015/2016	610																
OŠ	417						39	41	50	41	45	29	37	42	54	39	
Vrtec 2-5	193		39	51	58	45											
2016/2017	611																
OŠ	423					45	39	41	50	41	45	29	37	42	54		
Vrtec 2-5	188	40	39	51	58												
2017/2018	597																
OŠ	427				58	45	39	41	50	41	45	29	37	42			
Vrtec 2-5	170	80	39	51													
2018/2019	595																

Število 1.1.2013	Skupaj	Ocena	0 let	1 leto	2 leti	3 leta	4 leta	5 let	6 let	7 let	8 let	9 let	10 let	11 let	12 let	13 let	14 let
			39	51	58	45	39	41	50	41	45	29	37	42	54	39	40
OŠ	436			51	58	45	39	41	50	41	45	29	37				
Vrtec 2-5	159	120	39														
2019/2020	598																
OŠ	438		39	51	58	45	39	41	50	41	45	29					
Vrtec 2-5	160	160															

■ Osnovno šolo obiskuje 380 (373, leta 2008) otrok

Osnovno šolo v šolskem letu 2013/2014 (2008/2009) obiskuje 380 (373) učencev. V tabeli 16 je prikazana struktura učencev OŠ Žirovnica po kraju bivanja in po velikosti posameznih razredov. Projekcije velikosti generacij, ki obiskujejo vrtec in OŠ kažejo, da do leta 2020 še ni zaznati večjih odklonov in nihanj v številu otrok, čeprav se generacije po letu 2017 nekoliko zmanjšujejo.

Tabela 16 Število otrok v OŠ Žirovnica v šolskem letu 2013/2014 po naselju bivanja (vir: OŠ Žirovnica)

Razred	Breg	Moste	Žirovnica	Selo	Zabreznica	Breznica	Doslovče	Smokuč	Rodine	Vrba	Ostalo	Skupaj
1.	4	7	7	3	5	2	1	6	2	4	3	44
2.	7	7	7	4	4	4	2	6	1	5	0	47
3.	8	3	10	3	3	4	1	2	4	3	1	42
4.	4	2	7	5	3	6	1	6	4	2	5	45
5.	5	3	5	2	3	3	0	2	2	3	0	28
6.	7	6	8	2	3	3	2	2	1	1	3	38
7.	5	6	6	3	4	3	0	8	2	0	3	40
8.	7	7	7	3	8	7	1	8	7	1	5	61
9.	5	5	3	3	3	5	1	4	3	2	1	35
Skupaj	52	46	60	28	36	37	9	44	26	21	21	380
Delež	14%	12%	16%	7%	9%	10%	2%	12%	7%	6%	6%	100%

■ Srednja šola: več kot 50% dijakov se vpiše na Jesenice in v gimnazijske programe)

Letno OŠ Žirovnica zaključi povprečno 40-45 učencev, v šolskem letu 2013/14 pa jo bo predvidoma 36 učencev. Analiza vpisov zadnjih petih let pokaže, da 40-60% učencev nadaljuje šolanje na **različnih gimnazijskih programih** (v šolskem letu 2013/2014 33%), 20-50% na tehniških (v šolskem letu 2013/2014 kar 50%) in do 20% na poklicnih programih (v zadnjem šolskem letu 17%). **V šolskem letu 2013/14 dobra polovica dijakov srednjo šolo obiskuje na Jesenicah (55%),** 20% v Radovljici, 20% v Kranju, le posamezniki pa na specializiranih šolah v Ljubljani, Naklem, Škofji Loki in drugih krajih po Sloveniji.

■ Delež študentov in diplomantov je nad slovenskim povprečjem

V študijskem letu 2012 (2007/2008) je študiralo 242 (251) mladih iz občine Žirovnica, od tega 79,3% (66,1 %) redno. Čeprav se število študentov povsod v državi relativno znižuje, pa je delež študentov na 1000 prebivalcev v občini Žirovnica še vedno nad državnim in slovenskim povprečjem: Žirovnica 55 (59), Gorenjska 50,1 (59,4) in Slovenija 47 (56,3) študentov na 1000 prebivalcev.

Število diplomantov je nad gorenjskim in slovenskim povprečjem. V Žirovnici jih je bilo leta 2012 13 (9,6, 2007) na 1000 prebivalcev, absolutno 50 (41; 2007), medtem, ko jih je bilo na Gorenjskem 10,8 (6,9; 2007) in v Sloveniji 10 (8,2; 2007) na 1000 prebivalcev. V zadnjih (štirih) letih je število diplomantov s prebivališčem v občini Žirovnica naraslo za 22% (prej 41,4 %), v Sloveniji pa za 18,8% (12,5 %).

V šolskem letu 2008/2009 je 6 mladih iz Občine Žirovnica prejelo štipendijo za deficitarne poklice iz regijske štipendijske sheme. V shemo pa je bilo vključeno tudi 1 podjetje iz občine s 4 štipendisti (vir: BSC Kranj). V šolskem letu 2012/2013 pa je le 1 študent iz Občine Žirovnica prejel štipendijo za deficitarni poklic iz regijske

štipendijske sheme, medtem, ko v shemo ni bilo vključeno nobeno podjetje iz občine Žirovnica (vir: BSC Kranj). Leta 2012 je 65 mladih (leta 2008 39) mladih je prejelo državno štipendijo (vir: CSD).

→ **Vmesna ocena 2013:** absolutno manj, relativno pa še vedno višji delež študentov in diplomantov kot v regiji in državi

■ Nadpovprečna izobrazbena struktura

Izobrazbena struktura prebivalcev občine Žirovnica, starih 15 ali več let, je bila ob popisu 2002 in tudi leta 2012 **nad gorenjskim in slovenskim povprečjem**. V primerjavi s Slovenijo je bil leta 2012 v Žirovnici nižji delež prebivalcev brez izobrazbe in z nepopolno OŠ - 2 % (4,1 %) prebivalcev, med tem, ko je bil na Gorenjskem 4% (6,8 %), tako kot tudi v povprečju v državi 4% (7 %). Hkrati občina izkazuje višji delež višje in visoko izobraženih 24% (16,6 % leta 2002) kot na Gorenjskem 19% (13,1 % leta 2002) in v Sloveniji 19% (12,9 % leta 2002).

Tabela 17 Izobrazbena struktura prebivalcev starih 15 let ali več, občina Žirovnica v primerjavi s Slovenijo, popis 2002 (vir: SURS)

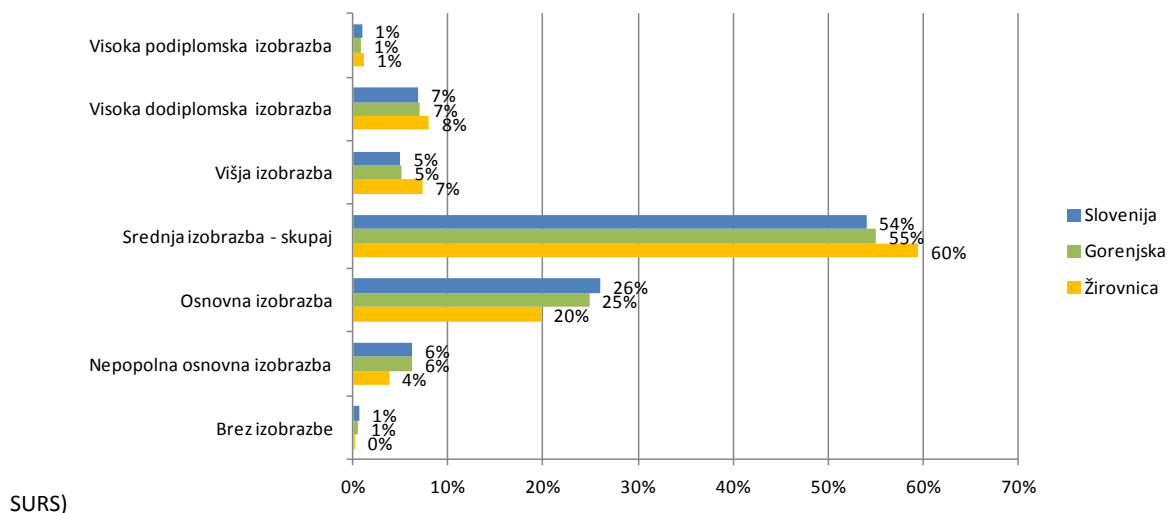
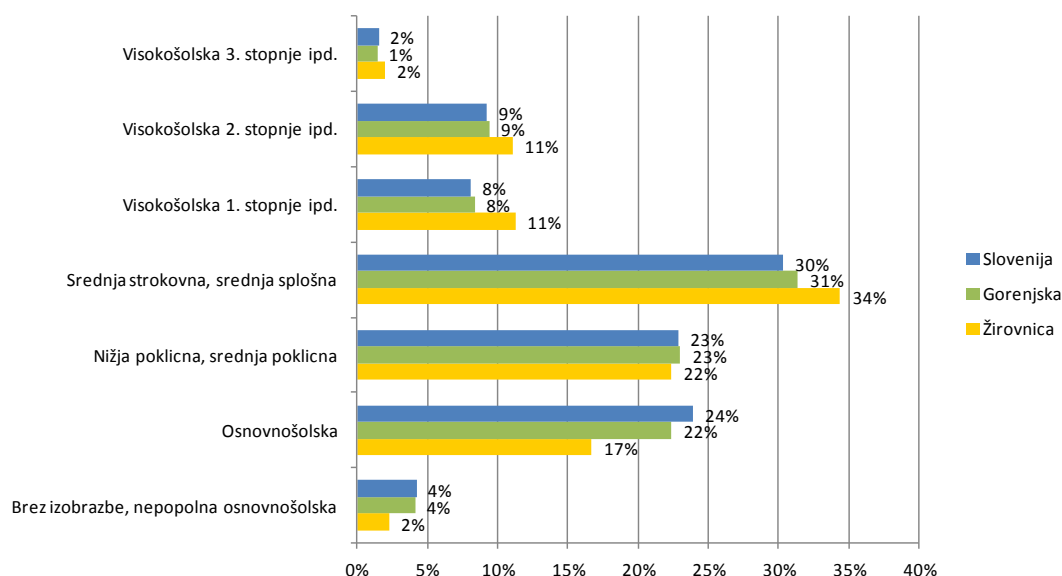

Tabela 18 Izobrazbena struktura prebivalcev starih 15 let ali več, občina Žirovnica v primerjavi s Slovenijo in Gorenjsko, 2012 (vir: SURS)

→ **Vmesna ocena 2013:** pozitiven trend, saj se je v desetih letih delež prebivalcev starejših od 15 let z višjo, visoko ali podiplomsko izobrazbo dvignil iz 16% na 24%.

■ Zdravje, sociala in skrb za starejše

Zdravstvene in socialno varstvene storitve za občane Žirovnice opravljajo javni zavodi in službe iz Jesenic.

Center za socialno delo opravlja naloge **socialnega varstva otrok, mladostnikov, družine, odraslih ter posrednika socialnih transferov**. Iz njihovega poročila za leto 2012 (oz. 2008) smo v tabeli 10 prikazali nekaj izbranih kazalnikov. Zaradi spremembe zakonodaje na področju socialnovarstvenih prejemkov s 1.1.2012 vsi socialni kazalniki iz leta 2008 niso več primerljivi, zato smo jih ob novelaciji v sodelovanju s CSD na novo opredelili.

Pomoč na domu za primer invalidnosti in starosti opravlja Dom upokojencev dr. Franceta Berglja Jesenice z dvema (leta 2008, še tri) socialnima oskrbovalkama. Število uporabnikov narašča. V letu 2006 je storitev koristilo 6 uporabnikov, konec leta 2007 leta 11, konec leta 2008 17, **leta 2013 pa 22**. Do leta 2011 je ekonomska cena storitve znašala 17,42 EUR na uro, zavod za zaposlovanje in občina pa sta storitev sofinancirala v višini 10,92 EUR, medtem, ko je uporabnik plačal 6,50 EUR. **Od 1.1.2012 znaša ekonomska cena storitve 17,50 EUR/uro ob delovnikih), vendar pa Zavod RS za zaposlovanje dejavnosti več ne sofinancira**, zato je to obveznost prevzela Občina Žirovnica, ki sofinancira storitev v višini 75,45%, cena za uporabnike je tako ostala nespremenjena.

Tudi **institucionalno varstvo starejših** opravlja za potrebe občine Dom upokojencev dr. Franceta Berglja Jesenice. Aprila 2009 je bilo v **Domu F. Berglja** 10 stanovalcev iz Občine Žirovnica, 31 pa jih je oddalo vloga za sprejem v dom, kjer je bila leta 2009 čakalna doba približno leto dni. Po podatkih Doma F. Berglja se je septembra 2013 se v domu nahajalo 10 oskrbovancev iz naše občine, medtem, ko so v letu 2013 prejeli 9 prošenj za sprejem iz območja občine Žirovnica. **Število vlog za sprejem v dom se v zadnjih letih zmanjšuje**, zato so se skrajšale tudi čakalne vrste. Praviloma je čas čakanja na sprejem v dom dolg do enega meseca, za čakajoče osebe z demenco pa tri mesece.

Občani Žirovnice koristijo tudi storitve **Doma dr. Janka Benedika** v Radovljici, kjer je trenutno 7 stanovalcev (2008: 2) s stalnim bivališčem v občini Žirovnica. V letu 2013 so bili v dom začasno sprejeti 4 stanovalci. Po podatkih doma je bilo vlog za sprejem prosilcev s stalnim bivališčem v občini Žirovnica septembra 2013 (aprila 2009) v tem domu **14** (2008: 24). Čakalna doba v Radovljici je odvisna predvsem od socialne situacije prosilca oz. od njegovega zdravstvenega stanja. Prednost pri sprejemu imajo prosilci iz Bolnice na Jesenicah in prosilci s stalnim bivališčem v UE Radovljica. Leta 2009 je Občina Žirovnica doplačevala oskrbnino za 3 osebe, v letu 2013 pa Občina Žirovnica ne doplačuje oskrbnin za navedene stanovalce. (Vir: Informacije obeh domov in Stanje na področju socialnega varstva v Občini Žirovnica).

Tabela 19 Izbrani kazalniki stanja socialnega varstva v Občini Žirovnica (Vir: Poročilo za leto 2008, 2012, CSD Jesenice)

Področje dela	Ukrep	Število oseb v 2008	Število oseb v 2012
Varstvo družine	Pomoč pri zaščiti otrokovih koristi v sodnih postopkih	7	15
Posebno varstvo otrok in mladostnikov	Obravnava otrok in mladostnikov zaradi storitve prekrška, kaznivega dejanja ali težav v odraščanju	8	6
	Število obravnavanih družin v nalogah preprečevanja nasilja v družini	4	6
Varstvo odraslih	Obravnava oseb s težavami	z duševnim zdravjem 0 brezdomcev 0 zasvojenost z alkoholom 5 zasvojenost z drogo 3	z duševnim zdravjem 3 brezdomcev 1 zasvojenost z alkoholom 4 zasvojenost z drogo 1 krizne intervencije 4
	Skrbnišтво nad odraslimi (stalno ali za poseben primer)	13	15
Oprostitve pri plačilu storitev	Pomoč na domu – oprostitev plačila	0	1
	Institucionalno varstvo starejših - oprostitev plačila delna ali v celoti	plačil s strani občine v celoti 0 doplačil 3	4
	Oskrba odrasle osebe v drugi družini, stanovanjski skupini	0	0
	Družinski pomočnik	2	2

Področje dela	Ukrep	Število oseb v 2008	Število oseb v 2012
Denarne socialne pomoči	Skupaj izdane odločbe - število	19	265 izdanih odločb, 179 pozitivnih (ocena CSD)
	Enkratna občinska socialna pomoč	1	NP
Družinski prejemki	Otroški dodatek	535	644 odločb, pozitivnih 5% (ocena CSD Jesenice)
	Dodatek za veliko družino	57	61
	Denarno nadomestilo za novorojenca	-	27
	Starševski dopust in nadomestilo	-	93
Državne štipendije	Število dodeljenih	39	112 odločb, od tega 65 pozitivnih

→ **Vmesna ocena 2013:** trend je neugoden, saj je zaznati večje število koristnikov socialnih storitev, pomoči in ukrepov Centra za socialno delo

Na območju občine Žirovnica deluje **Zdravstvena postaja Žirovnica kot enota Zdravstvenega doma Jesenice** z 2 ambulantama: splošno zdravstvo – družinska medicina in zobozdravstvo. Postaja izvaja tudi obdobjne preventivne sistematske preglede šolskih otrok. Primerjava podatkov o številu odraslih prebivalcev na nosilca dejavnosti pokaže, da je obremenjenost splošnega zdravnika v Žirovnici presega povprečje regije in Slovenije.

Tabela 20 Število odraslih oseb na nosilca zdravstvene oz. zobozdravstvene dejavnosti (vir: Letno poročilo Osnovno zdravstvo Gorenjske 2008, 2012, *podatek Občina Žirovnica)

Dejavnost	2008			2012		
	Gorenjska	Slovenija	Žirovnica*	Gorenjska	Slovenija	Žirovnica
Splošna, otroška in šolska ambulanta	1.861	1.800	2.190	NP	NP	1.775 odraslih 350 šol. mladina Skupaj: 2.125
Zobozdravnik za odrasle	2.735	2.389	1.693 + 130 na čakalni listi	NP	NP	NP

(*) podatek vključuje le splošnega zdravnika

→ **Vmesna ocena 2013:** število pacientov na zdravnika se zmanjšuje, a je še vedno obremenjenost nad povprečjem države in regije, kar posledično izkazuje slabšo dostopnost do osnovnega zdravstva

■ Neprofitna stanovanja

Občina je v skladu z zakonom pristojna za zagotavljanje bivanja socialno šibkih občanov. Občina Žirovnica je leta 2009 razpolaga z 9, leta 2013 pa z 12 neprofitnimi stanovanji. Trenutno v občini ni izkazanih potreb po sofinanciranju stanovanjske najemnine ali socialno šibkih občanov s potrebo po neprofitnem stanovanju.

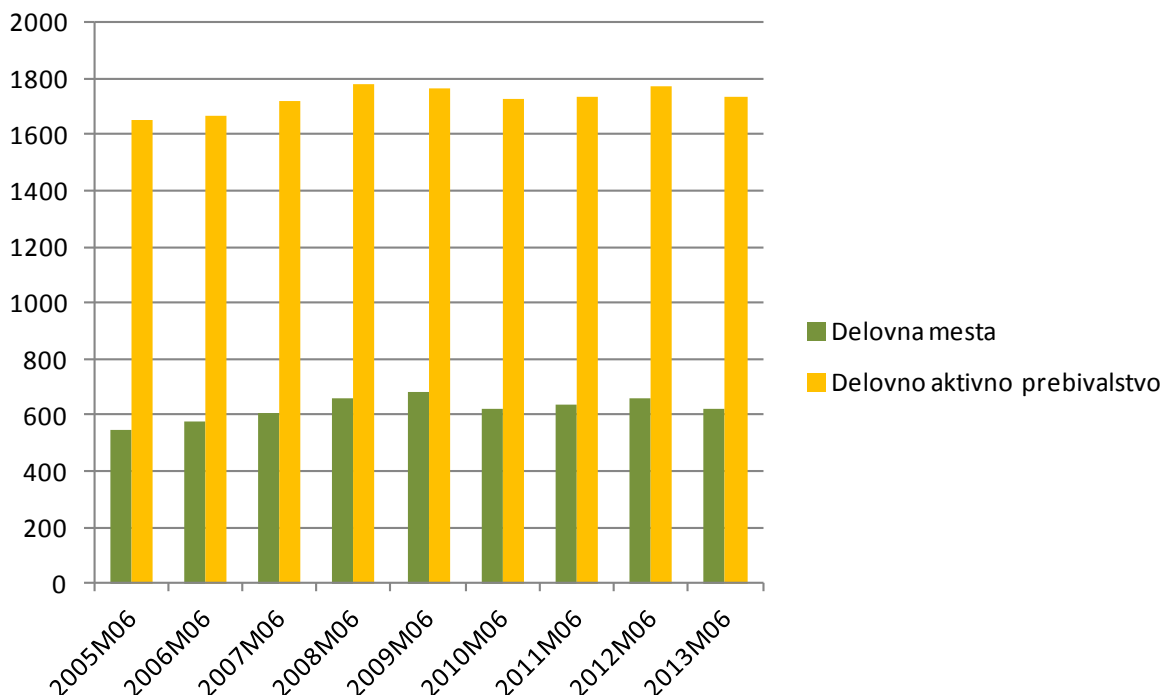
→ **Vmesna ocena 2013:** pozitiven trend – občina povečuje število neprofitnih stanovanj

2.4. Podjetništvo in kmetijstvo

■ Število delovno aktivnih prebivalcev in delovnih mest se je v zadnjih letih zmanjšalo

V občini Žirovnica je bilo junija 2013 (oktobra 2008) **1.738** (1.795) **delovno aktivnih prebivalcev in le 622 (688) delovnih mest**, kar občino uvršča med **izrazito bivalne občine**. V primerjavi z letom 2008 je število delovno aktivnega prebivalstva v občini upadlo za 3%, medtem, ko v regiji za 7,6%, v državi pa kar 10%. Kljub prihodu podjetja s 47 zaposlenimi v Poslovno cono Žirovnica, se je število delovnih mest v občini znižalo za skoraj 10% v primerjavi z letom 2008.

Tabela 21 Delovno aktivno prebivalstvo in število delovnih mest v občini Žirovnica, 2000 – 2013, merjeno junija (vir: SURS)

Konec leta 2000 je bilo v domači občini zaposlenih 254 prebivalcev občine Žirovnica (16,9 %), leta 2007 264 oz. 15,3 %, leta 2012 298 oz. 17,5% delovno aktivnega prebivalstva. Po podatkih SURS se je leta 2012 **1.708 oz. 82,5% delovno aktivnih prebivalcev na delo vozilo v druge občine**. Med njimi jih je 24,5% (2008 26,4) zaposlenih na Jesenicah, 16,4% (19,1) v Radovljici, 15,4% (13,1) v Ljubljani in 9,5 % (10,1) v Kranju.

→ **Vmesna ocena 2013: negativen trend** zniževanja števila delovno aktivnega prebivalstva in delovnih mest v občini

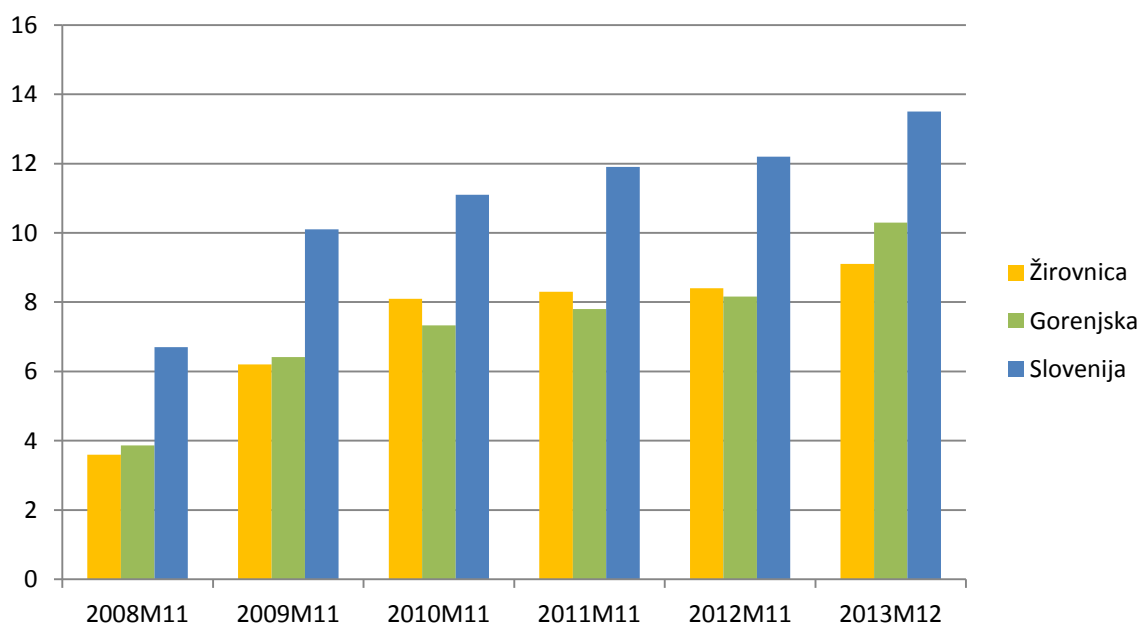
■ Stopnja registrirane brezposelnosti se je v zadnjih letih neprestano zviševala, a je nižja od gorenjskega in slovenskega povprečja

Novembra 2006 je bila stopnja registrirane brezposelnosti v občini 4,8 %, novembra 2007 4,2 % (v Sloveniji 7,3 %, na Gorenjskem 4,6 %), najnižja pa oktobra 2008 **3,5%** (v Sloveniji 6,6 %, na Gorenjskem 4,4 %). Od skupaj 77 brezposelnih oseb je bilo leta 2008 64,9 % brezposelnih starih nad 40 let, 58,4 % pa žensk.

Po letu 2008 je z recesijo število brezposelnih pričelo naraščati in narašča vse do danes. Decembra 2013 je bilo v Občini Žirovnica **159 brezposelnih**, med katerimi je bilo 52 dolgotrajno brezposelnih (registriranih kot brezposelne osebe več ko 12 mesecev) in 32 zelo dolgotrajno brezposelnih (prijavljenih več kot 24 mesecev). **Stopnja brezposelnosti je znašala 9,1%, na Gorenjskem 10,3% in v Sloveniji 13,5%.**

→ **Vmesna ocena 2013: negativen trend** rasti registrirane brezposelnosti

Tabela 22 Gibanje stopnje brezposelnosti v občini Žirovnica v primerjavi s Slovenijo in Gorenjsko od 2008 - 2013 (vir: SURS)

■ Povprečne plače, nenadna rast dodane vrednosti ustvarjene v občini Žirovnica

V obdobju 2008 – 2013 Občina Žirovnica beleži bistveno spremembo v realizirani dodani vrednosti na zaposlenega v gospodarskih družbah. Ob pripravi razvojnega programa leta 2008 -2009 dodana vrednost na zaposlenega ni dosegala gorenjskega in slovenskega povprečja. Leta 2007 je bila v gospodarskih družbah dodana vrednost na zaposlenega 26.612 EUR, kar je bilo manj kot na Gorenjskem (32.184 EUR) in v Sloveniji (33.583 EUR).

Podatki AJPes-a za leto 2012 in 2013 kažejo **visoko rast dodane vrednosti na zaposlenega v občini**. Medtem, ko je bila dodana vrednost še leta 2011 36.541 EUR, je v letu 2013 znašala kar 55.691 EU na zaposlenega. V občini se je preselilo nekaj uspešnih podjetij z visoko dodano vrednostjo (pr. Flycom, Saxonia Franke,...).

Po drugi strani so plače na slovenskem povprečju. Povprečna neto plača na zaposlenega v občini Žirovnica je **decembra 2013 znašala 983,12 EUR** (939,96 EUR, okt. 2008) in je pod povprečjem Gorenjske 991,40 EUR (888,55 EUR) in Slovenije 1.007,65 EUR (917,64 EUR).

→ **Vmesna ocena 2013: pozitiven trend rasti dodane vrednosti v podjetjih v občini, čeprav plače zaposlenih v občini še vedno zaostajajo za regijo in državo**

■ Leta 2012 je bilo 1.708 (1.722, leta 2007) zaposlenih, med njimi 82,5% v drugih občinah

Po podatkih statističnega urada je bilo leta junija 2007 zaposlenih 1.722 prebivalcev občine Žirovnica, leta 2012 pa 1.708. Med njimi jih 85% (82,6 – leta 2007) dela izven občine Žirovnica.

Absolutno se je med letoma 2012 in 2008 sicer število migrantov zmanjšalo, spremenila pa se je struktura. Zaradi krize v večini gorenjskih industrijskih mest se je zmanjšalo število zaposlenih občanov Žirovnice po gorenjskih krajih, povečalo pa število prebivalcev, ki se na delo vozijo v Ljubljano. Delovne migracije občanov občine Žirovnica so prikazane v spodnji tabeli. S splošnim trendom prehoda v samozaposlitvene oblike (kmetje, s.p.) se je povečalo število zaposlenih v domači občini.

1.708 oz. 82,5% delovno aktivnih prebivalcev se danes na delo vozi v druge občine. Med njimi jih je 24,5% (2008 26,4) zaposlenih na Jesenicah, 16,4% (19,1) v Radovljici, 15,4% (13,1) v Ljubljani in 9,5 % (10,1) v Kranju.

Tabela 23 Kraj dela delovno aktivnega prebivalstva Občine Žirovnica leta 2007 in 2012 (Vir: SURS)

Kraj dela	2007		2012	
	Število	Delež	Število	Delež
Jesenice (delo)	455	26%	418	24%
Žirovnica (delo)	264	15%	298	17%
Radovljica (delo)	328	19%	280	16%
Ljubljana (delo)	226	13%	263	15%
Kranj (delo)	174	10%	163	10%
Bled (delo)	98	6%	73	4%
Kranjska Gora (delo)	28	2%	32	2%
Naklo (delo)	34	2%	27	2%
Cerklje na Gorenjskem	13	1%	13	1%
Gorje (delo)	4	0%	13	1%
Šenčur (delo)	8	0%	13	1%
Bohinj (delo)	8	0%	11	1%
Tržič (delo)	10	1%	11	1%
Drugje	72	4%	93	5%
Skupaj delovno aktivno prebivalstvo	1722	100%	1708	100%

- **Število podjetij v občini narašča: 96 (2007- 79) podjetij z 227(2007 - 318) zaposlenimi in 160 (2007 - 125) samostojnih podjetnikov s 68 (2007 - 63) zaposlenimi**

Leta 2006 je 65 **gospodarskih družb** (16,1 % več kot leta 2002) z 279 zaposlenimi (36,8 % več kot leta 2002), ustvarilo 20,3 mio EUR prihodkov. Leto kasneje (2007) je v občini Žirovnica registriranih 79 podjetij s 318 zaposlenimi, ki so ustvarili 23,15 mio EUR prihodkov. V primerjavi s prehodnimi leti je bilo leta 2013 registriranih več podjetij in sicer 96, a so zaposlovala manj, 227 oseb. Gospodarske družbe povečujejo prihodke (2006 20,3 mio EUR, 2007 23,15 mio EUR, 2013 34 mio EUR). Vsa podjetja sodijo v skupino malih in mikro podjetij.

Samostojnih podjetnikov je bilo leta 2006 114 (18,8 % več kot leta 2002) s 60 zaposlenimi (26,8 % manj kot leta 2002), ustvarili so 6 mio EUR prihodkov. Leta 2007 beleži Občina Žirovnica 125 samostojnih podjetnikov s 63 zaposlenimi in 6,16 mio EUR prihodki. V zadnjih letih se je glede na predhodna leta **pomembno povečalo število samozaposlenih** oseb (iz 125 leta 2007 na 188 leta 2012). Leta 2013 je 160 samostojnih podjetnikov zaposlovalo še 68 delavcev, skupaj pa so leta 2013 ustvarili 8,4 mio EUR prihodkov. (vir AJPES)

Tabela 24 Največja podjetja v občini Žirovnica (Vir: AJPES, 2007, 2012, 2013)

Po številu zaposlenih	Po skupnih prihodkih	Po čistem dobičku
2007		
PILASTER-I d.o.o.	PILASTER-I d.o.o.	FLYCOM d.o.o.
ADRO-GRADNJA d.o.o.	FLYCOM d.o.o.	ANTUS d.o.o.
SINKOPA d.o.o.	KARNET d.o.o.	PILASTER-I d.o.o.
2013		
SAXONIA - FRANKE, proizvodnja, trgovina in storitve, d.o.o.	FLYCOM d.o.o.	FLYCOM d.o.o.

Tabela 25 Zaposleni v gospodarskih družbah po dejavnostih v občini Žirovnica leta 2007 (Vir: AJPES, 2007)

Dejavnost	2007						Indeks 2007/2006		
	Gosp. družbe		Zaposleni		Skupni prihodki, v 1000 EUR		Gosp. družbe	Zaposleni	Skupni prihodki
Kmetijstvo, lov, gozdarstvo	1	1,3%	0	0,0%	0	0,0%	100,0		
Predelovalne dejavnosti	23	29,1%	155	48,7%	9.837	42,5%	104,5	102,6	114,3
Oskrba z elektriko, plinom, vodo	2	2,5%	0	0,0%	267	1,2%	100,0		118,7
Gradbeništvo	6	7,6%	51	16,0%	1.841	8,0%	120,0	175,9	217,6
Trgovina, popravila mot. vozil	10	12,7%	46	14,5%	5.955	25,7%	142,9	109,5	107,5
Gostinstvo	3	3,8%	10	3,1%	352	1,5%	150,0	166,7	126,2
Promet, skladiščenje, zveze	6	7,6%	15	4,7%	2.420	10,5%	150,0	136,4	94,3
Finančno posredništvo	2	2,5%	2	0,6%	57	0,2%	100,0	100,0	86,4
Nepremičnine, najem, poslovne storitve	22	27,8%	34	10,7%	2.234	9,6%	129,4	100,0	109,5
Javna uprava, obramba, socialno zavarovanje	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%			
Izobraževanje	1	1,3%	0	0,0%	38	0,2%	100,0		253,3
Zdravstvo, socialno varstvo	2	2,5%	5	1,6%	138	0,6%	100,0	125,0	123,2
Dr. javne, skupne in osebne storitv. dejavnosti	1	1,3%	0	0,0%	18	0,1%			
Skupaj	79	100,0%	318	100,0%	23.157	100,0%	121,5	114,0	114,1

Tabela 26 Zaposleni v gospodarskih družbah in sp po dejavnostih v občini Žirovnica leta 2012 (Vir: AJPES, 2012)

Dejavnost	2012									
	Gosp. družbe		Zaposleni v gosp. družbah		Samostojni podjetniki		Zaposleni pri sp		SKUPJ število zaposlenih /skupaj z sp	
Kmetijstvo, lov, gozdarstvo	2	2,17%	1	0,48%	0	0,00%	0	0,00%	1	0,21%
Predelovalne dejavnosti	21	22,83%	98	47,12%	31	33,70%	6	2,88%	135	28,97%
Oskrba z elektriko, plinom, vodo	3	3,26%	0	0,00%	6	6,52%	0	0,00%	6	1,29%
Gradbeništvo	6	6,52%	4	1,92%	28	30,43%	13	6,25%	45	9,66%
Trgovina, popravila mot. vozil	15	16,30%	42	20,19%	29	31,52%	24	11,54%	95	20,39%
Gostinstvo	2	2,17%	1	0,48%	8	8,70%	12	5,77%	21	4,51%
Promet, skladiščenje, zveze	3	3,26%	19	9,13%	9	9,78%	5	2,40%	33	7,08%
Informacijsko komunikacijske dejavnosti	9	9,78%	10	4,81%	13	14,13%	1	0,48%	24	5,15%
Finančno posredništvo	1	1,09%	1	0,48%	2	2,17%	1	0,48%	4	0,86%
Nepremičnine, najem, poslovne storitve	4	4,35%	2	0,96%	0	0,00%	0	0,00%	2	0,43%
Strokovne, znanstvene in teh. dej.	20	21,74%	20	9,62%	29	31,52%	1	0,48%	50	10,73%
Druge poslovne dejavnosti	2	2,17%	8	3,85%	6	6,52%	0	0,00%	14	3,00%
Javna uprava, obramba, socialno	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Izobraževanje	1	1,09%	0	0,00%	2	2,17%	0	0,00%	2	0,43%
Zdravstvo, socialno varstvo	2	2,17%	2	0,96%	4	4,35%	0	0,00%	6	1,29%
Kulturne in razvedrilne dejavnosti	0	0,00%	0	0,00%	13	14,13%	0	0,00%	13	2,79%
Dr. javne, skupne in osebne storitvenih dejavnosti	1	1,09%	0	0,00%	8	8,70%	7	3,37%	15	3,22%
Skupaj	92	100%	208	100,00%	188	204%	70	100,00%	466	100,00%

→ **Vmesna ocena 2013: pozitiven trend** rasti števila podjetij in sp, obsega poslovanja in rasti dodane vrednosti

■ 95 (2000 - 97) kmetij in 42 (2007 - 19) kmetov, ki opravljajo dejavnost kot poklic

Po podatkih popisa kmetijskih gospodarstev **2010** (2000) je v občini Žirovnica **95** (97) kmetij oz. 2,1 % (1,9%) vseh na Gorenjskem). Novembra 2007 je bilo na teh kmetijah samo 19 oseb polno zaposlenih, junija 2013 pa kar 42. Povprečno kmetijsko gospodarstvo v občini Žirovnica je imelo leta 2010 v uporabi 5,8 ha kmetijskih zemljišč in 6,9 ha gozdov, kar je manj kot jih ima povprečna slovenska kmetija. Povprečna ekonomska velikost kmetijskega gospodarstva v občini Žirovnica je leta 2010 znašala 10.700 EUR in je nižja od slovenskega povprečja (12.200 EUR). 66% kmetij je manjših od 5 ha, 21% ima od 5-10 ha, 13% pa več kot 10% kmetijskih zemljišč v uporabi.

Številni podatki iz popisa kmetijskih gospodarstev leta 2010 niso primerljivi s podatki uporabljenimi v fazi priprave ORP leta 2008 ali zaradi majhnega števila kmetijskih gospodarstev in s tem zaupnosti podatkov niso javno objavljeni. Kljub temu lahko ugotovimo naslednje **ključne trende v kmetijstvu v občini v obdobju 2000-2010**:

- **Od 95 kmetij, jih 63 pretežno kmetuje za potrebe lastne porabe, 31 za prodajo na trgu;**
- **Med 95 kmetijami jih je 63 usmerjenih v živinorejo, 7 v gojenje trajnih nasadov in 6 v pridelavo poljščin;**
- **Upad živinoreje:** leta 2010 le še 79 oz. 83,2% kmetij redi živino (leta 2000 – 94,8%). 53 kmetij je redilo 444 goved in 28 kmetij 97 konj, medtem, ko je skupno število GVŽ znašalo 614 (2000 - 679); v povprečju to predstavlja 6,5 glav velike živine/kmetijsko gospodarstvo (Slovenija 5,6), kar je manj kot leta 2000 (7);
- **Upad sadjarstva:** v desetih letih se je zmanjšalo tudi število sadnih dreves iz 3000 leta 200 na 1886 leta 2010; sadna drevja vzgaja le še 69 kmetij v občini;
- **Le na 47% kmetijah v Občini Žirovnica je predviden naslednik;**
- **Zmanjšuje se vložek polnovredne delovne moči** (krajše PDM) iz skupaj 108 na 87 v Občini oz. le še 0,91 na kmetijsko gospodarstvo (slovensko povprečje – 1,03);
- Na kmetijskem gospodarstvu je povprečno 1,5 lastnih dvoosnih traktorjev (Slovenija 1,4);
- Le 8,5% kmetij leta 2010 za vodenje kmetijskega poslovanja uporablja računalnik (Slovenija 10,4%).

→ **Vmesna ocena 2013: negativen trend** - kljub povečevanju števila zavarovanih kmetov se kaže negativen trend zmanjševanja kmetijske proizvodnje (tako živinoreje, sadjarstva,..) in s tem stopnje samooskrbe občine

2.5. Turizem in kultura

Glede na izjemnost kulturnega prostora občine je izvajanje kulturnih dejavnosti občine tesno prepleteno s turizmom, zato ju obravnavamo v ločenem poglavju.

■ 141 (105) registriranih enot kulturne dediščine

Register nepremične kulturne dediščine Ministrstva za kulturo ima za območje občine Žirovnica vpisanih **141 (105) enot kulturne dediščine**. Med njimi je 5 spomenikov državnega pomena (Rojstna hiša F.F. Finžgarja v Doslovčah, Arheološko najdišče Ajdna nad Potoki pri Žirovnici, Cerkev sv. Marka v Vrbi, Rojstna hiša Franceta Prešerna in vaška lipa v vrbi) in kar 52 spomenikov lokalnega pomena.

→ **Vmesna ocena 2013: pozitiven trend** povečevanja registriranih enot kulturne dediščine in s tem možnosti za ohranjanje le te

■ Vrba – simbol slovenstva in nacionalne kulture

Vrba kot rojstni kraj največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna predstavlja pomembno jedro in identitetni simbol Slovenstva in nacionalne kulture, zato zahteva od Občine Žirovnica visoko stopnjo pozornosti v smislu varovanja ter njenega kakovostnega vsebinskega oživljanja. Leta 2010 je upravljanje Prešernove rojstne hiše prevzel občinski Zavod za turizem in kulturo Žirovnica, v začetku 2014 pa pridobil podaljšanje upravljanja.

■ Občina Žirovnica – rojstni kraj velikih imen

Poleg Prešerna, je prostor občine zaznamujejo tudi druga velika imena slovenske literature in čebelarstva. Tu so bili rojeni Fran Saleški Finžgar, Matija Čop, Janez Jalen in Anton Janša. Prešernova, Finžgarjeva in Čopova rojstna hiša so preurejene v spominske muzeje, na ogled pa je tudi Janšev čebelnjak na Breznici. Vsi navedeni objekti so povezani v pot kulturne dediščine, ki je bila leta 2013 deležna obnove s pomočjo evropskih sredstev za razvoj podeželja. Pot kulturne dediščine predstavlja osrednji turistični produkt in blagovno znamko občine.

■ Kulturna infrastruktura

Občina Žirovnica je lastnica spominske rojstne hiše Matija Čopa v Žirovnici in Janševega čebelnjaka, medtem, ko sta Prešernova hiša in Rojstna hiša F.S. Finžgarja v lasti države. Občina nima lastne kulturne dvorane, zato ima za potrebe kulturnih dogajanj v najemu dvorano Župnije Breznica. Z vsemi navedenimi objekti upravlja občinski javni zavod Zavod za turizem in kulturo Žirovnica.

■ Kulturne dejavnosti v javnem interesu in ljubiteljska kultura

Osrednje naloge v javnem interesu na področju kulture zagotavljajo javni zavodi, pomembno vlogo v zagotavljanju programske ponudbe in dogodkov pa opravlja ljubiteljska kultura. Občina Žirovnica je leta 2004 ustanovila Zavod za turizem in kulturo Žirovnica z namenom izvajanja dejavnosti, ki so v javnem interesu na področju turizma in kulture. Občina je soustanoviteljica tudi Občinske knjižnice Jesenice, ki na območju občine v svoji krajevni izpostavi izvaja knjižnično dejavnost.

Na področju ljubiteljske kulture deluje zgolj eno društvo, ki ima status društev v javnem interesu na področju kulture (t.j. Kulturno društvo dr. France Prešeren Žirovnica – Breznica). Društvo je zelo aktivno, saj združuje različne sekcije kulturne ustvarjalnosti.

Tabela 27 Zagotavljanje kulturnih dobrin v javnem interesu v Občini Žirovnica

Izvajalec	Področje kulture	Javna dobrina
Javni zavodi	Prednostno področje v javnem interesu	
Krajevna knjižnica dr. Matije Čopa kot del javnega zavoda Občinske knjižnice Jesenice	Knjižnična dejavnost vključno z bralno kulturo, digitalizacijo, literarnimi prireditvami,...	Občinska knjižnica Jesenice/ enota knjižnica dr. Matije Čopa
Zavod za turizem in kulturo Žirovnica	Kulturna dediščina – muzejska in galerijska dejavnost - Upravljanje objektov nepremične kulturne dediščine v lasti občine (Čopova rojstna hiša, Janšev čebelnjak) oz. objektov v zakupu - Skrb za ohranjanje in oživljanje kulturne dediščine v občini - Kulturna vzgoja Likovna umetnost , predvsem razstavna dejavnost in fotografija Književnost : založništvo Mediji : obveščanje javnosti o kulturnem dogajanju v občini	Objekti kulturne dediščine v lasti občine: - Janšev čebelnjak - Čopova rojstna hiša - Pot kulturne dediščine Objekti v zakupu: - Prešernova rojstna hiša - Finžgarjeva rojstna hiša - Kulturna dvorana
Gorenjski muzej	Naloge po zakonu o varovanju in prezentaciji nepremične in žive kulturne dediščine na območju občine Žirovnica	
Zavod RS za varstvo kulturne	Naloge po zakonu o varovanju	Arheološko najdišče Ajdna nad

Izvajalec	Področje kulture	Javna dobrina
dediščine	kulturne dediščine na območju občine Žirovnica	potoki (zemljišča so v lasti zasebnikov)
Ljubiteljska kultura	Prednostna področja, ki se izvajajo znotraj ljubiteljske kulture	
Ljubiteljska kultura	Občina spodbuja naslednja področja ljubiteljske kulture: • Glasbena umetnost: ○ pevska dejavnost • Uprizoritvena dejavnost: ○ gledališka dejavnost ○ lutkovna dejavnost ○ folklorna ○ plesna dejavnost • Likovna umetnost: ○ likovna dejavnost ○ fotografska dejavnost • Filmska umetnost • Književnost: ○ recitacijska dejavnost ○ literarna dejavnost	

■ Krajevna knjižnica dr. Matije Čopa zaostaja za standardi za svojo dejavnost

V Žirovnici deluje krajevna enota Občinske knjižnice Jesenice. V krajevno enoto je bilo leta 2012 včlanjenih 473 (412) občanov Žirovnice, od tega 215 mladine. Dodatno je 236 (268) prebivalcev občine Žirovnice tudi članov matične knjižnice na Jesenicah. Krajevna enota ima v svoji zbirki 1.457 (leta 2008 9.202) enot kar je pod standardom za krajevne knjižnice (4 knjige/prebivalca in 0,4 enote ne-knjižničnega gradiva/prebivalca). V knjižnici se odvijajo tudi dodatne aktivnosti, in sicer redne tedenske biblio-pedagoške dejavnosti za otroke (pravlјice, delavnice, kvizi) ter dejavnosti za odrasle (predavanja, predstavitve, razstave, računalniško opismenjevanje). Leta 2012 se je različnih prireditev in dogodkov knjižnice udeležilo 1.518 udeležencev.

Po drugi strani so naši občani tudi člani drugih knjižnic, saj si vsakdo knjižnico izbere sam. Tako je bilo po podatkih knjižnice A.T. Linhart Radovljica v posameznih enotah njihove knjižnice septembra 2013 (konec leta 2008) vključenih 317 (352) občanov Žirovnice in sicer: 219 (235) v Radovljici, 62 (72) na Bledu, 20 (36) v Lescah in 13 (9) v Begunjah, 2 v Bohinjski Bistrici in 1 na Brezjah. Če seštejemo občane, ki so člani knjižnic v Radovljici in na Jesenicah ugotovimo minimalen upad članstva v knjižnicah glede na število potencialnih uporabnikov, kar je splošen trend slovenskih knjižnic v zadnjem obdobju. Občina Žirovnica se s **23,3 % članstva od potencialnih uporabnikov**⁸ (2008 – 24%) uvršča malo pod slovensko povprečje, ki je leta 2011 znašalo 24,2 % (25,9 % leta 2008). Otroci do 18 leta članarine ne plačujejo, zato se ne beležijo med aktivnimi člani. Prav tako v kazalnik niso zajeti študentje in drugi občani, ki so člani knjižnic, v Ljubljani, na fakultetah.

→ *Vmesna ocena 2013: izboljšanje korišćenja lokalne enote knjižnice, vendar le ta s ponudbo enot in članstvom še vedno zaostaja za trendi v državi*

■ Obisk Prešernove, Finžgarjeve in Čopove hiše je v 4 letih upadel za 30%

Vse tri hiše skupaj je v letu 2013 obiskalo 25.340 obiskovalcev, kar je 5% manj kot leto poprej in kar 30% manj kot leta 2008. Največji upad obiska beležita Prešernova in Finžgarjeva hiša. V strukturi obiska 63% odpade na Prešernovo rojstno hišo z letnim obiskom okrog 16.000 (prej 20.000), ostali dve hiši pa v zadnjih letih beležita letno cca 5.000 (v preteklih obdobjih tudi 7.000) obiskovalcev.

⁸ Za potencialne uporabnike se v knjižničarski analitiki štejejo vsi prebivalci

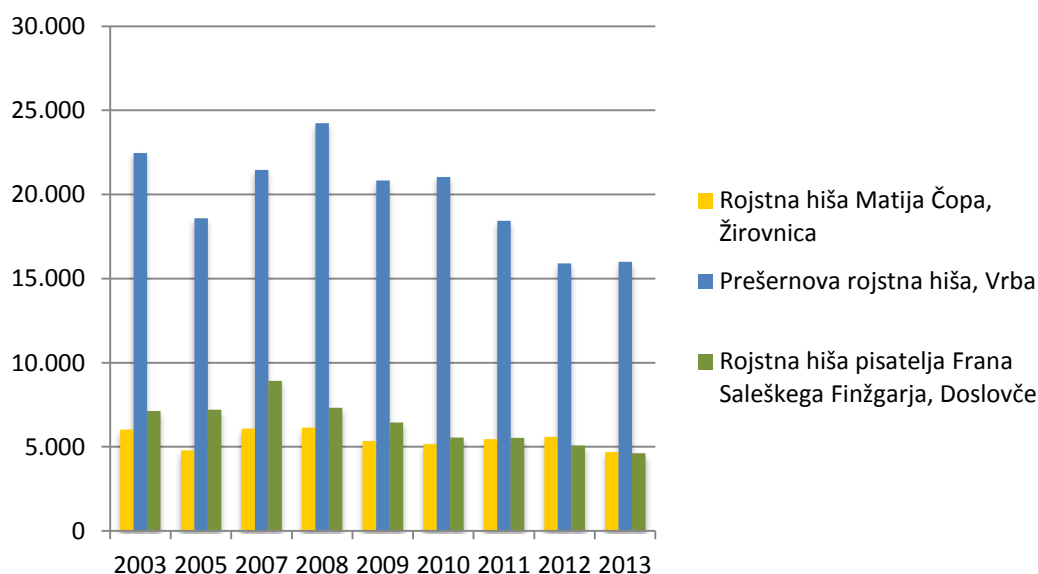
Prešernova rojstna hiša je v letu 2013 (2008) beležila 16.004 (24.248), oz. povprečno 44 (prej 66) obiskovalcev dnevno. Finžgarjevo rojstno hišo je obiskalo 4.627 (7.333), Čopovo pa 4.709 (6.142) obiskovalcev. Med razlogi za zmanjšanje upada so: nerešene težave s sosedom v primeru Prešernove hiše, vpliv krize, varčevanje v programih OŠ, neprimernost programov za tuje obiskovalce.

Po drugi strani pa je Zavodu za turizem in kulturo uspelo povišati prihodke od vstopnin, deloma na račun 10% povišanja cene vstopnin julija 2011, deloma pa na račun razvoja novih spremljajočih tržnih storitev.

Tabela 28 Prihodki v muzejskih hišah v občini Žirovnica med letoma 2010 in 2012 (Vir: ZTK Žirovnica⁹)

Objekt	2011 v EUR	2012 v EUR	2013 v EUR
Čopova rojstna hiša	9.254	6.280	8.130
Prešernova rojstna hiša	25.221	23.241	25.368
Finžgarjeva rojstna hiša	7.386	6.021	6.667
Prihodek od vstopnin – vse skupaj	41.861	35.542	40.165

Tabela 29 Obiskanost turističnih znamenitosti v občini Žirovnica, 2003 – 2012 (vir: SURS do 2008, od 2009 naprej Zavod za turizem in kulturo)

→ **Vmesna ocena 2013: negativen trend**, saj je obisk objektov na poti kulturne dediščine upadel za 30% med 2012 in 2008

■ Nizko število ležišč, prenočitev malo, a rastejo

Kljub neposredni bližini turističnega centra Bleda in avtocesti je imela Občina Žirovnica **po podatkih SURS v letu sredi turistične sezone julija 2013 evidentiranih 158 vseh ležišč**. To predstavlja 0,2 vseh ležišč na Gorenjskem. Po podatkih Zavoda za turizem in kulturo Žirovnica pa je dejansko v občini **241 ležišč**, od tega 57 ali 24% v zasebnih namestitvah in 184 ali 76% v planinskih postojankah.

Prav tako se razlikujejo podatki o številu nočitev. V letu 2013 (2007) je uradna statistika po še neuradnih mesečnih podatkih zabeležila 2.260 (686) prihodov turistov (op. oseb, ki vsaj enkrat prenočijo), kar 0,34% (0,13%) vseh na Gorenjskem. Turisti so ustvarili 2.947 (2.003) nočitev ali 0,17% (0,5 %) vseh na Gorenjskem. **Po podatkih Občine Žirovnica na podlagi vplačane takse je dejansko število nočitev cca 30-40% večje.**

⁹ Zavod za turizem in kulturo je zakupnik Prešernove in Finžgarjeve rojstne hiše od leta 2010 dalje. K prihodkom posamezne hiše so všteti tudi prihodki od prodaje skupinskih vstopnic za ogled vseh treh hiš na Poti kulturne dediščine.

Povprečna dolžina bivanja turistov v letu 2013 je **znašala 1,3 dni** kar je manj kot v regiji 2,5 in v Sloveniji 2,8 dan leta 2013. 65 % vseh nočitev je ustvarjenih od maja do septembra. (Vir: SURS).

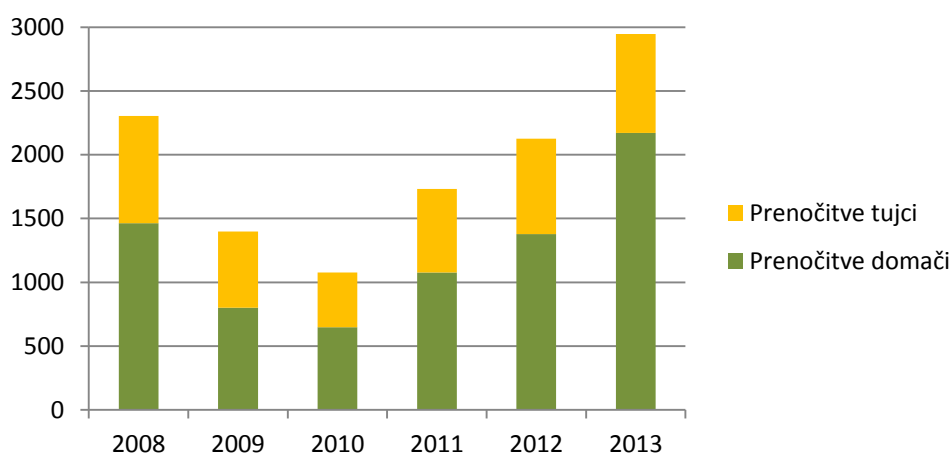
Tabela 30 Namestitveni objekti v Občini Žirovnica (Vir: ZTK)

Objekt	Število ležišč (2013)	%
Penzioni in sobodajalci	57	24%
Zima d.o.o. (sobe z zajtrkom, youth hostel)	10	4%
Prenočišča Jakelj	21	9%
Jenko Stanislava s.p. (Gostišče Osvald)	2	1%
Sava hoteli Bled (Kraljeva klubska hiša)	18	7%
Sobe pr Koreno/ Kolundžič Darijo – sobodajalec	6	2%
Planinske postojanke	184	76%
Planinsko društvo Radovljica (Valvazorjev dom)	47	20%
Planinsko društvo Javornik – Koroška Bela (Koča na Stolu)	44	18%
Dom pri izviru Završnice	43	18%
Dom na Zelenici	50	21%
Skupaj	241	100%

Tabela 31 Turistična gibanja v občini Žirovnica 2008 – 2012 (Vir: SURS, Občina Žirovnica)

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	Indeks 2013/2008	Indeks 2013/2011
DRŽAVE - SKUPAJ	Prihodi turistov – SKUPAJ (SURS)	789	687	859	1485	1793	2260	286,4	126,0
	Prenočitve turistov - SKUPAJ	2305	1399	1076	1732	2126	2947	127,9	138,6
	<i>Prenočitve turistov (primerjalni podatek na podlagi plačane turistične takse, vir Občina Žirovnica)</i>			3168	3198	3512	3481		
	Doba bivanja	2,9	2,0	1,3	1,2	1,2	1,3		
	Delež tujih turistov	27%	41%	44%	41%	38%	29%	107,4	76,3

Tabela 32 Število in struktura prenočitev v občini Žirovnica, 2008 – 2013) (vir: SURS)

→ **Vmesna ocena 2013: pozitiven trend, vendar še vedno nizko število obiskovalcev, ki prenočijo**

2.6. Analiza javnih storitev in institucionalnega okvira

■ Dostopnost in kakovost javnih storitev v občini Žirovnica

Za življenje občanov, delovanje podjetij in obiskovalce občine je pomembna kakovost delovanja javnih in drugih služb ter dostopnost njihovih storitev. Pri tem uporabnika ne zanima kdo je nosilec in pogosto tudi ne loči med pristojnostmi občine, države oz. celo zasebnega sektorja (v primeru koncesij).

Tabela 33 Pregled izvajalcev javnih in drugih storitev pomembnih za občane v občini Žirovnica

Storitev	Izvajalec
Občinske naloge	Občina uprava
Gospodarske javne službe (vodooskrbna, odvajanje odpadnih voda, vzdrževanje cest, pluzenje,...)	JEKO-IN
Sprehajalne poti	Zavod za turizem in kulturo Žirovnica
Zdravstvo	Zdravstveni dom Jesenice
Zobozdravstvo	Zdravstveni dom Jesenice
OŠ	OŠ Žirovnica
Vrtec	OŠ Žirovnica
Knjižnica, krajevna enota	Občinska knjižnica Jesenice
Socialno varstvo	CSD Jesenice
Skrb za starejše	Dom F. Berglja in Dom dr. Janka Benedika
Pomoč na domu	Dom F Berglja
Gasilska služba	Poklican brigada (in 2 PGD)
Telovadnica / rekreacija	TVD Partizan
Prešernova hiša (muzej)	Zavod za turizem in kulturo Žirovnica
Čopova hiša (muzej)	Zavod za turizem in kulturo Žirovnica
Kulturna dvorana Breznica (muzej)	Občina je najemnik; lastnik cerkev
Završnica	TVD Partizan
Razvoj podjetništva, razvojni svetovanje in informiranje	BSC Kranj in Razvojna agencija Ragor
Policija	Poličijska pisarna, PP Jesenice
Večnamenska športna dvorana	OŠ Žirovnica
Tržne storitve	
Taksi prevoz	1
Pošta	1
Banka	1 (Poštna banka)
Bankomati	1 (2008 – še 2)
Trgovina z živili	5(2008 – 3)

Vir: podatki Občine Žirovnica in spletnih strani

→ **Vmesna ocena 2013: nevtravno**, sprememb na področju dostopnosti javnih storitev (z izjemo ukinitve bankomata) ni zaznati

■ Zmanjšanje društvene dejavnosti: 23 (30) društev

H kakovosti in demokratizaciji življenja v občini pomembno prispevajo nevladne organizacije. Po podatkih registra društev Upravne enote Jesenice je v občini **marca 2014** registriranih 23 društev kar je manj kot leta 2009, ko jih je delovalo 30. Med društvi je:

- 11 (10) športnih društev,
- 3 (7) društva s področja kulture in turizma,
- 3 (5) s področja čebelarstva, lova, kmetijstva,
- 2 (2) gasilski društvi,
- 2 (2) avtomobilistični, inženirski,
- 2 s področja interesnih skupin oz. humanitarne dejavnosti.

→ **Vmesna ocena 2013: negativen trend**, ker se zmanjšuje število društev, še zlasti društev na področju kulturne in turistične dejavnosti

2.7. Analiza finančnega potenciala za razvoj občine

Analiza realizacije preteklih proračunov občine pokaže:

- da tekoča poraba v zadnjih dveh letih narašča in dosega že 66% tekočih prihodkov proračuna ;
- da se namenski prihodki proračuna znižujejo iz 20% na cca 13%;
- da občina lahko zagotavlja za razvoj letno približno 1 mio lastnih sredstev;
- da je občina vsako leto realizirala presežek prihodkov nad odhodki (z izjemo leta 2011), kar dodatno povečuje razpoložljivost finančnih sredstev za razvoj;
- da se je v preteklih letih občina minimalno zadolževala in sicer za investicijo v večnamensko dvorano, stanje neodplačanega dolga na dan 31.12.2013 znaša 144.135 EUR.

Na obseg finančnega potenciala občine v letih 2014 – 2020 bodo močno vplivali pričakovani neugodni zunanji dejavniki:

- načrtovana sprememba sistema financiranja občin in posledično po vsej verjetnosti nižji prihodki za občinske proračune,
- tendence po združevanju manjših občin,
- večji pritisk na tekoče transfere proračuna občine,
- spremenjeni pogoji črpanja EU sredstev, ker bo Gorenjska uvrščena v zahodno kohezijsko regijo z manj sredstvi in omejenimi programskimi sklopi.

Na osnovi gibanj proračuna preteklih let ocenjujemo razvojni potencial proračuna občine v naslednjem obdobju 2014 – 2020 **na 1 mio EUR letno, brez zadolževanja.**

Po stanju september 2013 ima občina izkoriščen svoj kreditni potencial do višine 8% oz. se lahko zadolži še **za cca 1,8 mio EUR, za obdobje 10 let.**

Tabela 34 Analiza proračunov Občine Žirovnica 2006 – 2012 (Vir: Občina Žirovnica)

Opis	Realizacija 2009	Indeks 2009/2008	Realizacija 2010	Indeks 2010/2009	Realizacija 2011	Indeks 2011/2010	Realizacija 2012	Indeks 2012/2011	Realizacija 2013	Indeks 2013/2012	Plan 2014
ODHODKI	4.167.302,91	109,69	5.001.423,01	120,02	3.099.066,04	61,96	3.040.590,44	98,11	4.455.073,54	146,52	7.537.198,01
PRIHODKI	4.558.409,42	131,90	4.350.753,25	95,44	4.174.336,56	95,95	3.663.565,41	87,76	3.629.362,69	99,07	5.365.192,00
TEKOČI DEL PRORAČUNA	1.823.841,31	102,31	2.033.152,84	111,48	2.139.588,48	105,24	2.230.303,79	104,24	2.237.392,30	100,32	2.865.537,00
delež v celotnih odhodkih proračuna	43,77%		40,65%		69,04%		73,35%		50,22%		38,02%
tekoči odhodki	894.923,93		983.972,08		913.173,38		881.309,36		990.545,22		1.563.567,00
tekoči transferi	928.917,38		1.049.180,76		1.226.415,10		1.348.994,43		1.246.847,08		1.301.970,00
INVESTICIJSKI DEL PRORAČUNA	2.343.461,60	116,21	2.968.270,17	126,66	959.477,56	32,32	810.286,65	84,45	2.217.681,24	273,69	4.671.661,01
delež v celotnih odhodkih proračuna	56,23%		59,35%		30,96%		26,65%		49,78%		61,98%
investicijski odhodki	2.272.273,43		2.885.750,01		860.383,80		665.691,77		2.184.735,35		4.517.406,01
investicijski transferi	71.188,17		82.520,16		99.093,76		144.594,88		32.945,89		154.255,00
NAMENSKI PRIHODKI	1.836.967,33	245,59	1.188.411,80	64,69	1.198.657,29	100,86	665.626,54	55,53	518.985,79	77,97	2.521.145,00
delež v celotnih prihodkih proračuna	40,30%		27,32%		28,71%		18,17%		14,30%		46,99%
najemnine in zakupnine	225.929,31		338.621,44		285.377,55		271.826,38		241.327,43		198.365,00
komunalni prispevek	122.101,12		154.582,39		541.313,46		56.427,26		34.154,34		75.000,00
okoljske dajatve - odvajanje in čiščenje	91.600,03		87.958,36		70.163,46		86.378,27		86.230,14		86.000,00
okoljske dajatve - odpadki	25.094,43		8.269,01		3.756,89		4.821,26		1.360,88		0,00
sofinanciranje projektov	1.343.128,13		570.969,61		274.420,81		150.219,00		106.917,48		1.955.780,00
prodaje premoženja	29.114,31		28.010,99		23.625,12		95.954,37		48.995,52		206.000,00
LASTNA SREDSTVA PRORAČUNA ZA RAZVOJ	506.494,27		1.779.858,37		-239.179,73		144.660,11		1.698.695,45		2.150.516,01
RAZVOJNI POTENCIAL PRORAČUNA	2.734.568,11		2.317.600,41		2.034.748,08		1.433.261,62		1.391.970,39		2.499.655,00

2.8. SWOT Analiza prednosti , slabosti, priložnosti in tveganj

PREDNOSTI	SLABOSTI
1. Naravno in zdravo okolje z visoko krajinsko in biotsko pestrostjo 2. Bogata kulturna dediščina (Prešeren, Finžgar,...) 3. Dostopnost (AC, železnica) 4. Zdravo socialno okolje 5. Energetski in bioklimatski potencial (sonce, voda, veter,...) 6. Izobraženi prebivalci 7. Vzpostavljena sodobna poslovna cona 8. Relativno velik obseg primernih kmetijskih zemljišč 9. Žive in ohranjene planine 10. Visoka kvaliteta prostora 11. Sorazmerno majhna, a obvladljiva občina	1. Naravne in kulturne danosti ne znamo dovolj uspešno uporabiti za razvoj, upad obiska v spominskih hišah velikih mož 2. Nedokončana okoljska infrastruktura 3. Prometna obremenjenost vaških jedr in pomanjkanje parkirišč ter nevarni cestni odseki za pešce in kolesarje 4. Premalo dejavnosti in aktivnosti za mlade 5. Pomanjkanje alternativnih storitev in zmogljivosti za oskrbo starejših 6. Premalo delovnih mest v občini, 7. Pomanjkanje podjetniške iniciative, še posebej v turizmu in proizvodnji hrane 8. Neizgrajeno optično širokopasovno omrežje 9. Neustrezna kulturna infrastruktura (dvorana) 10. Zapuščene in neurejene stanovanjske stavbe in gospodarska poslopja 11. Majhna občina – relativno višji stroški
PRILOŽNOSTI	TVEGANJA
1. Rast povpraševanja po doživljajskem turizmu 2. Rast povpraševanja po lokalni hrani, trend prehranske in energetske samooskrbe 3. Trend gibanja in zdravega načina življenja: pohodništvo, kolesarjenje, .. 4. Izkoristiti vse večjo mobilnost in nove tehnologije za delo na domu 5. Izkoristiti medgeneracijsko sodelovanje starejši - mladi 6. Pritegniti turiste iz Šobca in Bleda 7. Povezati se z golf igriščem 8. Okoljske zahteve po večji uporabi obnovljivih virov energije 9. Sodelovanje s sosednjimi občinami in čezmejnimi občinami 10. Vključevanje mladih diplomantov, raziskovalcev in inštitucij znanja v razvoj občine	1. Pretirana urbanizacija prostora 2. Upad kmetijstva in zaraščanje površin 3. Onesnaževanje okolja 4. Staranje prebivalstva in rast potreb po socialni oskrbi in varnosti 5. Sprememba politike države do malih občin 6. Zmanjševanje občinskih proračunskih prihodkov 7. Izseljevanje mladih 8. Klimatske spremembe – večja ogroženost pred naravnimi nesrečami

2.10 Zaključki analize in smeri za ukrepanje

■ **Naravno in zdravo okolje, visoka biotska pestrost ter kvaliteta prostora predstavljajo bogastvo občine Žirovnica, ki ga je potrebno skrbno rabiti in hkrati varovati pred pritiski.**

Sorazmerno neokrnjena narava, čist zrak, kakovostna voda, izjemna krajinska podoba in podeželski značaj, nedegradirano okolje brez večjih »prostorskih« napak in brez intenzivnega (industrijskega) razvoja, precejšnje kmetijske površine so pomembna prednost občine Žirovnica. Velik delež NATURA 2000 območij, posebni krajinski elementi (pr. Stagne,...) in aktivne planine pod Stolom so vrednote, ki jih je treba ohranjati. Takšno okolje je idealno za bivanje in rekreacijo (pr. Završnica), nudi pa tudi možnosti sonaravne gospodarske rabe: razvoja turizma, obnovljivih virov energije, pridelave ekološke hrane ter možnost za različne dopolnilne dejavnosti. Kvaliteta prostora in lepe lege stavbnih zemljišč po drugi strani pomenijo tudi neprestan pritisk na pozidavo, zato je v prihodnje potrebno posebno skrb nameniti ustrezni prostorski politiki.

■ **Bistveno izboljšana osnovna okoljska infrastruktura**

Okoljska infrastruktura v občini se je pomembno izboljšala ter na področju upravljanja z odpadki in vodooskrbe že dosega predpisane standarde. Izgrajen je že velik del kanalizacijskega omrežja, za preostala manjkajoča naselja je sistem odvajanja in čiščenja odpadnih voda v izvedbi.

■ **Odlična prometna dostopnost, a težave z urejanjem prometa znotraj občine - v vaških jedrih in med naselji**

Vsa naselja v občini so dobro povezana s prometno mrežo in avtocesto. Večjo težavo povzročajo ozki deli vaških jeder, skozi katera vodijo glavne ceste (pr. Vrba, Breznica, Smokuč,...). Ob konicah in posebnih priložnostih (pr. praznik v Vrbi) se promet zgosti, težko je srečevanje z avtobusi, kmetijsko mehanizacijo,..., varnost pešcev in kolesarjev je ogrožena. Hkrati pa gost promet skozi naselja onemogoča ureditev in vzpostavitev tradicionalnega vaškega jedra/ trga, ogroža stare kmečke hiše – dediščino in znižuje kakovost življenja ljudi, ki živijo ob prometnicah. Zaradi navedenega je nujno v prihodnje resno obravnavati urejanje prometa znotraj naselij. Več pozornosti bo potrebno nameniti celovitejšemu in trajnejšemu načrtovanju raznovrstne mobilnosti občanov (avto – vlak – kolo –peš).

■ **Veliki možje in kulturna dediščina - bogastvo, katerega predstavljanje in trženje ne sledi sodobnim trendom**

Izjemna kulturna dediščina, med katero sodi tako nepremična dediščina kot tudi zapuščina velikih mož, je glede na potencial nezadostno izkoriščena, tako z vidika javnih dejavnosti kot z vidika podjetniških iniciativ na področju kulture in turizma. Občina Žirovnica je mala občina, velikih mož. Rojstni oz. domači kraj Prešerna, Finžgarja, Jalna, Janše,... in še mnogih drugih nudi številne priložnosti, ki morajo s primernim pristopom preseči lokalne okvire. Ugotavljamo, da so nekateri objekti zastareli in neurejeni, da je ponudba skromna, ostaja na nizkem nivoju in se ne prilagaja sodobnim trendom in zahtevam nove mlajše generacije obiskovalcev in tujih obiskovalcev. Pri tem gre še posebej izpostaviti naslednje probleme:

- Ajdna ostaja neurejena in težko dostopna.
- Prešernove rojstne hiše in lika Prešerna ne znamo izkoristiti (upad obiskovalcev, majhen izplen).
- Ponudba ni prilagojena tujcem (le 1% tujcev med obiskovalci Prešernove rojstne hiše).
- Gostinska ponudba zaostaja za trendi.
- Ni TIČa, prodajalne spominkov in izdelkov domače obrti, kmetijskih izdelkov, izposoje športne opreme.
- Premajhna prepoznavnost občine navzven, zastarele oblike trženja, velika odvisnost od šolskih skupin.
- Premalo povezovanja med ponudniki na konkretnih produktih.
- Turizem sloni na ljubiteljski dejavnosti, namesto na profesionalnosti in podjetništvu.
- Majhna iniciativa zasebnih ponudnikov, nizka kvaliteta in pomanjkanje prenočitvenih kapacitet

■ **Tradicionalna stavbna dediščina podeželja izginja**

Naselja v občini so pretežno vaška naselja, ki jih v jedru gradi stara tradicionalna kmečka arhitektura, na obrobju pa individualne novodobne hiše. Za ohranitev pristne krajinske podobe je smiselno večjo pozornost posvečati obnovi stavbne dediščine, saj je danes v naših vaseh marsikje najti zapuščene stanovanjske stavbe, neurejene in podirajoče hiše v zasebni lasti. Smiselno je spodbujati tradicionalno prenovalo, še zlasti v namene manjših in kakovostnih družinskih penzionov in turističnih kmetij.

■ **Pozabljamo na južni del občine: reka Sava, igrišče za golf, bodoča trasa daljinske kolesarske poti**

Funkcioniranje krajev žirovniške občine poteka v osi Breg–Moste–Žirovnica–Rodine, zato pogosto pozabljamo na južni neposeljen del občine med avtocesto in reko Savo. Na tem delu se nahaja eden pomembnejših turističnih infrastrukturnih objektov – golf Bled, česar v poslovnem smislu ne izkoriščamo. Po drugi strani zanemarjamo reko Savo, ki se že danes izrablja za energijo, ribolov in vodne športe, hkrati pa most v Piškovci predstavlja pomembno lokalno cestno in kolesarsko povezavo z Bledom.

Na južnem delu občine se načrtuje tudi trasa bodoče daljinske kolesarske poti. V naslednjih letih moramo prevzeti aktivno vlogo pri projektiranju in čimprejšnjem nadaljevanju izgradnje daljinske kolesarske poti iz smeri Jesenic prek naše občine proti Lescam. Nujno je zagotoviti ustrezne navezave daljinske poti na ključne turistične točke naše občine. Pri oblikovanju razvojnih načrtov ne smemo pozabiti načrtovanega projekta doinstalacije HE Moste na Savi Dolinki ter njenih vplivov na razvoj in okolje občine.

■ **Zdravo socialno okolje, a vse manj povezana skupnost**

Občina Žirovnica je majna lokalna sredina, kjer se občani medsebojno poznamo in spoštujemo. Lahko govorimo o zdravem socialnem okolju, z obvladljivo socialno problematiko. Žal pa z vse večjo skrbjo za zaposlenost posameznika izgubljata tradicionalna povezanost in solidarnost med ljudmi. S podporo dejavnostim civilne družbe in vzpostavitvijo primerne infrastrukture (kulturna dvorana, sprehajalne poti, trgi,...) bo omogočeno tudi druženje občanov.

■ **Nekatere ciljne skupine občanov potrebujejo večjo pozornosti in vključevanje kot doslej**

Mladi so bodoči uporabniki tega kar danes načrtujemo, zato je prav, da se njihov glas sliši v življenju občine. Obstaja pester nabor aktivnosti za osnovno šolske otroke, medtem, ko mladi po zaključeni osnovni šoli (dijaki, študentje) izgubijo stik s krajem. Za zagotovitev dolgoročne vitalnosti občine je pomembno, da se mladi v domačem okolju dobro počutijo, tu zaposlijo in ostanejo. Za mlado generacijo danes v lokalnem okolju ni organiziranih kreativnih dejavnosti in namenskih prostorov, tudi društva se nanje ne obračajo.

Večjo skrb bo potrebno nameniti tudi starejšim občanom, saj je to populacija, ki številčno raste, spreminjajo in povečujejo se njihove potrebe po oskrbi na domu in stikih v lokalni sredini. Ne smemo pozabiti na medgeneracijsko sodelovanje, prenos znanja in izkušaj starejše generacije za mlade.

Tretja skupina, ki bi jo želeli pritegniti v aktivnejše delovanje v lokalnem okolju so domačini, ki se vozijo na delo izven občine in imajo posebna znanja, a se zaradi pomanjkanja časa ne vključujejo v življenje kraja.

■ **Še premalo podjetniške energije in delovnih mest doma**

Občina Žirovnica ima sorazmerno malo delovnih mest, ker se je v preteklosti velika industrija in z njo delovna mesta razvijala v bližnjih središčih (Jesenice, Radovljica, Begunje, Ljubljana...). Zaradi zaposlitvenih možnosti v okolici ljudje doslej doma niso iskali lastne podjetniške priložnosti. Z recesijo in ukinjanjem delovnih mest se je trend po letu 2010 obrnil, brezposelnost pa povečala. Občina ne želi biti zgolj spalna občina. Želimo, da ljudje premagajo tradicionalno miselnost: »nič se ne izplača« in začno pogumneje vstopati v svet podjetništva, turizma in kmetijstva.

■ **Zelena energija in učinkovito upravljanje z energijo**

Naravni pogoji omogočajo večjo rabo obnovljivih virov energije kot doslej, zato mora biti občina v naslednjih letih odprta do novih pobud vezanih na rabo potenciala sonca, biomase, vode. Občina naj teži k energetski neodvisnosti ter učinkovitemu upravljanju z energijo tako v javnih kot tudi v zasebnih objektih.

■ **Sorazmerno majhna občina - obvladljiva in prilagodljiva, a brez središča**

Zaradi svoje majhnosti so nekateri stroški delovanja višji, po drugi strani pa je takšna občina lažje obvladljiva in se hitreje odziva in prilagaja potrebam ter je odprta za povezovanje navzven tako doma kot čez mejo. Zaradi geografske lege in razvlečenosti pod Stolom ter razbitosti javnih funkcij med več naselij, se v skladu z občinskim prostorskim načrtom teži k večji koncentraciji centralnih dejavnosti v Breznico kot središča občine.

■ **Kmetijstvo kot priložnost - večja lokalna samooskrba**

Občina Žirovnica ima relativno dobre pogoje za kmetijsko pridelavo, število zavarovanih samozaposlenih kmetov pa je v občini zelo narasel (danes jih je 47). Prava tako se povečuje interes in potrebe ljudi po oskrbi s hrano iz neposredne bližine. V naslednjem obdobju je smiselno večjo pozornost namenjati podpori pridelavi in predelavi lokalne hrane ter povezovanju kmetij z gostilnami in osnovno šolo.

3. Strategija: vizija, poslanstvo, cilji in prednostne usmeritve

Občina Žirovnica je prešla iz svoje prve razvojne faze in je dozorela. Ustrezno delujejo vse javne službe in zavodi, občina zagotavlja osnovno infrastrukturo ter učinkovito upravlja s financami. To ji daje ustrezno podlago za smelejše razvojne vizije in cilje v prihodnje, ki jih postavljamo v nadaljevanju. Prihodnji razvoj bomo gradili na prepoznanih priložnostih, domačih potencialih in ob odpravljanju in zmanjševanju ključnih težav.

3.6. Vizija, poslanstvo in vrednote

3.6.1. Vizija

Žirovnica 2020 s kulturo in turizmom v srcu

Občina Žirovnica bo v slovenskem in čezmejnem prostoru prepoznavna kot **turistična občina**, specializirana v **doživljanje kulture in narave**, dediščine preteklosti, ustvarjalnosti svojih velikih mož ter izjemne kulturne krajine.

Aktiviranje potencialov dediščine bo temeljilo *na znanju domačih ljudi, večji podjetniški pobudi, inovativnejšem trženju, zmogljivosti prostora in varovanju naravnega okolja.*

Vse druge dejavnosti v občini se razvijajo trajnostno in enakomerno s ciljem zadovoljevanja vseh sodobnih potreb občanov in v podporo osnovni usmeritvi razvoja občine.

3.6.2. Naše vrednote

- Trajnostni razvoj in uravnoteženo življenje v občini
- Pristni medčloveški odnosi, sožitje in sodelovanje
- Kultura in dediščina
- Zdravje, rekreacija in šport
- Varnost

3.6.3. Poslanstvo občine

Poslanstvo in naloga Občine Žirovnica v novem obdobju je:

- operacionaliziranje, razvijanje in spodbujanje **uresničevanja dogovorjenih razvojnih ciljev**; to pomeni slediti opredeljeni viziji, tudi skozi občinsko politiko, odločitve, dokumente in akte,
- vzpostavljanje **odprte, dostopne in do vseh občanov prijazne občine in njenih javnih storitev**,
- nameniti **posebno pozornost ljudem, domačemu znanju in iniciativam**, ki s svojimi idejami in pobudami **sledijo razvojnim ciljem** zapisanim v tem dokumentu,
- zagotavljanje **strokovnosti in učinkovitosti** delovanja in financiranja na vseh področjih.

3.7. Cilji in prednostne usmeritve

Vizija temelji na 3 ključnih ciljih, ki so horizontalno podprti s četrtem ciljem učinkovite in prijazne občine. Uresničevanje ciljev bo potekalo prek 4 prednostnih usmeritev, znotraj katerih smo opredelili 14 ukrepov in 52 projektov.

Cilj 1:	Cilj 2:	Cilj 3:
Postati prepoznavna in zaželena destinacija za doživljanje izvirne slovenske kulture in podeželja	Ohraniti naravo in krajinsko podobo	Vzdrževati zdravo socialno okolje
Prednostna usmeritev 1:	Prednostna usmeritev 2:	Prednostna usmeritev 3:
Sožitje: Kultura, turizem in podeželje	Okoljske naložbe in skrbno urejanje prostora	Aktivna in medgeneracijsko povezana skupnost
Ukrep 1.1.: Javni kulturno – turistični objekti	Ukrep 2.1.: Ohranjanje krajine, ambientov in podobe vasi	Ukrep 3.1.: Oskrba in vključevanje starejših in odraslih oseb s posebnimi potrebami
Ukrep 1.2. Sistem tematskih poti in prireditveno rekreacijskih območij na prostem	Ukrep 2.2. : Energetska učinkovitost in raba obnovljivih virov energije	Ukrep 3.2. : Kakovostno preživljanje prostega časa mladih ter preventivna dejavnost
Ukrep 1.3. Inovativen razvoj in ambicioznejše trženje turizma in promocija lokalne kulture	Ukrep 2.3. : Dokončanje okoljske infrastrukture	Ukrep 3.3.: Športno udejstvovanje občanov
Ukrep 1.4. Podjetno podeželje	Ukrep 2.4. Pretočen, varen in trajnostno mobilni promet	Ukrep 3.4.: Dostopne javne storitve
	Ukrep 2.5. Ekonomski in IKT infrastruktura	
Cilj in prednostna usmeritev 4: Prijazna in učinkovita občina		
Ukrep: 4.1. : Prijazna in učinkovita občina		

3.8. Strateške naložbe občine med leti 2009 – 2020

	2009	Kanalizacija Vrba – Breznica ✓
Večnamenska športna dvorana ✓	2010	Poslovna cona Žirovnica ✓ Primarni kanal Selo– Studenčice ✓
	2011	Pločnik Selo pri Žirovnici – Zabreznica 2.faza ✓
Zbirni center Žirovnica ✓	2012	Turistično rekreacijski center Završnica ✓
Kanalizacija Zabreznica - Selo ✓ Razširitev ceste v Završnico ✓	2013	Upravna stavba ✓
	2014	Kanalizacijsko omrežje Žirovnica in Moste (del) Energetska sanacija OŠ Žirovnica
Rekonstrukcija objekta Selo 15 (občinska neprofitna stanovanja)	2015	Posodobitev vrtca in dela OŠ
Kanalizacijsko omrežje Moste (del) in Breg	2016	Pločnik Zabreznica – Breznica Breznica center (parkirišča, javne površine) Parkirišče Rodine
	2017	Kolesarske poti
Obvoznica Vrba	2018	
Gasilski dom Breznica Mladinski center	2019	Center kulture Breznica
Dom starostnikov	2020	Pločnik Breznica Smokuč Rodine

✓ že realizirano

3.9. Prednostne usmeritve z ukrepi, programi in projekti

3.9.1. Prednostna usmeritev: Kultura, turizem in podeželje

Ukrep 1.1.: Javni kulturno – turistični objekti

Občina v sodelovanju z društvu in zasebnim sektorjem vlaga v obnovo dediščine oz. novogradnjo vsaj 2 ključnih kulturnih oz. turističnih objektov, kakor tudi pospešuje dvig kakovosti in trženja njihove ponudbe.

Kazalnik	2008	2016	2020	Vir podatka	Stanje 2013
Število novih /prenovljenih objektov za javno kulturno in turistično dejavnost	0	1	1	Občina Žirovnica	1 (Pot kulturne dediščine)

Ukrep 1.2. Sistem tematskih poti in prireditveno rekreacijskih območij na prostem

Občina bo načrtno in usklajeno pristopila k urejanju ter upravljanje pohodnih, kolesarskih in konjeniških poti ter spremljajoče infrastrukture (parkirišča, počivališča, razgledišča in oznake). Pri tem se skrbi za vključevanje kulturnih in naravnih znamenitosti, kmetij ter turističnih ponudnikov ob poti ter načrtovanje poti na način, da bodo primerne za različne zahtevnosti različnih ciljnih skupin (otroci, rekreativci, turisti, domačini...). Posebna pozornost se nameni izgradnji daljinske kolesarske poti in njeni navezavi na vasi v občini. Tematske in kolesarske poti naj v največji meri potekajo po obstoječih poteh in hkrati omogočajo peš in kolesarske povezave med posameznimi vasi. Prednost se daje kvaliteti in vzdrževanju poti pred njihovim številom.

Kazalnik	2008	2016	2020	Vir podatka	Stanje 2013
Dolžina urejenih sprehajalnih poti (ne planinskih)	3km	7 km	12 km	Občina Žirovnica	3 km
Dolžina daljinske kolesarske poti	0	0 km*	4 km		0 km

Ukrep 1.3. Inovativen razvoj in ambicioznejše trženje turizma in promocija lokalne kulture

Turizem je dejavnost, ki zahteva profesionalen pristop in vlaganja v razvoj, trženje in komuniciranje. Zahteva nišni, a hkrati celovit produkt, ponudba enega objekta ali ene storitve ne zadostuje. Občina s to strategijo turizem utemeljuje na svojem osrednjem potencialu – kulturi. Občina prek svojih ukrepov spodbuja osredotočanje, povezovanje deležnikov s področja kulture in turizma pod 1 krovno blagovno znamko »Pot kulturne dediščine«. Znamka v svojo zgodbo poveže ponudbo kulturne dediščine, ljubiteljsko kulturo, dogodke kulturnih društev ter vse prepoznavne elemente kulturne identitete občine (Prešeren, Pot kulturne dediščine, Ajdna, čebele, Ovčar Marko, ...). Hkrati znamka poudarja izjemen krajinski ambient v katerem obiskovalcu ob kulturnih vsebinah ponudimo tudi doživljanje življenja vasi in okoliški naravi (pešpoti, kolesarjenje, kmetijstvo – lokalna hrana,...). Cilj ukrepa je povečanje števila obiskovalcev v muzejskih hišah in na prireditvah, dvig zasedenosti turističnih kapacitet in lokalne potrošnje.

Kazalnik	2008	2016	2020	Vir podatka	Stanje 2013
Število obiskovalcev produkta PKD /leto (obisk vseh 3 hiš), novelacija: 2% letna rast od 2014 dalje	36.482	26.800*	29.000*	SURS	25.340 (2013)
Ocenjena lokalna izvenpenzijska potrošnja obiskovalca/dan v €	4 EUR	10 EUR	20 EUR	Ocena ZTK	7 EUR

Ukrep 1.4. Podjetno podeželje

Z občinsko politiko kmetijskih spodbud in prostorsko politiko bomo v okviru veljavnih predpisov pospeševali ekološko kmetovanje, razvoj turizma in dopolnilnih dejavnosti na kmetijah in podpirali druge aktivnosti, ki vodijo k večji lokalni samooskrbi, ohranjanju današnjega obsega kmetijstva in aktivnosti pašnikov ter spodbujati tiste kmetije, ki bodo tržno naravnane. Malo in predvsem družinsko podjetništvo je temelj zdravega gospodarskega okolja. V prihodnjih letih bomo na območju cele občine spodbujali nastajanje novih malih podjetij s sedežem in delovnimi mesti na območju občine prek sodelovanja v regijskih podjetniških, inovacijskih in zaposlitvenih projektih, ki bodo vključevali mlade, brezposelne in podjetja iz naše občine. Z novelacijo uvajamo tudi posebne spodbude za širjenje in dvig kakovosti turističnih namestitvenih zmogljivosti. Za pridobivanje novih investorjev in omogočanje širjenja obstoječih podjetij občina promovira poslovno cono.

Kazalnik	2008	2016	2020	Vir podatka	Stanje 2013
Število podprtih kmetijskih gospodarstev (vključno s planinami) v celotnem obdobju (cca 2/leto)	0	10	15	Občina Žirovnica	16 (2009-2013)
Število podjetij ali posameznikov iz občine vključenih v pospeševalne programe zaposlovanja, inovativnosti in podjetništva*	0	10	15	Občina Žirovnica, Ragor, BSC	NP

(* sprememba z novelacijo)

Prioriteta 1: Sožitje: kultura, turizem in podeželje	OPN	NRP	Odloki oz. programi	Nosilec	Ocenjena vrednost v EUR z DDV	Predvideni viri financiranja	Okvirni terminski plan (O priprava, X izvedba)								2013
	DA NE	DA NE					Občina, RS, EU, JZP , Z	09 -13	14	15	16	17	18	19	
Ukrep 1.1. : Javni kulturno – turistična objekti															
P1: CENTER KULTURE BREZNICA (*novelacija: kulturna javna dobrina, lokalni progam kulture) Namen: Center kulture Breznica bo osrednji javni večnamenski objekt, ki bo namenjen izvajanju kulturnih dejavnosti in turizmu. Projekt vključuje izgradnjo in opremo objekta v katerem bo kulturna dvorana, splošna knjižnica, TIC in prostori za društva, ki imajo sedež v občini. Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: - pridobitev lokacije in nakup zemljišč - izdelava študije izvedljivosti (DIIP) s konceptom in idejnim projektom - projektiranje in izgradnja	DA	NE	-	Občina Žirovnica	2014 -2020: 855.000€	Občina RS EU ESRR			O	O	O	X	X		NE
P2 : ARHEOLOŠKI PARK AJDNA (*novelacija: lokalni progam kulture) Namen: Poznoantično najdišče Ajdna je prepoznano v slovenskem prostoru, vendar današnja stanje ne ustreza podobi, ki jo ima. Ajdno želimo minimalno urediti, da bo varna, dostopna pohodnikom in specializiranim skupinam za posebna arheo- doživetja. Dogovoriti je potrebno upravljanje in pridobiti soglasja lastnikov. Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: - ureditev dostopov - muzealizacija in interpretacija najdišča - promocija, razvoj paketa, vodenja in povezava z drugimi arheo parki regije - povezava z vilo Rustico v Rodinah	DA	NE	-	ZTK ZVKD Kranj Gorenjski muzej Kranj	2014 -2020: 155.000€	Občina RS EU Leader, ETS		O	O	X	X				NE
P3: UPRAVLJANJE PREŠERNOVE IN FINŽGARJEVE HIŠE (*novelacija: kulturna javna dobrina, lokalni progam kulture) Namen: Prešernova in Finžgarjeva hiša sta v lasti RS. Interes občine je, da Zavod za kulturo in turizem ohrani upravljanje obeh hiši in s tem zaokroži ter nadgradi kompletno ponudbo poti kulturne dediščine. Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: - prijava na razpis Ministrstva za kulturo in sklenitev pogodbe o upravljanju - tekoče vzdrževanje , ureditev dostopa za osebe s posebnimi potrebami - posodabljanje zbirk, vsebin, ponudbe in promocija Realizacija 2009 - 2013: Upravljanje obeh hiš je bilo pridobljeno za obdobje do konca leta 2013. Marca 2014 je ZTK podaljšal upravljalno pogodbo z MK za nadaljnja 4 leta.	-	-	Pogodba z MK	ZTK Občina	Vmesna realizacija 2009-2013: 233.120€ 2014 -2020: 175.000 €	Občina,del MK, del	X	➔	X	X	X	X	X	X	DA ➔

Prioriteta 1: Sožitje: kultura, turizem in podeželje	OPN	NRP	Odloki oz. programi	Nosilec	Ocenjena vrednost v EUR z DDV	Predvideni viri financiranja	Okvirni terminski plan (O priprava, X izvedba)								2013
	DA NE	DA NE					Občina, RS, EU, JZP , Z	09 -13	14	15	16	17	18	19	
Ukrep 1.2.: Sistem tematskih poti in rekreacijskih območij na prostem															
P4: POT KULTURNE DEDIŠČINE Namen: nadgraditi obstoječo pot tako, da bo v celoti pohodna peš izven ceste, primerno označena, opremljena s klopmi ter tudi kolesi; celoten proizvod Pot kulturne dediščine (od Vrbe do Rodin, od Prešerna, do Čopa, Finžgarja, Janše, Jalna) bo prenovljen z novimi vsebinskimi vložki (animacijo) in tako prilagojen novemu, današnjemu čas in trendom. Izvedene aktivnosti: - Pridobitev služnosti, zasnova koncepta - Ureditve lokacij, nabava tabel, klopi in ostale opreme Realizacija 2009 - 2013: Projekt je bil realiziran v letu 2013, vsebinsko del P10.	DA		-	ZTK	Končna realizacija 2009-2013: 92.752 €	Občina EU - PRP	X								DA
P5 : TURISTIČNO REKREACIJSKI CENTER ZAVRŠNICA Namen: Predvidena je ureditev prometa in parkirišč v začetku doline ter ostalih naravovarstvenih in turistično – rekreativnih površin območja doline Završnice: urejene in plačljive piknik prostore, športna igrišča (igrišče za odbojko na mivki), trim stezo, urejeno naravno plezališče. Sistem prometa mora omogočiti dostop v Karavanke (planine) ter možnost gorskega kolesarjenja, konjenišva,.. K urejanju dolin sodi tudi brezplačen prenos Doma pri izvru Završnice iz MORS na občino. Potrebne aktivnosti 2014 – 2020 (2.faza): V 2. fazi je predvideno nadaljnje trajnostno urejanje prometa in izdelava OPPN za rekreacijski center ter skladno z njim nadaljnja izvedba parkovne infrastrukture ter interpretacije narave. Realizacija 2009 - 2013: (1.faza): Realizirana 1. faza projekta urejanja mirujočega prometa in turistično-rekreativnih površin (razen plezališča). Dom pri izvru Završnice je bil brezplačno prenesen na Občino Žirovnica.	DA (*)	DA	Odlok o režimu	Občina in ZTK TVD Partizan Partnerji: Zavod za gozdove Agrarna skupnost Savske elektrarne AquaWatt Lastniki zemljišč	Vmesna realizacija 2009-2013: 311.948 € 2014 -2020: 200.000€	Občina EU ETS, ESRR, Leader Zasebni		O	O	O	X	X	X	X	DEL
P6: VEČNAMENSKI PRIREDITVENI PROSTOR NA PROSTEM S KONJENIŠKIM CENTROM Namen: pridobitev namenskega prostora za organizacijo večjih prireditvev na prostem, prostor KK v Breznici Izvedene aktivnosti: Legalizacija objektov , ureditev območja kot dela konjeniških poti Realizacija 2009 - 2013: Zasebna last, zato projekta ni v NRP. Vsi poskusi pridobitve EU sredstev so bili zaradi neprimernih pogojev neuspešni, klub je ureditev izvedel z lastnimi sredstvi v racionalnejši izvedbi. Prostor je legaliziran, urejena dostopna cesta, kompleks urejen.	DA (*)	-	-	KK Partner: Občina	Končna realizacija 2009-2013: 0 €	Zasebna naložba	X								DA

Prioriteta 1: Sožitje: kultura, turizem in podeželje	OPN	NRP	Odloki oz. programi	Nosilec	Ocenjena vrednost v EUR z DDV	Predvideni viri financiranja	Okvirni terminski plan (O priprava, X izvedba)								2013
	DA NE	DA NE					Občina, RS, EU, JZP, Z	09 -13	14	15	16	17	18	19	
Ukrep 1.2.: Sistem tematskih poti in rekreacijskih območij na prostem															
P7: SPREHAJALNE POTI (1. Sončna pot, 2. Stagne) Namen: gre za postopno ureditev in kasneje vzdrževanje mreže sprehajalnih poti po občini, ki bodo namenjene tako rekreaciji domačinov kot tudi obiskovalcem. Posredni namen poti je ohranjanje in opozarjanje obiskovalcev na naravne in krajinske vrednote. Predvidene poti so tako nižinske poti (pešpot skozi drevored Stagne Moste – golf,..) kot tudi hribovske (sončna poti pod Rebrom in po Rebru). Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: zasnova poti, ureditev služnosti, čiščenje poti, klopi, oznake in informacijske table, kjer so nujno potrebne	-	NE	upravljan je	ZTK Občina	2014 -2020: 15.000 €	EU Leader EU ESRR – biotska raznoverstost		O	O	X	X	X			NE
P8: KOLESARSKE POTI: Daljinska kolesarska pot skupaj s sistemom ostale kolesarske mreže Namen projekta je urediti mrežo poti in stez za kolesarjenje, ki bo povezovala naselja, ključne turistična točke ter se bo naslanjala na daljinsko kolesarsko pot.. Občina se v sodelovanju z RS/DRSC in občinama Jesenice ter Radovljica prednostno usmeri v zagotavljanje pogojev za čimprejšnjo ureditev daljinske kolesarske poti v dolžini cca 5 km čez našo občino. Izdelane so strokovne podlage kolesarske mreže v občini. Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: - Idejni projekt daljinske kolesarske poti - Dogovor z državo glede projektiranja ureditev, služnosti in odkupov, financiranja in izgradnje in daljinske kolesarske poti - Ureditev lokalnih kolesarskih poti in navezav na daljinsko kolesarsko pot - Dodatna označitev in promocija poti – skupaj s sosednjimi občinami - Dogovor z zavodom za gozdove glede gorskega kolesarjenja	DA	NE		Lokalne: Občina Daljinska: RS – DRSC	2014 -2020: 300.000 € (samo občinski del naložbe; projekti + lokalne kolesarske poti - priključki)	Občina RS EU ESRR- trajnostna mobilnost		O	O	O	X				NE
P9: AKCIJE ZA OHRANJANJE BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI, predstavljanje in urejanje območij naravnih vrednot: (* novelacija: vsebinska sprememba) Namen: V občini se nahaja veliko NATURA 2000 območje in več naravnih vrednot (npr. Sava), ki jih je smiselno v sodelovanju z lastniki zemljišč in Zavodom RS za varstvo narave ustrezno varovati, prikazati obiskovalcem in o njihovem pomenu in režimih rabe ozaveščati lastnike in občane. Izbor prednostnih lokacij se dogovori z ZRSVN in glede na možnost pridobitve dodatnih virov financiranja. Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: - Opredeliti prednostne lokacije (ZRSVN) in priprava projektov za akcije - Postopna izvedba	-	-		Občina Lastniki ZRSVN Društva	2014 -2020: 5.000€	Občina EU Leader EU ESRR – biotska raznoverstost		O	O	O	X	X	X		NE

Prioriteta 1: Sožitje: kultura, turizem in podeželje	OPN	NRP	Odloki oz. programi	Nosilec	Ocenjena vrednost v EUR z DDV	Predvideni viri financiranja	Okvirni terminski plan (O priprava, X izvedba)								2013	
	DA NE	DA NE					Občina, RS, EU, JZP , Z	09 -13	14	15	16	17	18	19		20 →
Ukrep 1.3: Inovativen razvoj in ambicioznejše trženje turizma in promocija lokalne kulture																
P 10: „ POT KULTURNE DEDIŠČINE“ kot glavni integralni turistični produkt in osrednja blagovna znamka Žirovnice (*novleacija: P 10 vključuje tudi ukinjen P11, PKD je kulturna javna dobrina in sestavni del lokalnega progama kulture) Namen: Namen ukrepa je tržno naravnati ponudbo Poti kulturne dediščine. Želimo, da ponudba iz današnje klasične in pretežno “šolsko” naravnane ponudbe, preide v bolj profesionalno in podjetniško ponudbo “Poti kulturne dediščine”, ki bo prilagojena tudi za obisk tujcev. Cilj je, da se na ta produkt naveže vse dopolnilna lokalna ponudba kulture, prireditve, namestitve, hrane, čebelarstva, izdelkov in ponudbe kmetij in spominkov. Pot kulturne dediščine se razvija kot osrednja blagovna znamka občine. Znotraj poti je potrebno na nov sodben način sporočiti zgodbo o velikih možeh, njihovih literarnih junakih in posebnejih Žirovnice. Pomembno je, da se skozi produkt predstavi tudi podeželski prostor v katerem so živel in ustvarjala velika imena slovenske zgodovine. Iz klasičnega vodenja moramo preiti v atraktivno animacijo ter tudi uporabo sodobnih tehnologij. Produkt se pozicionira tudi kot produkt za pohodnike in kolesarje. Končen cilj ukrepa je povečanje števila obiskovalcev rojstnih hiš in potrošnje v občini Žirovnica, po drugi strani pa krepitev “kulturne identitete občine Žirovnica”. Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: - Nadaljnji razvoj 1 integralnega produkta “Pot kulturne dediščine” - Prilagoditev ponudbe za tuje turiste - Ciljno trženje prenovljenega produkta “Pot kulturne dediščine” ter povezava z Bledom in Šobcem ter drugimi turističnimi centri - Podpora in usposabljanje ponudnikov, društev, gostiln, ki bodo sodelovale z novim in atraktivnim programom, dopolnilno ponudbo, dejavnostjo, v celostnem produktu pot kulturne dediščine - Usposobitev nove generacije vodnikov in interpretatorjev - Nadgradnja prireditve in spominkov povezanih s PKD - Vključitev poti v Slovensko pisateljsko pot - Razvoj in prijave projektov na temo ITP PKD Realizacija 2009 - 2013: Produkt Pot kulturne dediščine je v fazi razvoja. Sprejet je odlok o blagovni znamki Poti kulturne dediščine, vzpostavljeni in v prodaji so različni programi (paketi), ki so razviti v sodelovanju s ponudniki iz občine.	-	-	Odlok o blagovni znamki	Občina, ZTK Partnerji: ponudniki društva, kmetije, gostilne	Vmesna realizacija 2009-2013: 10.877 € 2014 -2020: 100.000€	Občina EU ESRR EU Leader EU ETS	X	➔	X	X	X	X	X	X	X	DA ➔

Prioriteta 1: Sožitje: kultura, turizem in podeželje	OPN	NRP	Odloki oz. programi	Nosilec	Ocenjena vrednost v EUR z DDV	Predvideni viri financiranja	Okvirni terminski plan (O priprava, X izvedba)								2013	
	DA NE	DA NE					Občina, RS, EU, JZP , Z	09 -13	14	15	16	17	18	19		20 →
Ukrep 1.3: Inovativen razvoj in ambicioznejše trženje turizma in promocija lokalne kulture																
P11: PODPORA NOVIM IN ŠIRJENJU TER DVIGU KAKOVOSTI OBSTOJEČIH NAMESTITVENIH ZMOGLJIVOSTI (apartmaji, sobodajalstvo, turistične kmetije,..) <i>(*novelacija: nov ukrep namesto P11)</i> Namen: z namenom spodbujanja domačinov k vstopu v turistično dejavnost bo občina uvedla mikro subvencije za nove ter širitev in dvig kakovosti obstoječih namestitvenih zmogljivosti, prednostno sobodajalstvo, apartmaji, gostišča in penzioni, tematske namestitve, kamp,.. Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: - Priprava pravilnika in pridobitev soglasja za državne pomoči - Usposabljanja in predstavitve primerov dobrih praks - Izvedba javnega razpisa	-	-		Občina Partnerji: ZTK	2014 -2020: 70.000 €	Občina		O	X	X	X	X	X	X	X	NE
P 12: LOKALNI PROGRAM KULTURE <i>(*novelacija program je razširjen)</i> Namen programa je zagotavljanje financiranja programov kulture, ki so v javnem interesu na območju občine Žirovnice: - Knjižnična dejavnost: knjižnica naj čim večjemu številu občanov omogoči dostop do pestre in uporabne krajevne knjižne zbirke, spodbuja bralno kulturo ter vseživljenjsko učenje ter z novimi tehnologijami (e-knjige, knjigomati,...) poveča dostopnost, posreduje informacije in ter skrbi za dokumentiranje in digitaliziranje spoznanj o lokalni dediščini občine Žirovnica; obratovalni čas krajevne enote se prilagodi potrebam uporabnikov; - Muzejska in galerijska dejavnost, ki se opravlja v spominskih rojstnih hišah naj se usmerjati k ohranjanju in predvsem učinkoviti prezentaciji nepremične, premične in žive dediščine občine. - Kulturna vzgoja: vsi občinski javni zavodi na področju kulture nudijo programe kulturne vzgoje lokalni osnovni šoli z namenom krepite lokalne identitete in razvijanja ustvarjalnosti med mladimi. - Ljubiteljska kulturna se prednostno spodbuja na področjih, kjer ni profesionalnih organizacij (gledališče, pevski zbori, instrumentalna glasbena dejavnost) z namenom omogočanj kulturnega udejstvovanja občanov, ohranjanja žive dediščine, kakovostne in dostopne ponudbe kulturnih dogodkov ter vsebinskega dopolnjevanja turističnega produkta PKD. Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: - Sprememba sofinanciranja ljubiteljske kulturnih dejavnosti Realizacija 2009 - 2013: Občina je zagotovila 505.105 EUR za financiranje dejavnosti kulture v javnem interesu.	-	-		Občina Partnerji: ZTK Občinska knjižnica Jesenice ZVKD Gorenjski muzej Društva na področju kulture	Vmesna realizacija 2009-2013: 505.150 € 2014 -2020: 741.791 € 106.000 € letno	Občina	X	➔	X	X	X	X	X	X	X	DA ➔

Prioriteta 1: Sožitje: kultura, turizem in podeželje	OPN	NRP	Odloki oz. programi	Nosilec	Ocenjena vrednost v EUR z DDV	Predvideni viri financiranja	Okvirni terminski plan (O priprava, X izvedba)								REAL 2013
	DA NE	DA NE					Občina, RS, EU, JZP, Z	09 -13	14	15	16	17	18	19	20 →
P 13: SELEKCIJA IN NADGRADNJA PRIREDITEV <i>(*novelacija: kulturna javna dobrina, lokalni program kulture)</i> Namen: Danes je več kot 130 prireditev na leto, vse niso obiskane kot bi si želeli, zato je namen tega ukrepa podpreti prireditve, ki bodo kakovostno popestrile dogajanje čez celo leto namenjena domačinom. Na drugi strani pa želimo podpirati tudi prireditve, ki bodo zanimive za turiste in obiskovalce od drugod in se bodo smiselno navezovala na osrednji turistični produkt občine. Nov koncept: Izdelava bolj ciljno naravnega letnega programa in javnega razpisa - usklajevanje in opredelitev nosilnih prireditev po mesecih - poudarjanje na prireditvah, ki oživljajo tradicijo, običaje, velike moke - opredelitvijo kulturnih prireditev - »vrhunec« sezone, ki bodo podprte z ustrezno promocijo (prireditve, simpozij, koncert z slovenskim ali mednarodnim pomenom) – tematsko (čebele, ...) - nekaj manjših specializiranih prireditev in usposabljanj na področju kulture (pr. večer ljudskih narečij, slikarske kolonije, literarni večeri) Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: - analiza in selekcija prireditev glede na namen in ciljno publiko - letni koledar prireditev - kakovostna nadgradnja in posodobitev 1 nosilne prireditve Realizacija 2009 - 2013: 1 nadgrajena prireditev v okviru Veselih dnevov in 2 nova tematska dneva - čebelarstvo in konjeniški dan	-	-	Novi razpisni pogoji	ZTK Partnerji: društva	Vmesna realizacija 2009-2013: 42.420 2014 -2020: 66.500 €	Občina	X	→	X	X	X	X	X	X	DA →
Ukrep 1.4. Podjetno podeželje P 14: PODEŽELJSKE SPODBUDE za večjo lokalno samooskrbo Namen: Dodeljevanje pomoči kmetijam je regulirano s strani EU in države. Nabor ukrepov je omejen, občina mora pridobiti odobritev sheme s strani ministrstva.. Namen ukrepa je spodbuditi kmete ter obstoječe in nove nosilce dopolnilnih dejavnosti k ohranjanju starih sort in avtohtonih vrst kultur, večji pridelavi in predelavi raznovrstne hrane, ohranjanju planin, oskrbi lokalnih gostiln, šole in občanov, sodelovanju na tržnici in v turistični ponudbi - produkt PKD razvoju novih storitev, ki vodijo k večji lokalni samooskrbi, zaposlenosti in tržni naravnosti. Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: v okviru pravil državnih pomoči EU za področje kmetijstva in usmeritev novelacije se pripravi nov pravilnik za obdobje 2014 – 2020 Realizacija 2009 - 2013: V obdobju 2007-2013 je imela občina odobreno shemo ukrepov na področju kmetijstva. Od 2009-2013 je bilo dodeljenih 63 subvencij, od tega 32x za intervencije v primarno kmetijsko proizvodnjo, 5 x v dopolnilne dejavnosti in 26 x društvom. Podprtih je 16 kmetij, 6 društev in 1 druga org.	-	-	Pravilnik o sofinanciranju kmetijstva gozdarstva in podeželja	Občina Partnerji: Kmetijsko svetovalna služba	Vmesna realizacija 2009-2012: 109.317 2014 -2020: 140.000 €	Občina	X	→	X	X	X	X	X	X	DA →

Prioriteta 1: Sožitje: kultura, turizem in podeželje	OPN	NRP	Odloki oz. programi	Nosilec	Ocenjena vrednost v EUR z DDV	Predvideni viri financiranja	Okvirni terminski plan (O priprava, X izvedba)								2013	
	DA NE	DA NE					Občina, RS, EU, JZP , Z	09 -13	14	15	16	17	18	19		20 →
Ukrep 1.4. Podjetno podeželje																
P15: VAŠKA TRŽNICA Namen: vzpostavitev prostora za občasno prodajo kmetijskih pridelkov in drugih proizvodov podeželja; v urnik vključiti tudi ekološko tržnico Potrebne aktivnosti: nakup stojnic, dogovor za prostor, dogovor o upravljanju, promocija za pridobitev prodajalcev in kupcev; Brošura in internetna stran izdelkov za direktno prodajo iz kmetij Realizacija 2009 - 2013: vzpostavljena tržnica, deluje 1x mesec pred OŠ	NE	DA	upravlja nje	Občina ZTK Partnerji: kmetije, društva	Končna realizacija 2009-2012: 4.538 €	Občina EU - LAS	X									DA
P 16 : ETNO SPODBUDE IN VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE (*novelacija: lokalni progam kulture) Namen: varovati javno kulturno dediščino ter spodbuditi lastnike kozolcev, korit, ograd, drevoredov, čebelnjakov, skednjeve, ..., da stavbno dediščino obnovijo v skladu s strokovnimi smernicami . Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: - Sofinanciranje miko obnov objektov kulturne dediščine – mikro subvencije - Akcije za osveščanje lastnikov o varstvenih elementih in pomenu in načinu restavriranja dediščine v občini Žirovnica (članki, delavnice,..) - Pomoč pri pripravi vlog za sofinanciranje večjih obnov iz EU sredstev Realizacija 2009 - 2013: Občina je v obdobju 2008 - 2013 sofinancirala prenovu 16 objektov kulturne dediščine. Za prenovu zasebnih objektov so bila do leta 2013 na voljo sredstva EU PRP, zato doslej spodbud za zasebnike nismo namenjali. Vsem, ki so izrazili interes smo pomagali pri preverjanju možnosti za EU sofinanciranje.	-	NE	Pripraviti nov pravilnik	Občina Partnerji: ZTK ZVKD	Vmesna realizacija 2009-2012: 82.409 EUR 2014 -2020: 56.000 €, cca 8.000 € letno	Občina EU Leader	X	→	X	X	X	X	X	X	DA →	
P 17: PODJETNIŠKE SPODBUDE za mikro podjetja in nova delovna mesta (*novelacija: vsebinska sprememba) Namen je spodbuditi odpiranje novih malih podjetij s sedežem in delovnimi mesti na območju občine, prednostno podjetjem in zaposlitvenim iniciativam mladih. Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: Glede na slabe učinke subvencioniranja obrestnih mer se z novelacijo občina po letu 2014 usmerja v podporo raznovrstnih zaposlitvenih, inovativnih in podjetniških projektov , ki jih bodo razvijali in vodili naši partnerji v kolikor vključujejo mlade, brezposelne in podjetja iz občine. Če bo izkazana potreba bo občina vzpostavila tudi posebno shemo za mikro podporo oz. nagrade inovativnim mikro podjetniškim projektom iz občine Žirovnica. Realizacija 2009 - 2013: Delno realizirano. V 2009-2013 smo sofinancirali obrestno mero za kredite v razliki do višine EURIBOR +1% . Podpore je bilo deležnih 5 podjetij iz dejavnosti: energetika, tiskarstvo, mizarstvo, obdelava kovin. Poleg tega je Občina podpirala VEM točko v Ragorju ter projekt Podjetniške kavice.	-	-	Paket spodbud	Občina Partnerji: Ragor, BSC, OÖZ, GZS, drugi	Vmesna realizacija 2009-2013: 27.740 € 2014 -2020: 30.000 €	Občina EU ESRR EU ESS EU Leader EU ETS	X	→	X	X	X	X	X	X	DA →	

3.9.2. Prednostna usmeritev: Okoljska infrastruktura in skrbno urejanje prostora

Ukrep 2.1.: Ohranjanje krajine, ambientov in podobe vasi

Občina Žirovnica je podeželska občina in takšno podobo želi ohraniti tudi naprej. Obdržati želimo izjemno krajinsko podobo, današnji obseg vasi in zeleni pas med njimi. Večjo pozornost bomo zato namenjali urbanističnemu načrtovanju, ohranjanju podobe vaških jeder in oblikovanju središča občine kakor tudi urejanju vaških jeder kot prostorov za srečevanje in druženja krajanov.

Kazalnik	2008	2016	2020	Vir podatka	Stanje 2013
Število celostno urejenih trgov	0	0	1	Občina Žirovnica	1 (pred OŠ)

Ukrep 2.2. : Energetska učinkovitost in raba obnovljivih virov energije

Glede na prepoznan energetskega potencial občine (sonce, voda, biomasa,...), težnjo po trajnostni rabi naravnih virov in s ciljem zmanjševanja CO₂ bo občina v naslednjih letih večjo pozornost namenjala upravljanju z energijo in uvajanju obnovljivih virov energije tako v javne kot v zasebne objekte. Za vse novogradnje (še posebej občinske) se priporoča vgradnja sistemov na obnovljive vire energije.

Kazalnik	2008	2016	2020	Vir podatka	Stanje 2013
Število subvencioniranih objektov z OVE ali URE rabo obnovljivih virov energije oz. energetske saniranih (predlog spremembe kazalnika)*	2	20	40	Občina Žirovnica	1 (OŠ) + 43 sofinanciranih zasebnih projektov (111 subvencij)

Ukrep 2.3. : Dokončanje celovite ureditev okoljske infrastrukture

Okoljske naložbe so trenutno in v nekaj naslednjih letih ena največjih naložb občine. V skladu z zakonodajo mora občina do leta 2017 vsa gospodinjstva povezati v kanalizacijski sistem in priključiti na čistilno napravo. Skupaj z izgradnjo kanalizacijskega sistema bo občina obnovila tudi dotrajane in azbestne vodovode ter ostalo spremljajočo infrastrukturo (pr. vgradnja širokopasovnega optičnega kabla, telefon,...) ter cestno infrastrukturo. Drug sklop okoljskih naložb predstavlja ravnanje z odpadki. Do poletja 2009 je bilo v skladu s predpisi potrebno izgraditi zbirni center za povečanje recikliranja odpadkov, skupaj z regijo pa zagotoviti predelavo odpadkov ter ustrezno urejeno deponijo. Vzporedno z naložbami bomo izvajali tudi okoljsko osveščanje prebivalstva in spremljali stanje okolja v naši občini.

Kazalnik	2008	2016	2020	Vir podatka	Stanje 2013
Kg odpadkov/ prebivalca	431	-10%	-10%	SURS, 2007	- 63% (274 kg/preb, 2012)
% objektov priključen na kanalizacijo in ČN*	16	80	80	Občina Žirovnica	39,5% (2013)
% gospodinjstev priključen na javni vodovod	99	99	99	Občina Žirovnica	100%

Ukrep 2.4. Pretočen in varen promet

Največji varnostni problem v cestni infrastrukturi predstavlja velik promet v vaških središčih ter neurejeno križišče z železnico v Žirovnici. Z ukrepom želimo poseči na najbolj kritična mesta v Vrbi in Breznici, hkrati pa v sodelovanju s prevozniki, DRSC in Slovenskimi železnicami vzpostaviti varnejši in za uporabnike prijaznejši prometni sistem. Preostalo prometno infrastrukturo bo občina obnavljala sočasno z izgradnjo kanalizacije ter tako kot doslej skrbela za redno vzdrževanje lokalnih cest.

Kazalnik	2008	2016	2020	Vir podatka	Stanje 2013
Število novozgrajenih obvoznih cest	0	0	2	Občina Žirovnica	0

Ukrep 2.5. Ekonomska in IKT infrastruktura

Pritegniti nova delovna mesta in investicije v občino ter domačim podjetjem, ki se nahajajo v stanovanjskih naseljih omogočiti preselitev na namensko poslovno-obrtno lokacijo v površini 8,5 ha.

Kazalnik	2008	2016	2020	Vir podatka	Stanje 2013
Površina komunalno opremljenih zemljišč za poslovno dejavnost v ha	0	8,5 ha	8,5 ha	Občina Žirovnica	8 ha

(* sprememba z novelacijo)

Prioriteta 2: Okoljska infrastruktura in skrbno urejanje prostora	OPN	NRP	Odloki oz. programi	Nosilec	Ocenjena vrednost v EUR z DDV	Predv. viri financiranja	Okvirni terminski plan (O priprava, X izvedba)								2013
	DA NE	DA NE				O, RS, EU, JZP, Z	09 - 13	14	15	16	17	18	19	20 →	
Ukrep 2.1. Ohranjanje narave, krajine, ambientov in podobe vasi															
P 18: PROSTORSKI DOKUMENTI, GIS in UKREPI ZA PREPREČEVANJE ČRNIH GRADENJ Namen: z ustrezno prostorsko politiko in ukrepi preprečevati pritisk na urbanizacijo, črne gradnje, zagotavljati varovanje okolja, kmetijskih površin in krajinske podobe, a hkrati omogočati razvoj prednostnih dejavnosti. Potrebni so kakovostni in pravočasno sprejeti prostorski akti, da usmerjajo in omejijo stihijski razvoj prostora in pritisk na urbano okolje vasi. Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: - Nov občinski prostorski načrt (začet 2012, sprejeti 2015) → izvedba - OPPN za obvoznico Vrba → v pripravi - OPPN območje Breznica center → izvedba - OPPN Ajdna - OPPN Završnica - Vzdrževanje in nadgradnja GIS √ → - Seznanjanje pristojnih inšpekcij √ → Realizacija 2009 - 2013: Izdelava prostorskih dokumentov je neprekinjen proces. V obdobju 2009-2013 je bil sprejet OPN (2011) ter 4 OPPN –ji (OPPN Obrtna cona, OPPN razširitev ceste v Završnico, OPPN Žirovnica center, OPPN Selo jug); v postopku izdelave in sprejemanja sta še 2 OPPNja (OPPN Center Breznica, OPPN Obvoznica Vrba) in sprememba OPN.	-	-	Da, vsi	Občina Partnerji: Inšpekcijske službe, pripravljalci prostorskih dokumentov	Vmesna realizacija 2009-2012: 98.060 € 2014 -2020: 100.000€	Občina EU ETS	X	→	X	X	X	X	X	X	DA →
P 19: ZUNANJA PODOBA VASI IN OZNAČEVANJE NASELIJ Namen: z ukrepom želimo zagotoviti stalno skrb za vzdrževanje, ozelenjevanje in dodatno urejanje vaških jeder, javnih površin, vaške opreme in neprometnih znakov Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: - redno vzdrževanje (košnja) in urejanje vaških jeder in odprtih, zelenih površin (trgi, korita, parki, cvetje, ozelenjevanje, .), √ → - skrb za neprometno signalizacijo, √ → - uvesti označevanje domačij √ → - tabla na avtocesti √ → Realizacija 2009 - 2013: Tekoče smo urejali in skrbeli za javne površine, neprometno signalizacijo. Vzpostavili smo oznake na avtocesti (Prešernova hiša, Vrba) in oznake imen domačij.	-	vzdrževanje	-	Občina Partnerji: Vaški odbori Ragor ZTK	Vmesna realizacija 2009-2013: 50.630 € 2014 -2020 70.000 €	Občina EU Leader	X	→	X	X	X	X	X	X	DA →

Prioriteta 2: Okoljska infrastruktura in skrbno urejanje prostora	OPN	Obstoj eči NRP	Odloki oz. programi	Nosilec	Ocenjena vrednost v EUR z DDV	Predv. viri financiranja	Okvirni terminski plan (O priprava, X izvedba)								2013
	DA NE	DA NE				O, RS, EU, JZP, Z	09 - 13	14	15	16	17	18	19	20 →	
Ukrep 2.1. Ohranjanje narave, krajine, ambientov in podobe vasi															
P 20: BREZNICA CENTER: UREDITEV OSREDNJIH JAVNIH POVRŠIN Namen: s projektom želimo po rekonstrukciji ceste razširiti, urediti in ozeleniti osrednje javne površine v središču Breznice (na območju med cerkvijo, pokopališčem in občino) s ciljem povečanja javnega prostora za pešce, potrebe cerkve in pokopališča, povečanja varnosti pešcev, kolesarjev in prometa ter pridobiti dodatne parkirne površine; ostale vsebine bodo določene glede na prostorske možnosti in potrebe. Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: - Sprejem OPPN in izdelava projektno-investicijske dokumentacije - Ureditev javnih površin Realizacija 2009 - 2013: V izvedbi je OPPN Breznica Center in odkup zemljišč.	DA (*)	NE	OPPN	Občina Partnerji: Občinska knjižnica Jesenice	Vmesna realizacija 2013: 46.807€ 2014-2020: 583.000 €	Občina EU ESRR-trajnostna mobilnost	O	O	O	X					DEL
Ukrep 2.2. Energetska učinkovitost in raba iz obnovljivih virov energije															
P 21: LOKALNI ENERGETSKI KONCEPT (LEK) Namen: izdelati analizo energetskega potenciala občine ter strategijo za najbolj učinkovite prihodnje oskrbe, proizvodnje in rabe energije . Potrebne aktivnosti: izdelava študije Realizacija 2013: Izdelan	-	-	-	Občina	Vmesna realizacija 2009-2013: 12.527 €	Občina	X								DA
P 22: ENERGETSKE SPODBUDE Namen: Občina želi zmanjšati porabo energije in odvisnost od konvencionalnih energentov s spodbujanjem občanov k vlaganju v obnovljive vire energije, učinkovito upravljanje z energijo in energetske sanacije. Pri pripravi OPN bo občina omogočila prostorske pogoje za koriščenje obnovljivih virov. Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: - Tudi po 2014 se nadaljuje s shemo energetskih spodbud občanom. Realizacija 2009 - 2013: Na osnovi izhodišč LEK-a je občina pripravila paket spodbud za občane. V 3 letih (20010-13) je bilo dodeljenih 111 subvencij.	-	-	Shema	Občina	Vmesna realizacija 2009-2013: 47.000€ 2014-2020: 105.000 €	Občina	X	→	X	X	X	X	X	X	DA →
P 23: ENERGETSKA SANACIJA IN UVAJANJE RABE OVE V JAVNE OBJEKTE : ENERGETSKA SANACIJA OSNOVNE ŠOLE Namen: Namen projekta je objekte v lasti občine Žirovnica sanirati, da bodo energetska učinkoviti in okolju prijazni. Prednostno se izvede energetska sanacija OŠ Žirovnica. Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: - izvedba energetske sanacije Realizacija 2009 - 2013: pridobljena sredstva EU Kohezijskega sklada	-	-		Občina	2014-2020: 389.393 €	Občina EU Kohezijski sklad	O	X							DEL

Prioriteta 2: Okoljska infrastruktura in skrbno urejanje prostora	OPN	NRP	Odloki oz. programi	Nosilec	Ocenjena vrednost v EUR z DDV	Predv. viri financiranja	Okvirni terminski plan (O priprava, X izvedba)								2013
	DA NE	DA NE				O, RS, EU, JZP, Z	09 - 13	14	15	16	17	18	19	20 →	
Ukrep 2.2. Energetska učinkovitost in raba iz obnovljivih virov energije															
P 24: SANACIJA IN DOINSTALACIJA HE MOSTE Namen: Sanacija mulja v jezu s ciljem preprečitve ekološkega onesnaževanja širšega prostora ter izkoriščanje hidrografskega energetskega potenciala reke Save Dolinke. Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: Občina mora : - aktivno spremljati vse postopke vezane na načrtovano naložbo - od investitorja v doinstalacijo HE Moste zahtevati vlaganja v lokalno infrastrukturo ter ureditev turistične infrastrukture ob Savi - zahtevati sprotno informiranje občine, njenih organov in občanov o načrtih Realizacija 2009 - 2013: projekt na nivoju države še ni rešen	-	-		Zasebni - SEL	-	Zasebni									NE
Ukrep 2.3.: Celovita ureditev okoljske infrastrukture															
P 25: IZGRADNJA SISTEMA ODVAJANJA IN ČIŠČENJA VODA Namen: Izvajanje Operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda, s katerim želimo do leta 2016 zagotoviti 80% priključitev vseh gospodinjstev občine Žirovnica na kanalizacijski sistem in čistilno napravo. Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: - Kanalizacija Žirovnica, Moste (del) → izvedba 2013-14 EU kohezija - Povezovalni kanal Selo – Poslovna cona, Zabreznica, Selo, Žirovnica - Kanalizacija del Moste (del) – Breg - (2015-2016) Realizacija 2009 - 2013: Kanalizacija Vrba - Breznica (2009, EU Razvoj regij), Rodine (2007, EU Razvoj regij), povezovalni kanal Vrba – Studenčice (2012)	DA	DA	-	Občina Partnerji: Elektro Gorenjske JEKO-IN Ponudniki širokopasovnih omrežij	Vmesna realizacija 2009-2013: 1.802.988 € 2014-2020: 3.359.810 EUR	Občina EU Kohezijski sklad EU ESRR Taksa za vodo	X	X	X	X	X				DEL
P 26. : OBNOVA VODOVODNEGA OMREŽJA IN OSTALE INFRASTRUKTURE OB GRADNJI KANALIZACIJE (*novelacija: vsebinska sprememba) Namen: zagotoviti zadostno, stalno in neoporečno vodooskrbo Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: posodobiti obstoječe vodovodno omrežje (zamenjava starih cevi, delno azbestnih, večje dimenzije, hidranti, preprečiti vodovodne izgube) ter ostalo vzporedno infrastrukturo (pločnik, telekomunikacije, elektrika, voda, optika,...) Realizacija 2009 - 2013: Vodovod Doslovče, Smokuč, Rodine, Breznica in Vrba, Završnica; zamenjava azbestnih cevi od Žirovnice do Zabreznice; vodohran Smokuč (2009), vodovodno zajetje Završnica (2013), povezava vodovodnih sistemov občine Radovljica – Žirovnica v Smokuču (2013); sanirani vodohran in vodovod za OPPN Ajdna	DA	DA		Občina	Vmesna realizacija 2009-2013: 776.317 € 2014-2020: 1.369.131 €	Občina	X	X	X	X	X	X	X	X	DEL

Prioriteta 2: Okoljska infrastruktura in skrbno urejanje prostora	OPN	NRP	Odloki oz. programi	Nosilec	Ocenjena vrednost v EUR z DDV	Predv. viri financiranja	Okvirni terminski plan (O priprava, X izvedba)								2013
	DA NE	DA NE				O, RS, EU, JZP, Z	09 - 13	14	15	16	17	18	19	20 →	
Ukrep 2.2. Energetska učinkovitost in raba iz obnovljivih virov energije															
P 27: ZBIRNI CENTER in dodatni EKO OTOKI Namen: izgradnja zbirnega centra za potrebe občine v Obrtno poslovni coni s ciljem povečanja obsega in vrste reciklaže odpadkov in zmanjšanja količin odpadkov deponiranih na odlagališču. Potrebne aktivnosti: - Pridobitev projektne in investicijske dokumentacije v - Pridobitev zemljišč, izgradnja in obratovanje v R: 2012 Realizacija 2009-2013: Zbirni center je zgrajen in obratuje.	DA	DA		Občina	Končna realizacija 2009-2013: 373.791 €	Občina Taksa za obremenjevanje okolja	X								DA
P28: CERO Center za ravnanje z odpadki Namen: Regije morajo v skladu s predpisi EU do poletja 2009 urediti regijske centre za predelavo odpadkov. Občina Žirovnica kot članica konzorcija CERO sodeluje pri iskanju rešitev za ureditev centra za predelavo odpadkov in deponiranje odpadkov na Mali Mežakla. Potrebne aktivnosti: soudeležba občine pri načrtovanju, sofinanciranju in lastništvu CERO Realizacija 2009-2013: urejanje deponije Mala Mežakla je končano; vzpostavljena je premična sortirnica; v realizaciji MBO. Projekt v načrtovanem obsegu zaradi bistvenega zmanjšanja količin odpadkov in možnosti deponiranja v drugih regijah ni več potreben .	-	DA		Regija	Končna realizacija 2009-2013: 160.690 €	Takse	X	X	X	X	X				DA
Ukrep 2.4. Pretočen , varen in trajnostno mobilni promet															
P 29: PLOČNIK SELO – ZABREZNICA (2. faza, I etapa) Namen: izboljšati varnost pešcev ob regionalni cesti Potrebne aktivnosti: Umestitev v prostor in pridobitev zemljišč; priprava projektne investicijske dokumentacije Realizacija 2009- 2013: izgrajen	DA	DA	OPPN Soglasje države,	DRSC Partner: Občina	Končna realizacija 2009-2013: 347.818 €	Občina	X								DA
P 30_1: PLOČNIK BREZNICA – SMOKUČ – RODINE Namen: izboljšati varnost pešcev ob regionalni cesti Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: umestitev v prostor, izdelava manjkajoče projektne in investicijske dokumentacije, izvedba Realizacija 2009 -2013: /	DA	DA	OPPN Soglasje države	DRSC Partner: Občina	2014-2020: 862.000 €	Občina				O	O	X	X	X	DEL
P 30_2: PARKIRIŠČE RODINE (*novelacija: nov projekt) Namen: izboljšati možnosti parkiranja v središču vasi Rodine Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: umestitev v prostor in pridobitev zemljišč, priprava projektov, izvedba	NE	NE	OPN	Občina	2014-2020: 260.000 €	Občina		O	O	X					nov

Prioriteta 2: Okoljska infrastruktura in skrbno urejanje prostora	OPN	NRP	Odloki oz. programi	Nosilec	Ocenjena vrednost v EUR z DDV	Predv. viri financiranja O, RS, EU, JZP, Z	Okvirni terminski plan (O priprava, X izvedba)								2013
	DA NE	DA NE					09 - 13	14	15	16	17	18	19	20 →	
Ukrep 2.4. Pretočen, varen in trajnostno mobilen promet															
P 31: OBVOZNICA VRBA Namen: Vaško jedro Vrbe v katerem se nahaja tudi Prešernova rojstna hiša je eno prometno najbolj obremenjenih vasi v občini. Cesto uporabljajo tako vaščani, kmetije, turisti kot domačini iz območja Žirovnica/ Breznica , saj je zanje to najkrajša povezava do glavne ceste. S ciljem izboljšanja prometne varnosti pešcev in obiskovalcev Prešernove hiše, zaščite kulturne dediščine vaškega jedra, kakor tudi izboljšanja pretočnosti in kakovosti življenja v vasi, je predvidena izgradnja obvozne ceste okrog naselja. Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: - Umestitev v prostor in pridobitev zemljišč - Priprava projektno investicijske dokumentacije Realizacija 2009-2013: izdelan idejni projekt, javna obravnava pred OPPN	DA*	DA	OPPN	Občina	Vmesna realizacija 2009-2013: 16.951 € 2014-2020: 1.093.045 €	Občina	O	O	O	X	X	X			NE
P 32: PLOČNIK ZABREZNICA - BREZNICA Z REKONSTRUKCIJO DRŽAVNE CESTE (2. Faza) (*novelacija: sprememba naziva) Namen: Rekonstrukcija bo razbremenila prometne zastoje, izgradnja pločnika izboljšala varnost pešcev – obiskovalcev pokopališča in omogočila pridobitev funkcionalnega javnega prostora v središču vasi Breznica (pred cerkvijo). Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: - Priprava OPPN (občina) in projektno-investicijske dokumentacije - Pridobitev zemljišč, izgradnja Realizacija 2009-2013: V pripravi je OPPN Breznica center.	DA	DA	OPPN Soglasje države,	Občina Partner: RS – DRSC	2014-2020: 688.228 € (občinski del)	Občina in RS, DRSC	O	O	X	X					NE
P 33: REKONSTRUKCIJE IN OBNOVE LOKALNIH CEST (*novelacija: vsebinska razširitev iz cestne povezave do golf igrišča, na vse ostale obnove lokalnih cest) Namen: Skrbeti za izboljšanje dostopnosti in varnosti na vseh občinskih cestah, med njimi še posebej dostopnih cest do vseh naselij in turističnih objektov. Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: redno vzdrževanje in obnove Realizacija 2009-2013: v tem obdobju je občina vložila 633.967 EUR v rekonstrukcijo občinskih cest, med katerimi gre izpostaviti obnovo lokalne ceste v Završnico; saj načrtovana cesta do golf igrišča ni bila realizirana	DA	DA	-	Občina in zasebni investitor	Vmesna realizacija 633.967 € 2014-2020: 700.000 €	Občina	X	X	X	X	X	X	X	X	DEL
P34_1: IZVEN NIVOJSKO KRIŽANJE Z ŽELEZNICO V ŽIROVNICI IN UREDITEV KRIŽIŠČA Namen: Križišče ter hkrati križanje ceste in železnice v Žirovnici je ena najnevarnejših prometnih točk v občini. Izboljšanje varnosti je mogoče le z ureditvijo križišča in izgradnjo izven nivojskega križanja ceste in železnice. Realizacija 2009-2013: Realizirana ureditev križišča, vendar še ne izven-nivojsko. Izven nivojsko krožišče do leta 2020 ni v načrtih ministrstva za promet.	DA	-		RS – DRSC in Slovenske železnice	NP	RS SŽ	X								DA, a drug ače

Prioriteta 2: Okoljska infrastruktura in skrbno urejanje prostora	OPN	NRP	Odloki oz. programi	Nosilec	Ocenjena vrednost v EUR z DDV	Predv. viri financiranja	Okvirni terminski plan (O priprava, X izvedba)								2013
	DA NE	DA NE				O, RS, EU, JZP, Z	09 - 13	14	15	16	17	18	19	20 →	
Ukrep 2.4. Pretočen, varen in trajnostno mobilen promet															
P 34_2: PLOČNIK MOSTE (*novelacija: nov projekt) Namen: Izboljšati varnost pešcev ob cesti v Mostah na relaciji od križišča do trgovine Gregor; Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: Priprava projektno tehnične dokumentacije, ureditev lastniških razmerij, izvedba sočasno z izgradnjo kanalizacije v Mostah	DA	NE		Občina	2014-2020: 100.000 €	Občina		O	X						nov
P 35_1: OBNOVA ŽELEZNIŠKE POSTAJE ŽIROVNICA Namen: Železniška proga in povezava z Ljubljano in Avstrijo je pomembna razvojna prednost Žirovnice, tako z vidika javnega prevoza, kakor z vidika turizma. Namen tega projekta je spodbuditi občane k večji uporabi železnice, upravljavca Slovenske pa k oživitvi železniške postaje (lahko tematsko povezane s potjo kulturne dediščine). Potrebne aktivnosti: - Vzpostaviti dialog s SŽ Realizacija: Po dialogu s SŽ Občina Žirovnica ugotavlja, da obnova železniške postaje ni v interesu SŽ, saj le te želijo objekt prodati. Zaradi navedenega predlagamo opustitev projekta iz razvojnega programa.	DA	-		SŽ	NP	SŽ				O	O	O	X	X	NE – se izloči
P 35_2: MOST PIŠKOVCA (*novelacija: nov projekt) Namen: Most čez Savo v Piškovci predstavlja pomembno povezavo z Bledom. Trasa Breg – Bled je zanimiva tudi s turistično rekreacijskega vidika, zato je projekt je smiselno predstaviti kot medobčinski ali celo regijski v kontekstu urejanja Piškovce in kolesarskih poti Gorenjske. Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: Pridobitev idejnih rešitev, zemljišč in projektno-investicijske dokumentacije, izgradnja ali sanacija mostu ter po potrebi asfaltiranje ceste	DA	NE		Občina Partner: Občina Bled	2014-2020: 473.000 €	Občina Sosednja občina EU viri EU ESRR- trajnostna mobilnost		O	X	X					nov
P 36: UREDITEV PREHODOV KRIŽANJ CESTE Z ŽELEZNICO: Selo, Vrba – Vahtnica, Vrba - golf Namen: Na območju občine je več še neurejenih prehodov lokalnih cest čez železniško progo. Nujno je potrebno pristopiti k postopni ureditvi s ciljem povečanja varnosti v prometu. Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: Dogovor s SŽ; sofinanciranje naložbe	-	NE	-	Občina, SŽ	2014-2020: Občinski delež sofinanc. 50.000 €	Občina				O	O	O	X	X	NE

Prioriteta 2: Okoljska infrastruktura in skrbno urejanje prostora	OPN	NRP	Odloki oz. programi	Nosilec	Ocenjena vrednost v EUR z DDV	Predv. viri financiranja O, RS, EU, JZP, Z	Okvirni terminski plan (O priprava, X izvedba)								2013
	DA NE	DA NE					09 - 13	14	15	16	17	18	19	20 →	
Ukrep 2.6. Ekonomska in IKT infrastruktura															
P 37_1: OBRTNO POSLOVNA CONA MOSTE ŽIROVNICA Namen: pritegniti nova delovna mesta in investicije v občino ter domačim podjetjem, ki se nahajajo v stanovanjskih naseljih omogočiti preselitev na namensko poslovno-obrtno lokacijo v površini 8,5 ha. Potrebne aktivnosti: - Sprejem prostorskih aktov - Ureditev komunalne infrastrukture Realizacija 2013: Poslovna cona je urejena na 10 ha znotraj katerih je 8 ha komunalno opremljenih zemljišč.	DA	-	OPPN	Zasebni	Zasebni investitor	Investitor: Ržišnik & Perc d.o.o.	X								DA
P 37_2: ŠIROKOPASOVNO OPTIČNO OMREŽJE (*novelacija: nov projekt) Namen: Občanom in podjetjem hočemo do leta 2020 zagotoviti možnost hitrega širokopasovnega dostopa, zato bomo vsem zainteresiranim zasebnim investitorjem oz. ponudnikom optičnih omrežij sočasno z izgradnjo kanalizacijskega omrežja omogočili vlaganja v izgradnjo optičnega omrežja. V primeru »belih lis«, kjer ne bo komercialnega interesa in ob možnosti pridobitve sofinanciranja EU bo občina nastopila tudi kot investitor. Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: - sodelovanje s komercialnimi ponudniki oz. investitorji v optično omrežje; - sodelovanje na razpisih države in AKOSa in ministrstvom pristojnim za informacijske tehnologije za pokritje »belih list« (območij brez širokopasovnega interneta)		NE	Po potrebi	Zasebni investitorji Občina	2014-2020: 200.000 €	Zasebni investitorji AKOS EU viri Telemach, T2, Telekom		O	O	O	O	O	O	X	nov

3.9.3. Prednostna usmeritev: medgeneracijsko povezana skupnost

Ukrep 3.1.: Oskrba in vključevanje starejših in odraslih oseb s posebnimi potrebami

Zaradi staranja prebivalstva bomo v naslednjih letih postopoma v sodelovanju z nevladnimi organizacijami, javno službo ter zasebnimi investitorji razvijati infrastrukturo in nove storitve za oskrbo starejših generacij.

Kazalnik	2008	2016	2020	Vir podatka	Stanje 2013
Število koristnikov pomoči na domu	17	30	40	Občina Žirovnica	22

Ukrep 3.2.: Kakovostno preživljanje prostega časa mladih in preventivna dejavnost

Cilj občine je zagotavljanje pogojev in ponudbe za zdravo, kakovostno in kreativno preživljanje prostega časa mladih ter omogočanje stalne preventivne dejavnosti med mladimi. V novem obdobju se bomo prednostno usmerili v razvoj ponudbe za srednješolce in študente ter spodbujanje prostovoljstva, mednarodnega in medgeneracijskega sodelovanja mladih. Preventivna dejavnost je usmerjena v osnovnošolsko mladino.

Kazalnik	2008	2016	2020	Vir podatka	Stanje 2013
% mladih od 14-18 let vključen v aktivnosti za mlade v občini	5% (10)	20% (cca 50 oseb)	40% (100 oseb)	DPM	30 (ocena)
Število obnovljenih/ na novo urejenih manjših igrišč za igro in šport otrok in mladine	1	5	8	Občina Žirovnica	5 (Selo/ Pam trek Breg, Glenca-delno, Završnica, Rodine- delno)

Ukrep 3.3.: Športno udejstvovanje občanov

Gibanje je pomemben dejavnik za ohranjanje in krepitev zdravja, obenem pa tudi priložnost za druženje. Občina si je na področju športa in rekreacije postavila naslednje cilje:

- zdravi in motorični otroci,
- dostopna in pestra rekreacijska ponudba za dijake, študente in odrasle (»razmigani Kašarji«),
- športni uspehi v prednostnih panogah – zgled za mlade,
- kakovostni, dostopni in polni športni objekti.

Kazalnik	2008	2016	2020	Vir podatka	Stanje 2013
% občanov vključenih odraslih (nad 15 let) v športne aktivnosti društev	30%	50% (1.400 oseb)	75% (2.000 oseb)	Občina Žirovnica	1.667

Ukrep 3.4.: Dostopne javne storitve

Dostopnost javnih storitev je v območjih z manjšim številom prebivalcev omejena, saj običajno ni ekonomsko opravičljiva. Kljub temu si bo občina Žirovnica tudi v prihodnje v okviru svojih pristojnosti, vpliva in možnosti prizadevala za :

- dostop do knjige, informacij in znanja,
- izboljšanje standarda zdravstvene oskrbe občanov,
- dostop do stanovanja za socialno šibke,
- dostopnost vrtca v občini.

Kazalnik	2008	2016	2020	Vir podatka	Stanje 2013
Število članov knjižnice/ potencialnega uporabnika	0,24	0,26	0,28	Občina Žirovnica	0,23 (2012)
Število odraslih prebivalcev/splošnega družinskega zdravnika	1.861	1.800	1.800	Občina Žirovnica	1.775 (2013)
Število prebivalcev/ zobozdravnika	2.735	2.300	2.300	Občina Žirovnica	1.980 (2013)
% otrok vključenih v vrtec pri OŠ Žirovnica	56%	70%	80%	OŠ Žirovnica	70% (2012)

Prioriteta 3: Aktivna in medgeneracijsko povezana skupnost	OPN	NRP	Odloki oz. programi	Nosilec	Ocenjena vrednost v EUR z DDV	Predv. viri financiranja	Okvirni terminski plan (O priprava, X izvedba)								2013
	DA NE	DA NE					O, RS, EU, JZP, Z	09 -13	14	15	16	17	18	19	20 →
Ukrep 3.1. Oskrba in vključevanje starejših in odraslih oseb s posebnimi potrebami															
P 38: POMOČ NA DOMU Namen: zagotoviti bivanje starejših oseb v domačem okolju Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: V skladu z rastjo potreb bomo: - povečevali obseg pomoči na domu - zagotovili kakovostno nadgrajevanje v smeri 24 urne pomoči - podprli nove pobude skupnostnih storitev (pr. socialni servis,...) Realizacija 2009-2013: Občina je prevzela subvencijo cene storitve, s čimer omogoča dostopnost za čim širši krog starejših.	NP	NP	NP	Občina Partner: Dom upokojen cev F. Bergla	Vmesna realizacija 2009-2013: 103.970 EUR 2014-2020: 235.250 EUR	Občina Oskrbovanci EU ESS EU Leader	X	➔	X	X	X	X	X	X	DA➔
P 39: DOM STAROSTNIKOV, DNEVNI CENTER IN PODPORA NOVIM PROJEKTOM NEINSTITUCIONALNEGA VARSTVA STAREJŠIH Namen: za cca 50 – 100 starejših občanov Žirovnice zagotoviti domsko oskrbo oz. druge alternativne oblike neinstitucionalnega varstva oskrbe (dnevno varstvo, začasna namestitve, varovana stanovanja, socialni servis,...) v kolikor se v naslednjih letih izkaže, da za dom starostnikov ni potreb oz. ekonomsko ni utemeljen Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: - DIIP (preveritev izvedljivosti in možnih poslovnih modelov) - Pridobitev zemljišč in zasebnega partnerja - Podpora programom udejstvovanja starejših in invalidov. Realizacija 2013: z OPN je rezerviran prostor; trenutno je na Gorenjskem dovolj domskih zmogljivosti, novih koncesij se ne razpisuje, čakalne vrste so se skrajšale, zato do realizacije ni prišlo.	DA	NE	OPPN Koncesija	Občina Partnerji: DU Zasebni Dom upokojen cev F. Bergla Drugi zainteresirani	Vmesna realizacija 2009-2013: 10.000€ 2014-2020: 200.000 EUR	Občina - pripravljalni stroški Zasebni			O	O	O	O	O	X	NE
P 40: MLADINSKI KREATIVNI CENTER Namen: omogočiti druženje in kakovostno preživljanje prostega časa mladih, še posebej srednješolske in študentske generacije Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: - Spodbuditev zainteresiranih društev (izbor nosilca centra) za pripravo programa MKC (pr. kreativni center, co-working prostori, predavanja, razstave, vaje glasbenih skupin, ..)	NE	NE		Društva (DPM – nosilec)	2014-2020: 100.000 EUR	Občina Donatorji EU ESS EU Leader	O	O	O	X	X	X	X in	X	NE

Prioriteta 3: Aktivna in medgeneracijsko povezana skupnost	OPN	NRP	Odloki oz. programi	Nosilec	Ocenjena vrednost v EUR z DDV	Predv. viri financiranja	Okvirni terminski plan (O priprava, X izvedba)								2013
	DA NE	DA NE					O, RS, EU, JZP, Z	09 -13	14	15	16	17	18	19	20 →
Ukrep 3.2. Kakovostno preživljanje prostega časa mladih															
P 40: MLADINSKI KREATIVNI CENTER – nadaljevanje s prejšnje strani - Poskusni zagon programa, sofinanciranje programa - Pridobitev in ureditev (prenova) manjšega prostora (kasneje, če se bo izkazalo, da je program zanimiv za mlade in obstaja potreba po lastnih prostorih ¹⁰	NE	NE		Društva (DPM – nosilec)	2014-2020: 100.000 EUR	Občina Donatorji EU ESS EU Leader	O	O	O	X	X	X	X in	X	NE
P 41: PREVENTIVNO, PROSTOVOLJNO, MEDNARODNO IN MEDGENERACIJSKO SODELOVANJE MLADIH Namen: Podpora preventivnim programom za delo z otroci in mladino, spodbujanje prostovoljstva, vključevanja in priprave mladih za družbeno odgovornost ter njihovo povezovanje z vrstniki in somišljeniki v drugih državah. Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: Občina bo spodbujala in sofinancirala aktivnosti društev, šol in drugih organizacij, ki bodo pospeševale preventivno delo, medgeneracijsko in mednarodno sodelovanje mladih, še zlasti kadar le to temelji na krepitvi prostovoljstva in solidarnosti (pr. družabništvo starejših, izbirni predmeti v šolah,). Realizacija 2013: Občina letno sofinancira različne humanitarne aktivnosti mladih, poletno kolonijo in podobne aktivnosti različnih društev, ki se ukvarjajo z mladimi.	-	-		Društva (Karitas, RK, skavti šola, cerkev, DPM, CSD, DU..)	2014-2020: 35.000 EUR	Občina Donatorji EU ESS EU Erasmus, Evropa za državljane	X	➔	X	X	X	X	X	X	DA➔
Ukrep 3.3. Športno udejstvovanje občanov															
P 42: VEČNAMENSKA ŠPORTNA DVORANA Namen: pridobiti večnamenski prostor za 300 gledalcev in 1.200 m2 športne površine, ki bo omogočil zadostne pokrite športne površine za potrebe športne vzgoje mladih – OŠ, vadbo športnih klubov ter rekreacijo občanov kakor tudi mednarodna športna tekmovanja ter druge kulturne, zabavne in turistične prireditve. Potrebne aktivnosti: Izgradnja, zagotovitev upravljanja, trženja in rednega vzdrževanja Realizacija 2013: Izvedeno leta 2010	DA	DA		Občina Partner: OŠ	Končna realizacija 2009-2013: 2.730.149 €	MIZŠ, Fundacija za šport EU – Razvoj podeželja	X								DA

¹⁰ **Opomba:** Prostori naj bi se zagotovili v današnjih prostorih knjižnice, potem, ko se le ta preseli v nove prostore večnamenskega objekta Center kulture Breznica .

Prioriteta 3: Aktivna in medgeneracijsko povezana skupnost	OPN	NRP	Odloki oz. programi	Nosilec	Ocenjena vrednost v EUR z DDV	Predv. viri financiranja	Okvirni terminski plan (O priprava, X izvedba)								2013
	DA	DA					09 -13	14	15	16	17	18	19	20 →	
	NE	NE													
Ukrep 3.3. Športno udejstvovanje občanov															
P 43: UREJANJE ODPRTIH ZELENIH POVRŠIN ZA IGRO IN ŠPORT Namen: vsako leto v 1 vasi urediti manjši javni prostor, kjer se otroci in mladi lahko srečujejo, igrajo in ukvarjajo s športom (pr. koš, klop,...); v urejanje in vzdrževanje teh površin vključiti mlade, da zmanjšamo morebitne kasnejše poškodbe. Cilj je v vsakem naselju zagotoviti manjšo urejeno športno- igralno površino za otroke in mladino ter tudi odrasle. Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: - Identificiranje lokacij in potreb vasi (Glenca-delno, Rodine-delno,..) - Odkupi ali pridobitev služnosti , če gre za zasebna zemljišča - Dogovor z vaškimi odbori Realizacija 2009 - 2013: V obdobju 2008-2013 je bilo urejenih 5 igrišč: Selo/ Pam trek Breg, Glenca- delno, Završnica, Rodine - delno	NP	DA	-	Občina Partnerji: Vaški odbori	Vmesna realizacija 2009-2013: 300.730 € 2014-2020: 30.000€	Občina Donatorji EU Leader	X	X	X	X	X	X	X	X	DEL
P 44: MODEL FINANCIRANJA PROGRAMA ŠPORTA IN REKREACIJE Namen: zagotavljati pogoje za šport in rekreacijo v okviru obstoječih proračunskih sredstev za šport Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: - nadaljevanje izvajanja programa športa in rekreacije Realizacija 2009-2013: sprejet je bil nov pravilnik, ki se izvaja	NE	DA	Pravilnik za vrednotenje letnega programa športa v občini	Občina Žirovnica – Komisija za šport	Vmesna realizacija 2009-2012: 1.080.000€ 2014-2020: 30.000€	Občina Žirovnica	X	→	X	X	X	X	X	X	DA→
Ukrep 3.4. Dostopne javne storitve															
P45_2: ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI: oprema in infrastruktura za gasilsko dejavnost in civilno zaščito (*novelacija: nov projekt namesto P 45.1 Vseživljenjskega učenja) Namen: Podpora gasilski dejavnosti in civilni zaščiti z namenom zagotavljanja sposobnosti in opremljenosti za ukrepanje v primeru naravnih in drugih nesreč Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: - Dopolnjevanje opreme, sistema alarmiranja in usposobljenosti civilne zaščite in GD - Izgradnja centralnega gasilskega doma	DA	NE		Gasilska društva Civilna zaščita	2014-2020: 800.000€	Občina – sofinanciran je opreme		O	O	O	O	O	O	X	nov

Prioriteta 3: Aktivna in medgeneracijsko povezana skupnost	OPN	NRP	Odloki oz. programi	Nosilec	Ocenjena vrednost v EUR z DDV	Predv. viri financiranja	Okvirni terminski plan (O priprava, X izvedba)								2013
	DA NE	DA NE					O, RS, EU, JZP, Z	09 -13	14	15	16	17	18	19	20 →
Ukrep 3.4. Dostopne javne storitve															
P 46: ZDRAVSTVENA MREŽA Namen: - izboljšati dostopnost do zdravstvenih storitev na primarni ravni - doseči izkoriščenost prostorov zdravstvene postaje Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: - Povečati število zdravnikov v ambulanti in zobni ambulanti - umestiti jih v zdravstveno mrežo + 1 zdravnik + 1 zobozdravnik - OZ Gorenjske bi v primeru, da se javna mreža ne razširi, prostore lahko oddal zasebnikom Realizacija 2009 - 2013: Pripad oseb na zdravnika in zobozdravnika se je nekoliko izboljšal.	-	-	-	OZG/ JZP	-		X	➔	X	X	X	X	X	X	DA➔
P 47: STANOVANJSKI PROGRAM Namen: v skladu programom stanovanjske politike občine zagotavljati stanovanja za socialno ogrožene skupine. Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: rekonstrukcija objekta Selo pri Žirovnici 15 s 5 neprofitnimi stanovanji Realizacija 2009 - 2013: izdelan stanovanjski program, občina je pridobila 3 stanovanja.	-	DA	-	Občina	Vmesna realizacija 2009-2013: 224.348 € 2014-2020: 520.500€	Občina		X ➔	X						DEL
P 48: POSODOBITEV VRTCA IN DELA OŠ (*novelacija: spremenjen naziv) Namen: Delež vključenih otrok v vrtec se je povečal. Sedanji prostori vrtca v OŠ ne ustrezajo normativom (1 učilnica je urejena v prostoru, ki bi morala biti telovadnica – igralnica,..), zato je predvidena posodobitev objekta vrtca in dela OŠ za potrebe nižjih razredov: nova jedilnica, 2 igralnici za vrtec, 2 učilnici za potrebe 1. razreda OŠ Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: - Preveritev prostorskih možnosti izrabe prostora pri OŠ in priprava ustrezne projektne dokumentacije - Izvedba	-	DA	-	Občina OŠ	2014-2020: 1.532.858€	Občina EU - Kohezijski sklad MIZŠ		O	X						NE

3.9.4. Prednostna usmeritev: prijazna in učinkovita občina

Ukrep: 4.1. Prijazna in učinkovita občina

Za uresničevanje ciljev tega razvojnega programa bo potrebna strokovna, finančna in organizacijska podpora občinske uprave, javnih zavodov in služb kakor tudi civilne družbe in občanov. V ta namen s to horizontalno prednostno usmeritvijo zagotavljamo usposabljanje občinske uprave, povečanje učinkovitosti delovanja vseh javnih služb, krepimo komuniciranje in sodelovanje z občani, podpiramo nevladne organizacije ter načrtujemo intenzivnejše odpiranje občine preko svojih meja, tudi v mednarodni prostor.

Kazalnik	2008	2016	2020	Vir podatka	Stanje 2013
Zagotavljanje vsaj obstoječega finančnega potenciala občine za razvoj	1 mio EUR/leto	1 mio EUR/leto	1 mio EUR/leto	Občina Žirovnica	1,3 mio EUR

Prioriteta 4: Prijazna in učinkovita občina	OPN	NRP	Odloki oz. programi	Nosilec	Ocenjenega vrednost v EUR z DDV	Možni viri financiranja O, RS, EU, JZP, Z	Okvirni terminski plan (O priprava, X izvedba)								2013
	DA NE	DA NE					09 - 13	14	15	16	17	18	19	20 →	
P 49: USPOSABLJANJE ZAPOSLENIH V OBČINSKI UPRAVI Namen: obdržati in krepiti strokovno, motivirano, prilagodljivo in večfunkcijsko občinsko upravo, ki bo učinkovit servis občanom in usposobljen tim za izvedbo tega razvojnega programa Potrebne aktivnosti: - Letni načrt usposabljanja vseh zaposlenih - Pridobivanje specifičnih znanj in spremljanje novosti na področju predpisov in razvojnih politik Realizacija 2009 - 2013: Izvajanje v skladu z letnim programom.	-	-	-	Občina Žirovnica	Vmesna realizacija 2009-2012: 6.861 € 2014-2020: 14.000 €	Občina Žirovnica EU ESS	X	→	X	X	X	X	X	X	DA→
P50: PROSTORI ZA DELOVANJE OBČINSKE UPRAVE Namen: vzpostaviti optimalne pogoje za delo občinske uprave, občinskega sveta ter vseh organov občine Realizacija 2009 - 2013: realizirana gradnja in preselitev v nov objekt občine	DA	DA	-	Občina Žirovnica	Vmesna realizacija 2009-2013: 495.610 € 2014-2020 178.500 €	Občina Žirovnica	X								DA
P 51: POVEČANJE UČINKOVITOSTI in racionalizacije delovanja javnih služb, zavodov in podjetij Namen: Zaradi pričakovanem zmanjševanju prihodkov občine v naslednjih letih je potrebno že sedaj stremeti k učinkovitemu in racionalnemu delovanju občinske uprave, javnih zavodov, medobčinskih organov (inšpektorat) in podjetij, ki jim občina sofinancira opravljanje javne službe ob hkratni ohranitvi dostopnosti, kakovosti in cene storitev za občane. Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: - poostri nadzor in učinke delovanja javnih služb glede na vložke občine v - izboljšati pretok informacij med predstavniki občine v nadzornih organih in vodstvom občine v Realizacija 2009- 2013: se tekoče izvaja in je redna naloga.	-	-	-	Občina Žirovnica	-	-	X	→	X	X	X	X	X	X	DA→

Prioriteta 4: Prijazna in učinkovita občina	OPN	NRP	Odloki oz. programi	Nosilec	Ocenjenega vrednost v EUR z DDV	Možni viri financiranja O, RS, EU, JZP, Z	Okvirni terminski plan (O priprava, X izvedba)								2013
	DA NE	DA NE					09 - 13	14	15	16	17	18	19	20 →	
P 52: KOMUNICIRANJE IN INFORMIRANJE Namen: ohranjanje današnje raven informiranja, dostopnosti javnih podatkov in informacij vsem skupinam občanov in civilni družbi; ažurno informiranje in transparentno delovanje občine; uvajanje novih tehnologij v poslovanje občine Potrebne aktivnosti: - Nadaljevanje z izdajanjem lastnega časopisa - Nadgrajevanje spletne strani občine - Navedba in uporaba grba občine v primeru vseh dogodkov in projektov, ki jih sofinancira občina - Širjenje poslovanja občine z občani po internetu, e-servis - Vstopanje v pilotne projekte e-občine in uporabe novih tehnologij na področju komuniciranja z občani Realizacija 2009-2013: vse aktivnosti se tekoče izvajajo	-	-		Občina Žirovnica	Vmesna realizacija 2009-2013: 97.431€ 2014-2020 105.000 €	Občina Žirovnica	X	→	X	X	X	X	X	X	DA→
P 53: MEDOBČINSKO IN MEDNARODNO SODELOVANJE Namen: biti odprt za sodelovanje in povezovanje s sosednjimi in drugimi slovenskimi občinami; pridobiti 1-2 prijateljski občini Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: - Vključevanje v regionalne in medobčinske pobude, ki ustrezajo razvojnim ciljem in vrednotam občine - Načrtno vzpostavljanje stikov in spoznavanje z različnimi primerljivimi občinami v EU in v JV Evropi Realizacija 2009-2013: Bili smo pozitivni in proaktivni v medobčinskem in regijskem povezovanju. Gostili smo več delegacij občin iz različnih držav, še zlasti JV Evrope, vendar primerne partnerske občine še nismo našli.	-	-		Občina Žirovnica	Vmesna realizacija 2009-2013: 1.125 € 2014-2020 14.000 €	Občina Žirovnica EU Evropa za državljane	X	→	X	X	X	X	X	X	DA→
P 54 : POMOČ DRUŠTVOM Namen: ohranjanje in še razširitev dejavnost civilne družbe Potrebne aktivnosti 2014 – 2020: podpora dejavnosti in pomoč društvom pri pripravi projektov in kandidiranju za dodatna sredstva. Realizacija 2009-2013: Občinska uprava redno obvešča društva o možnostih prijav na EU vire ter jim pri tem pomaga v skladu z možnostmi oz. s pomočjo razvojne agencije in zunanjih sodelavcev	-	-		Občina Žirovnica	Vmesna realizacija 2009-2013: 36.914 € 2014-2020 35.000 €	Občina Žirovnica	X	→	X	X	X	X	X	X	DA→

3.10. Novi ukrepi in projekti po tipih in ciljnih skupinah

V spodnji tabeli podajamo povzetek nekaterih novosti, ki jih prinaša novelacija razvojnega programa glede na tip, ciljno skupino oziroma na partnerje, ki jih potrebujemo za izvedbo najpomembnejših projektov in aktivnosti. Tabela bo v pomoč vodstvu občine pri načrtovanju projektov in komuniciranju z občani, podjetji, regijo in državo.

VELIKE OBČINSKE JAVNE NALOŽBE	NOVI UKREPI IN MALI PROJEKTI ZA KAKOVOST ŽIVLJENJA OBČANOV	DOKUMENTI	PROJEKTNE POBUDE ZA ZASEBNE INVESTITORJE	PROJEKTNE POBUDE ZA MEDOBČINSKO SODELOVANJE	PROJEKTNE POBUDE ZA SODELOVANJE Z REGIJO IN DRŽAVO
<i>Večnamenska športna dvorana (42) ✓</i> Energetska sanacija OŠ (23) Posodobitev vrtca in dela OŠ (48)	Za občane: Sprehajalne poti (7), Dostopne javne službe (45,46,47)	Prostorski akti (18)	<i>Obrtno – poslovna cona Žirovnica (37.1) ✓</i>	Odvajanje in čiščenje voda: CČN Radovljica (25) ✓	Upravljanje Prešernove, Finžgarjeve hiše (3)
<i>Pločnik Selo Zabreznica (29) ✓</i> Pločnik Zabreznica – Breznica (32) Pločnik Breznica Smokuč Rodine (30.1)	Paket spodbud za podjetne občane: podeželske, etnološke , podjetniške in energetske (14,16,17, 22)	Lokalni energetski koncept (21) ✓	<i>Večnamenski prireditveni prostor na prostem s konjeniškim centrom (6) ✓</i>	CERO (28) ✓	Kolesarske poti: Daljinska kolesarska pot s sistemom kolesarske mreže (8)
<i>Zbirni center ✓, EKO otoki ✓ in CERO ✓ (27,28)</i>	Vaška tržnica in zunanja podoba vasi (15 ✓, 19)	Stanovanjski program (47) ✓	Dom starostnikov oz. druga oblika (38)	Turistični produkt: Pot kulturne dediščine (10)	Arheološki park Ajdna (2)
Dokončanje izgradnje sistema odvajanja in čiščenja voda ter vodovodov (25,26)	Starejši: Razširitev storitev pomoč na domu, podpora udeleževanju starejših in invalidov (38,39)		Širokopasovno optično omrežje (37.2)	Kolesarske poti: Daljinska kolesarska pot s sistemom kolesarske mreže (8)	Pločnik Zabreznica – Breznica z rekonstrukcijo državne ceste (32)
Turistično rekreacijski center Završnica, 2. faza (5) Kolesarske poti (8)	Mladi: Mladinski center, prostovoljstvo in mednarodno sodelovanje mladih urejanje odprtih zelenih površin za igro in šport mladih (40,41, 48)		HE Moste (24)	Most čez Savo v Piškovci (35.2.)	Center kulture Breznica (1)
Obvoznica Vrba (31) Parkirišče Rodine (30.2)	Sofinanciranje dejavnosti lokalne kulture in športa (12,44)				Ureditev prehodov križanj cest z železnico (36)
Breznica center: javne površine (20) Center kulture Breznica (1)	Pomoč društvom (53)				

4. Finančni okvir

Na osnovi načrtane strategije, prioritet, ukrepov in projektov znaša skupna ocenjena vrednost javnega dela noveliranega razvojnega programa ocenjena na **28** mio EUR, od katerih je bilo v obdobju 2009 – 2013 realiziranih 10mio EUR. **Z novelacijo je vrednost še nerealiziranih in novih projektov za obdobje 2014-2020 ocenjena na 17.839.006 mio EUR.**

Finančna izvedljivost programa temelji na naslednjih predpostavkah:

- vse vrednosti so podane v stalnih cenah za leto 2014,
- finančni razvojni potencial občine se še naprej ohranja na 1 mio EUR,
- 18% oz. cca 3 mio EUR sredstev občina pridobi iz dodatnih virov EU in sredstev RS, *(op. dokončni Operativni programi za obdobje 2014-2020 še niso znani)*
- tekoča poraba narašča,
- ocenjena vrednost projektov se ne poviša.

V kolikor posamezna predpostavka ne bo izvedljiva, bo potrebno:

- realizacijo razvojnega programa podaljšati ,
- iskati druge modele financiranja posameznega projekta,
- bistveno poseči v zmanjšanje tekoče porabe proračuna.

Tabela 35 Indikativni finančni okvir razvojnega programa občine Žirovnica 2009 – 2016 z elementi do 2020

Št.		REALIZACIJA 2009 - 2013			SKUPAJ PLAN 2014 - 2020			NOVO SKUPAJ 2009-2020		
		SKUPAJ	drugi viri	lastna sredstva	SKUPAJ	drugi viri	lastna sredstva	SKUPAJ	drugi viri	lastna sredstva
1	PU1: SOŽITJE: kultura, turizem in podeželje	1.420.226	423.190	997.036	2.888.291	457.500	2.430.791	4.308.517	880.690	3.427.827
1.1.	Privlačni javni kulturno - turistični objekti	233.120	177.401	55.719	1.185.000	175.000	1.010.000	1.418.120	352.401	1.065.719
1.2.	Sistem tematskih poti in rekreacijskih območij na prostem	404.700	245.174	159.526	525.000	212.500	312.500	929.700	457.674	472.026
1.3.	Inovativen razvoj in ambicioznejše trženje turizma in kulture	558.402	0	558.402	978.291	70.000	908.291	1.536.693	70.000	1.466.693
1.4.	Podjetno podeželje	224.004	615	223.389	200.000	0	200.000	424.004	615	423.389
	PU2: OKOLJSKA INFRASTRUKTURA IN SKRBNOST UREJANJE PROSTORA	4.794.589	1.095.014	3.699.575	10.142.607	1.799.212	8.338.395	14.937.196	2.894.226	12.037.970
2.1.	Ohranjanje krajine, ambientov in podobe vasi	195.497	0	195.497	753.000	183.000	570.000	948.497	183.000	765.497
2.2.	Energetska učinkovitost in raba iz obnovljivih virov energije	59.527	0	59.527	494.393	275.623	218.770	553.920	275.623	278.297
2.3.	Celovita ureditev okoljske infrastrukture	3.113.786	1.095.014	2.018.772	4.728.941	1.117.589	3.611.352	7.842.727	2.212.603	5.630.124
2.4.	Pretočen, varen in trajnostno mobilni prometni sistem	1.425.779	0	1.425.779	3.966.273	223.000	3.738.273	5.392.052	223.000	5.164.052
2.5.	Ekonomski in IKT infrastruktura	0	0	0	200.000	0	200.000	200.000	0	200.000
	PU3: MEDGENERACIJSKO POVEZANA SKUPNOST	3.369.197	1.064.071	2.305.126	4.461.608	843.597	3.618.011	7.830.805	1.907.668	5.923.137
3.1.	Oskrba in vključevanje starejših in odraslih oseb s posebnimi potrebami	113.970	0	113.970	435.250	0	435.250	549.220	0	549.220
3.2.	Kakovostno preživljanje prostega časa mladih	0	0	0	135.000	50.000	85.000	135.000	50.000	85.000
3.3.	Športno udejstvovanje občanov	3.030.879	1.064.071	1.966.808	1.038.000	0	1.038.000	4.068.879	1.064.071	3.004.808
3.4.	Dostopne javne storitve	224.348	0	224.348	2.853.358	793.597	2.059.761	3.077.706	793.597	2.284.109
	PU4: PRIJAZNA IN UČINKOVITA OBČINA	637.221	83.166	554.055	346.500	83.166	263.334	983.721	166.332	817.389

		REALIZACIJA 2009 - 2013			SKUPAJ PLAN 2014 - 2020			NOVO SKUPAJ 2009-2020		
Št.		SKUPAJ	drugi viri	lastna sredstva	SKUPAJ	drugi viri	lastna sredstva	SKUPAJ	drugi viri	lastna sredstva
	VSE SKUPAJ	10.221.233	2.665.441	7.555.792	17.839.006	3.183.475	14.650.531	28.060.239	5.848.916	22.206.323
1	Občinski proračun: investicije	8.636.387	2.488.040	6.148.347	12.923.237	2.720.475	10.202.762	21.559.624	5.208.515	16.351.109
2	Občinski proračun: tekoči transfer - tekoča poraba	1.414.156	177.401	1.236.755	3.004.541	140.000	2.864.541	4.418.697	317.401	4.101.296
3	Občinski proračun: sofinanciranje regijskega ali medobčinskega projekta	160.690	0	160.690	473.000	223.000	245.000	633.690	223.000	405.690
4	Občinski proračun: sofinanciranje povezano z državnimi projekti	0	0	0	1.038.228	100.000	938.228	1.038.228	100.000	938.228
5	Zasebni investitorji	10.000	0	10.000	400.000	0	400.000	410.000	0	410.000

5. Organizacijski okvir za izvedbo

■ Sprejem in spreminjanje

Občinski razvojni program sprejme občinski svet.

■ Izvajanje

Župan občine je skupaj z občinsko upravo in javnimi službami odgovoren za izvajanje razvojnega programa.

Operativno se razvojni program izvaja prek projektov in aktivnosti, finančno pa prek umestitve projektov v vsakoletni proračun in načrt razvojnih programov. Izvajanje poteka na projektni način in v skladu z zakonodajo za posamezno področje. Za vsak projekt v pristojnosti občine župan imenuje odgovornega vodjo projekta in projektno skupino, v kolikor gre za zahtevnejši projekt. Posamezni projekti se nahajajo v različnih fazah zrelosti. Vsaka projektna faza zahteva določene standardne aktivnosti, ki so opisane v nadaljevanju.

Faza ideje projekta (I):

Pred umestitvijo posameznega projekta v Načrt razvojnih programov in pred pričetkom priprave izvedbene projektna dokumentacije je za vsak projekt potrebno preveriti njegovo izvedljivost, variantne rešitve in družbeno ekonomsko opravičljivost z Dokumentom o identifikaciji investicijskega projekta (oz. predštudijo). V primeru mehkih (neinvesticijskih) projektov se izdela kratka projektna oz. programska naloga. Vsak projekt mora biti skladen z Občinskim prostorskim načrtom, zato je potrebno v tej fazi pristopiti tudi k izdelavi občinskih podrobnih prostorskih načrtov (OPPN) in drugih izvedbenih prostorskih aktov, v kolikor le ti še niso pripravljeni in veljavni.

Faza priprave (P):

V primeru investicijskih projektov faza priprave vključuje izdelavo investicijske dokumentacije (investicijski program, predinvesticijsko zasnovo) in izdelavo projektno tehnične dokumentacije (idejni projekt, projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja, projekt za izvedbo in projekt za razpis).

V primeru mehkih (neinvesticijskih) projektov se po potrebi glede na posamezen značaj projekta izdela poslovni načrt oz. drug ustrezen dokument (pr. operativni program, odlok, navodilo ...).

Faza izvedbe (IZV):

Faza izvedbe vključuje izbor zunanjih izvajalcev, časovno, vsebinsko in finančno koordiniranje in spremljanje izvedbe ter prevzem objekta s pridobitvijo vseh potrebnih dovoljenj. V fazi izvedbe je že potrebno poskrbeti za izbor upravljalca in pripravo objekta, programa oz. nove organizacijske oblike na zagon.

■ Spremljanje izvajanja

Za spremljanje izvajanja je zadolžen župan.

■ Vmesna ocena izvajanja in predlog sprememb

Naslednja redna vmesna ocena izvajanja in eventualna novelacija razvojnega programa se predvidoma izdela leta 2018. Novelacijo obravnava in sprejme občinski svet.

Naslednji razvojni program občine se predvidoma pripravi za obdobje po letu 2020.

Priloge

Priloga 1 Okrajšave

ARSO	Agencija RS za okolje
AKOS	Agencija za komunikacijska omrežja in storitve
BDP	Bruto domači proizvod
BSC	Business Support Centre/ Poslovno podporni center d.o.o. Kranj
BDV	Bruto dodana vrednost
CERO	Center za ravnanje z odpadki
ČN	Čistilna naprava
CSD	Center za socialno delo
DRSC	Direkcija za državne ceste
DPM	Društvo prijateljev mladine
DIIP	Dokument identifikacije investicijskega projekta
DURS	Davčna uprava RS
ESRR	Evropski sklad za regionalni razvoj
ESS	Evropski socialni sklad
ETS	Evropsko teritorialno sodelovanje
EU	Evropska unija
GZS	Gospodarska zbornica Slovenije
GJS	Gospodarske javne službe
GVŽ	Glave velike živine
INTERREG	Program EU namenjen pospeševanju prekomejnega oz. teritorialnega sodelovanja
IKT	Informacijsko komunikacijske tehnologije
ITP	Integralni turistični proizvod
IRO	Indeks razvojne ogroženosti
JZP	Javno – zasebno partnerstvo
KZU	Kmetijska zemljišča
LAS	Lokalna akcijska skupina v programu EU za razvoj podeželja LEADER
LEADER	Program EU za spodbujanje razvoja podeželja oz. strategij lokalnega razvoja
MKO	Ministrstvo za kmetijstvo in okolje
MK	Ministrstvo za kulturo
MIZS	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
MSP	Mala in srednje velika podjetja
NVO	Nevladne organizacije
NATURA	Evropsko omrežje posebnih varstvenih območij, ki so jih določile države članice Evropske unije.
NUSZ	Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča
OE	Območna enota
OP	Operativni program
OPN	Občinski prostorski načrt
OPPN	Občinski podrobní prostorski načrt
OS	Območna služba
OOZ	Območna obrtna zbornica
OZG	Osnovno zdravstvo Gorenjske
OVE	Obnovljivi viri energije
OŽ	Občina Žirovnica
PPP	Public – private partnership/ Javno-zasebno partnerstvo
PRP	Program razvoja podeželja
PC	Poslovna cona
PE	Populacijski ekvivalent
RRA	Regionalna razvojna agencija
RČV	Razvoj človeških virov
RRP	Regionalni razvojni program
RS	Republika Slovenija
SKTE	Standardna klasifikacija teritorialnih enot
SEL	Savske elektrarne Ljubljana
SŽ	Slovenske železnice
SURS	Statistični urad RS

UE	Upravna enota
URE	Učinkovita raba energije
VEM	Vse na enem mestu
ZRSZ	Zavod RS za zaposlovanje
ZVKD	Zavod RS za varstvo kulturne dediščine
ZRSVN	Zavod RS za varstvo narave
ZTK	Zavod za turizem in kulturo Žirovnica